

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

30.00.00 Zorgtoeslag

5Bijlage 4: Woonlandfactor: geschiedenis en achtergronden

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Met de motie Schippers (Tweede Kamer, 2005-2006, 29 689, nr. 52) is de regering verzocht de bijdrage voor verdragsgerechtigden naar woonland te differentiëren. Doel is te komen tot evenwicht tussen de bijdragen die personen in verdragslanden opbrengen en de kosten die voor hen worden gemaakt. Dit heeft geleid tot de invoering van de woonlandfactor.

Aanvankelijk was er geen differentiatie en daardoor was met name de premie die Verdragsgerechtigden moesten betalen relatief hoog ten opzichte van de zorgkosten in hun woonland. Vandaar dat een Belangenbehartiging van gepensioneerden daartegen opkwam. Dit heeft geleid tot een vonnis van de rechtbank Den Haag van 31 maart 2006 ([ECLI:NL:RBSGR:2006:AV7778](#)) over de bijdrage van verdragsgerechtigden voor AWBZ-zorg, waarbij de Rb concludeert dat ongelijke gevallen in dit geval gelijk worden behandeld. Kennelijk betalen verdragsgerechtigden onder de nieuwe Zorgverzekeringswet veel meer voor hun zorg dan de Staat aan hun woonland moet vergoeden. Daarom is na dit vonnis de tekst van [artikel 6.3.1](#) van de Regeling zorgverzekering aangepast, met terugwerkende kracht per 1 januari 2006 (Regeling van de Minister van VWS van 24 april 2006, gepubliceerd in [Staatscourant 2006/83](#)). De op grond van [artikel 69](#), tweede lid, Zvw verschuldigde bijdrage wordt nu berekend door de grondslag van de bijdrage te vermenigvuldigen met de woonlandfactor.

Na dit succes voor de gepensioneerden in het buitenland voerden ze tegen de nieuwe regeling aan dat de bijdrage ten onrechte wordt ingehouden op (bijvoorbeeld) hun AOW. EU Verordening 1408/71 zou hun een keuzerecht geven. De Rb Den Haag was daar in het hiervoor aangehaalde vonnis al kritisch over: de Rb Amsterdam wees die vordering af. Ook is de bijdrage die met toepassing van de woonlandfactor wordt berekend niet in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het verbod van willekeur. De verdragsgerechtigden zijn namelijk niet gelijk aan de verzekerden in Nederland en er is ook een ander rechts- en verstrekkingenregime van toepassing. Bovendien liggen aan de keuze voor de wijze waarop de bijdrage wordt vastgesteld argumenten ten grondslag van zowel uitvoeringstechnische als verzekeringstechnische aard, waarmee de wetgever zijn - door de rechter te respecteren - ruime mate van vrijheid tot afweging en keuze niet heeft overschreden, aldus de rechtbank (31 januari 2008, [ECLI:NL:RBAMS:2008:BC3432](#)).

De verdragsgerechtigden die deze beroepszaak tegen het Cvz zijn begonnen, zijn tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan bij de Centrale Raad van Beroep (CRvB). De argumenten van deze verdragsgerechtigden zijn dat:

1. zij op grond van het gemeenschapsrecht een keuzerecht hebben om al dan niet voor het woonlandpakket te kiezen
2. (voor zover er geen keuzevrijheid zou zijn) het heffen van een bijdrage een belemmering vormt voor het vrij verkeer van werknemers en/of burgers van de EU

3. de woonlandfactor niet juist is vastgesteld

De CRvB heeft op 26 augustus 2009 ([ECLI:NL:CRVB:2009:BJ5891](#)) 2 prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (HvJ EG). Het antwoord op deze 2 vragen zal van invloed zijn op de reactie van de CRvB op de eerste 2 argumenten van de verdragsgerechtigden. Argument 3 wordt er niet door geraakt. Op 14 oktober 2010 heeft het Hof uitspraak gedaan, waarna de CRvB op 13 december 2011 in een aantal zaken tegelijk heeft beslist ([ECLI:NL:CRVB:2011:BU7135](#)).

1. De EU verordening staat niet in de weg aan de verbindendheid van [art. 69](#) Zvw (verdragsgerechtigden).
2. Over punt 1 hierboven overwoog het Hof: de bepalingen van de EU verordening die betrekking hebben op de vaststelling van de toepasselijke wettelijke regeling, vormen een volledig stelsel van conflictregels, welke conflictregels dwingend gelden voor de lidstaten. Het is daardoor uitgesloten dat de sociaal verzekerden op wie die regels van toepassing zijn, de gevolgen ervan teniet kunnen doen doordat zij kunnen kiezen zich eraan te onttrekken door bijvoorbeeld na te laten zich (...) in te schrijven bij het bevoegde orgaan van de woonstaat. Deze inschrijving is immers slechts een administratieve formaliteit (...).
3. Over punt 2 stelt het Hof vast dat belanghebbende valt onder [art. 21](#) van het EU-werkingsverdrag (VWEU). [Artikel 21](#) van het VWEU kan een verzekerde echter niet waarborgen dat verplaatsing naar een andere lidstaat voor de sociale zekerheid, onder meer voor prestaties bij ziekte, neutraal zal zijn. Rekening houdend met de verschillen tussen de stelsels en de wettelijke regelingen van de lidstaten op dit gebied kan een dergelijke verplaatsing, naargelang van het geval, op het gebied van de sociale bescherming voor de betrokken persoon meer of minder voordelig of onvoordelig zijn. In casu wordt het vrije verkeer door de nationale regeling eerder vergemakkelijkt dan beperkt. Belanghebbende heeft immers recht op zorg in de woonstaat op een gelijke basis met personen die in de lidstaat wonen. Dit geldt temeer nu er gebruik wordt gemaakt van een woonlandfactor. Het inhouden van een inkomensafhankelijke bijdrage is daarmee niet in strijd met het vrije verkeer van EU-burgers.

De tabellen met de woonlandfactoren over verschillende jaren kunt u [hier](#) vinden

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [30.00.00 Zorgtoeslag](#)
 - [1 Zorgtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Overzicht wijzigingen zorgtoeslag vanaf 2006](#)
 - [3 Bijlage 2: Normenoverzicht en drempelinkomen vanaf 2013](#)
 - [4 Bijlage 3: Aanmelding en Bijdrage Verdragsgerechtigden](#)
 - [5 Bijlage 4: Woonlandfactor: geschiedenis en achtergronden](#)
 - [6 Bijlage 5: Vormen van detentie/wel of geen zorgplicht DJI](#)
 - [7 Bijlage 6: Het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 \(BUB 1999\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [8 Bijlage 7: BRP-verblijfscode, verzekeringsstatus en aanspraak zorgtoeslag](#)
 - [9 Bijlage 8: Verordening \(EEG\) 883/2004 \(tot 2010: 1408/71\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [10 Bijlage 9: Berekening Zorgtoeslag buitenland](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

Zoeken

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [30.00.00 - Zorgtoeslag](#)
- 5 Bijlage 4: Woonlandfactor: geschiedenis en achtergronden

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

30.00.00 Zorgtoeslag

6Bijlage 5: Vormen van detentie/wel of geen zorgplicht DJI

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Vorm van detentie	Opschorting zorgverzekering en Zorgplicht DJI?	Verzekerde volgens de Wzt?
In verzekering in politiecel door OvJ*	Nee	Ja
Voorlopige hechtenis volwassene	Ja	Nee
Schorsing voorlopige hechtenis	Nee	Ja
Onvoorwaardelijke gevangenisstraf	Ja	Nee
Strafonderbreking	Nee	Ja
Maatregel inrichting stelselmatige daders (ISD) 1e fase (intramuraal)	Ja	Nee
Maatregel inrichting stelselmatige daders (ISD) 2e fase (extramuraal)	Nee	Ja
Penitentiair programma (Elektronisch toezicht)	Nee	Ja

Vorm van detentie	Opschorting zorgverzekering en Zorgplicht DJI?	Verzekerde volgens de Wzt?
Voorwaardelijke invrijheidsstelling	Nee	Ja
Weekend verlof	Ja	Nee
Bijzonder verlof	Ja	Nee
Strafrechtelijke machtiging tot plaatsing van 1 jaar in een algemeen psychiatrisch ziekenhuis, forensisch psychiatrische afdeling (fpa) of forensisch psychiatrische kliniek (fpk) [artikel 37, eerste lid, Wetboek van Strafrecht]	Nee	Ja
Doorplaatsing vanuit een penitentiaire inrichting naar een verslavingskliniek e.a. zorginstelling [artikel 43, derde lid, Penitentiaire Beginselenwet]	Nee(**)	Ja
Tijdelijke overplaatsing vanuit een penitentiaire inrichting naar een fpa, fpk of TBS-inrichting [artikel 15, vijfde lid, Penitentiaire Beginselenwet]	Ja	Nee
Strafrechtelijke machtiging (art. 37 WvSr), tenzij uitgevoerd in een penitentiaire of TBS inrichting	Nee	Ja
TBS met dwangverpleging (art. 37a jo 37b WvSr)	Ja	Nee
Tijdelijke plaatsing psychiatrisch ziekenhuis (art. 13 Bvt)	Ja	Nee
Overplaatsing naar een psychiatrisch ziekenhuis (art. 14 Brt).	Ja	Nee
Tbs met proefverlof (art. 51 Bvt)	Nee (*)	Ja
Plaatsing t.b.v. pro-justitia rapportage (artikel 196/ 317 WvSv) in PBC	Ja	Nee
Plaatsing t.b.v. pro-justitia rapportage (artikel 196/ 317 WvSv) in GGZ	Nee (*)	Ja

Vorm van detentie	Opschorting zorgverzekering en Zorgplicht DJI?	Verzekerde volgens de Wzt?
Voorwaardelijke beeindiging van de verpleging van overheidswege (art. 38g WvSv)	Nee (*)	Ja
TBS met voorwaarden (art. 38a WvSr)	Nee (*)	Ja
Voorwaardelijke veroordeling (art. 14a WvSr)	Nee (*)	Ja
ISD met voorwaarden (artikel 38p WvSr)	Nee (*)	Ja
Schorsing voorlopige hechtenis met voorwaarden (artikel 38 WvSv)	Nee (*)	Ja
Sepot met voorwaarden (artikel 167/ 244 WvSv)	Nee (*)	Ja
Strafeschikking met aanwijzingen als bedoeld in artikel 257a, WvSv	Nee	Ja
Voorwaardelijke in vrijheidsstelling met bijzondere voorwaarden (artikel 15a WvSr)	Nee (**)	Ja
Voorwaardelijke gratieverlening (artikel 13 Gratiwet jo. 558 WvSv)	Nee (**)	Ja
Overbrenging naar een psychiatrisch ziekenhuis vanuit evangeniswezen (artikel 15 lid 5 Pbw)	Ja	Nee
Overbrenging vanuit Gevangeniswezen voor hulpverlening (artikel 43 lid 3 Pbw)	Nee (*)	Ja
Penitentiair programma met zorg (artikel 5 Pm)	Ja	Nee
Interne overplaatsing naar het penitentiair psychiatrisch centrum (PPC) in het gevangeniswezen (artikel. 15 Pbw)	Ja	Nee

Vorm van detentie	Opschorting zorgverzekering en Zorgplicht DJI?	Verzekerde volgens de Wzt?
Poliklinische verrichtingen door GGZ in het gevangeniswezen (artikel 42 Pbw)	Ja	Nee
Overplaatsing vanuit GW naar justitiële TBS-inrichting (artikel 13, eerste lid, jo. artikel 19 WvSr)	Ja	Nee
(Jeugd)		
In verzekering in politiecel	Nee	Ja
Voorlopige hechtenis of jeugddetentie in een politiecel	Ja	Nee
Voorlopige hechtenis in inrichting	Ja	Nee
Jeugddetentie in (niet-) justitiële inrichting	Ja	Nee
Personen met maatregel ‘Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen’ (PIJ)	Ja	Nee
Onder toezichtgestelden: crisisplaatsing en verblijf in Inrichting	Ja	Nee
Voogdijpupillen: crisisplaatsing en verblijf in inrichting	Ja	Nee
Scholings- en trainingsprogramma (STP)	Nee	Ja
Incidenteel en planmatig verlof	Ja	Nee

** Justitie bekostigt alleen de zorg voor zover deze voortvloeit uit de strafrechtelijke titel. De overige kosten komen ten laste van de zorgverzekeraar.

* Uitzonderingen (dus wel zorgplicht DJI) bij:

- preventieve hechtenis

in bewaring gestelde vreemdelingen (geen opschorting zorgverzekering maar medische kosten wel t.l.v. de DJI)

- aanhouding na onttrekking van detentie
- veroordeelden met een principale vrijheidsstraf
- veroordeelden met een vervangende hechtenisstraf
- (jeugdige) veroordeelden tot een detentiestrafontvluchte strafrechtelijke pupillen, waaronder pupillen met de maatregel Plaatsing in inrichting voor jeugdigen (PIJ)

Ingevolge artikel 37, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht kan de rechter gelasten dat degene aan wie een strafbaar feit wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens niet kan worden toegerekend, voor een termijn van een jaar in een psychiatrisch ziekenhuis zal worden geplaatst. Dit kan alleen als hij gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen, of voor de algemene veiligheid van personen of goederen. Na afloop van de termijn kan via de in de Wet BOPZ geregelde figuur van machtiging tot voortgezet verblijf, het verblijf van de veroordeelde in een PZ worden verlengd. Ook bij het verlengde verblijf wordt de zorgverzekering niet opgeschort.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [30.00.00 Zorgtoeslag](#)
 - [1 Zorgtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Overzicht wijzigingen zorgtoeslag vanaf 2006](#)
 - [3 Bijlage 2: Normenoverzicht en drempelinkomen vanaf 2013](#)
 - [4 Bijlage 3: Aanmelding en Bijdrage Verdragsgerechtigden](#)
 - [5 Bijlage 4: Woonlandfactor: geschiedenis en achtergronden](#)
 - [6 Bijlage 5: Vormen van detentie/wel of geen zorgplicht DJI](#)
 - [7 Bijlage 6: Het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 \(BUB 1999\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [8 Bijlage 7: BRP-verblijfscode, verzekeringsstatus en aanspraak zorgtoeslag](#)
 - [9 Bijlage 8: Verordening \(EEG\) 883/2004 \(tot 2010: 1408/71\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [10 Bijlage 9: Berekening Zorgtoeslag buitenland](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

Zoeken

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [30.00.00 - Zorgtoeslag](#)

- 6 Bijlage 5: Vormen van detentie/wel of geen zorgplicht DJI

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

30.00.00 Zorgtoeslag

7Bijlage 6: Het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 (BUB 1999): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel Klik voor dialoogscherm met permalink

Op basis van het BUB 1999 kan, in afwijking van de hoofdregel, uitbreiding of beperking worden gegeven aan de kring der verzekerden (WLZ, [artikel 2.1.1, lid 5](#)). Daarnaast stelt de WLZ in [artikel 2.1.1](#), lid 4 dat met het BUB 1999 de kring der verzekerden kan worden uitgebreid met:

- vreemdelingen die rechtmatig in Nederland arbeid verricht(t)en
- vreemdelingen die in aansluiting op een periode van rechtmatig verblijf als bedoeld in [artikel 8](#), onderdelen a tot en met e of l van de Vreemdelingenwet 2000 in procedure zijn voor een voortgezet verblijf

[Paragraaf 2](#) van het BUB 1999 (artikelen 2 tot en met 11) richt zich op uitbreiding van de kring der verzekerden. Voorbeelden:

- Nederlandse ambtenaren en hun gezinsleden in het buitenland ([artikel 2](#))
- Nederlanders, in dienst van een publiekrechtelijke rechtspersoon, en hun gezinsleden in het buitenland ([artikel 3](#))
- tijdelijk buiten Nederland studerende(n) ([artikel 8](#), lid 1). Tot en met 2014 tijdelijk buiten Nederland studerende(n) die jonger dan 30 jaar zijn
- tijdelijk buiten Nederland verpleegde(n) ([artikel 8](#), lid 2)

[Paragraaf 3](#) van het BUB 1999 (artikelen 12 tot en met 23) richt zich op beperking van de kring der verzekerden.

Voorbeelden:

- personeelsleden van ambassades en consulaten in Nederland en hun gezinsleden ([artikel 13](#))
- personeelsleden in dienst van volkenrechtelijke organisaties en hun gezinsleden ([artikel 14](#))
- tijdelijk in Nederland studerende(n) ([artikel 20](#)). Tot en met 2014 tijdelijk in Nederland studerende(n) die jonger dan 30 jaar zijn

Casus 1

Aanvrager is zorgverzekerd, woont in NL. Zijn toeslagpartner (huwelijk) woont ook in NL en is niet zorgverzekerd in NL. Tp is Amerikaans staatsburger en aldaar verzekerd. Tp werkt als burger op de NAVO basis in Schinnen, Limburg. Is er recht op 50% toekenning of moet TP gewoon in NL verzekerd zijn?

De toeslagpartner is als ingezetene van Nederland van rechtswege verzekerd op grond van de Wet langdurige zorg (en daarmee verplicht verzekerd voor de Zorgverzekeringswet), tenzij dit op grond van het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 ([BUB 1999](#)) om de een of andere reden wordt uitgesloten.

Zo is op grond van artikel 14, eerste lid, BUB 1999 een persoon niet verzekerd als deze in dienst is van een volkenrechtelijke organisatie en op wie de regeling inzake sociale zekerheid van die organisatie van toepassing is, tenzij hij in Nederland arbeid verricht anders dan uit hoofde van die dienstbetrekking, of een Nederlandse socialeverzekeringsuitkering ontvangt.

In [artikel 14](#), tweede lid, BUB 1999 is bepaald dat de volkenrechtelijke organisaties, bedoeld in het eerste lid, door Onze Ministers, in overeenstemming met Onze Minister van Buitenlandse Zaken, worden aangewezen. Dit is gebeurd met de Regeling aanwijzing volkenrechtelijke organisaties in Nederland 2015 ([Stcrt. 2014/36656](#)). In artikel 1, vijfde lid, van deze Regeling wordt als volkenrechtelijke organisatie aangewezen:

"North Atlantic Treaty Organization (NATO):

- a. NATO Communications and Information Agency (NCI Agency);
- b. Joint Force Command Brunssum (JFC Brunssum);
- c. NATO AEW&C Programme Management Agency (NAPMA);"

Als de toeslagpartner met andere woorden in dienst is van een van deze NAVO-organisaties, is hij dus niet verplicht Zvw-verzekerd (ofwel 50% vanwege terecht onverzekerd), tenzij hij in Nederland arbeid verricht anders dan uit hoofde van die dienstbetrekking, of een Nederlandse socialeverzekeringsuitkering ontvangt.

Tijdelijk in Nederlands studerenden die in het kader van hun studie arbeid verrichten (stage) en daarvoor een beloning ontvangen heeft B/T aangemerkt als verplicht verzekerd in Nederland. Volgens de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State is dat onjuist.

Casus 2

De partner van belanghebbende heeft een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd met de beperking "studie aan HBO te Den Haag. Arbeid is niet toegestaan met uitzondering van arbeid van bijkomende aard". Tijdens haar studie heeft de partner een stage gelopen waarvoor zij een inkomen heeft ontvangen. B/T is van mening dat de partner niet onder de beperking van de kring van verzekerden als genoemd in artikel 20, aanhef onder a, van het BUB valt omdat zij in 2011 arbeid heeft verricht. Hierdoor zou de partner wel Awbz verzekerd en dus verzekeringsplichtig zijn. De Afdeling: wanneer arbeid wordt verricht ten behoeve van een studie, zoals een stage, is de uitzondering van het BUB wel van toepassing is en de partner dus niet verzekerd op grond van de volksverzekeringen. Hier is de partner niet verzekerd op basis van artikel 5, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awbz en op basis van artikel 2, eerste lid, van de Zvw niet verplicht om zich krachtens een zorgverzekering te verzekeren. Dat er over de inkomsten van de partner wel loonheffing, een Awbz-premie en een inkomensafhankelijke bijdrage Zvw zijn ingehouden, maakt het voorgaande niet anders (AbRvS, 2 april 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:1140](#)).

Casus 3

De heer B (vader) heeft eerst bij het Joegoslavië Tribunaal gewerkt vanaf 14 augustus 2006, zijn status was: BO/DV, functie: medewerker P4 en lager. Met ingang van 1 januari 2017 is hij werkzaam bij Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office, zijn status is: AO.NL, functie: personeelslid met rang vergelijkbaar met diplomatiek ambtenaar. Vraag: is de zoon (> 18jr) zorgverzekerd in NL en heeft deze recht op zorgtoeslag?

Op basis van [artikel 14](#) (derde lid) van het BUB zijn ook kinderen van een medewerker van een volkenrechtelijke organisatie niet verzekerd op grond van de volksverzekeringen. Daarmee bestaat ook voor de kinderen & echtgenote in beginsel geen recht op zorgtoeslag (behalve als ze zelf werken/een socialeverzekeringsuitkering ontvangen). De vader is in 2016 nog werkzaam voor het Joegoslavië Tribunaal. Dat is een volkenrechtelijke organisatie idv [artikel 14](#), tweede lid BUB jo art 1, eerste lid onder a van de Regeling aanwijzing volkenrechtelijke organisaties in Nederland. In de Regeling aanwijzing volkenrechtelijke organisaties in Nederland 2015 is ook het 'International Criminal Court for the Former Yugoslavia (ICTY)' aangewezen als een volkenrechtelijke organisatie op wie de regeling inzake sociale zekerheid van die organisatie van toepassing is ([artikel XXVII](#)). De Kosovo-rechtbank is niet opgenomen in de Regeling aanwijzing volkenrechtelijke organisaties in Nederland 2015. Echter, dan komt [artikel 16](#) BUB 1999 in beeld. Zie immers [artikel 6](#), eerste lid, van de zetelovereenkomst tussen Nederland en Kosovo betreffende de 'Relocated Specialist Judicial Institution in the Netherlands' – deze geeft aan dat sprake is van een buitenlands publiekrechtelijke rechtspersoon. [Artikel 34](#) van de zetelovereenkomst geeft aan dat de vrijstelling van toepassing is tenzij ze betaalde werkzaamheden verrichten. Conclusie: inwonende gezinsleden (waaronder kinderen) van de Kosovo-rechtbank medewerker zijn niet verzekerd voor de Wet langdurige zorg, en daarmee ook niet verplicht verzekerd op grond van de Zvw, tenzij ze betaald werk gaan verrichten in Nederland.

Raadpleeg de betreffende bepalingen voor de exacte voorwaarden.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [30.00.00 Zorgtoeslag](#)
 - [1 Zorgtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Overzicht wijzigingen zorgtoeslag vanaf 2006](#)
 - [3 Bijlage 2: Normenoverzicht en drempelinkomen vanaf 2013](#)
 - [4 Bijlage 3: Aanmelding en Bijdrage Verdragsgerechtigden](#)
 - [5 Bijlage 4: Woonlandfactor: geschiedenis en achtergronden](#)
 - [6 Bijlage 5: Vormen van detentie/wel of geen zorgplicht DJI](#)
 - [7 Bijlage 6: Het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 \(BUB 1999\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [8 Bijlage 7: BRP-verblijfscode, verzekeringsstatus en aanspraak zorgtoeslag](#)
 - [9 Bijlage 8: Verordening \(EEG\) 883/2004 \(tot 2010: 1408/71\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [10 Bijlage 9: Berekening Zorgtoeslag buitenland](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

Zoeken

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [30.00.00 - Zorgtoeslag](#)
- 7 Bijlage 6: Het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 (BUB 1999); uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

30.00.00 Zorgtoeslag

8Bijlage 7: BRP-verblijfscode, verzekeringsstatus en aanspraak zorgtoeslag

 Klik voor dialoogscherm met permalink

BRP-verblijfscode vreemdeling (aanvrager)	Van rechtswege Wlz-verzekerd?	Verplicht Zvw-verzekerd?	Aanspraak op zorgtoeslag (geen partner)?
21 t/m 30, 35 t/m 38 of 40	ja (artikel 2.1.1 lid 2 Wlz)	ja	ja (artikelen 10 en 11 Vw 2000)
33	ja (artikel 10 BUB 1999)	ja	ja , mits al aanspraak op ZT bestond (artikel 9 lid 1 Awir)
31, 32 of 34 (arbeid in overeenstemming met WAV)	ja (artikel 11 BUB 1999)	ja	nee (artikelen 10 en 11 Vw 2000)
31, 32 of 34 (werkzaam op continentaal plat)	ja (artikel 11 BUB 1999)	ja	nee (artikelen 10 en 11 Vw 2000)
31, 32 of 34 (arbeid niet in overeenstemming met WAV)	nee (artikel 2.1.1 lid 1 Wlz)	nee	nee (niet verplicht Zvw-verzekerd)
39, 42 t/m 44	nee (artikel 2.1.1 lid 1 Wlz)	nee	nee (niet verplicht Zvw-verzekerd)
41, 98 (geen verblijfstitel)	nee (artikel 2.1.1 lid 1 Wlz)	nee	nee (niet verplicht Zvw-verzekerd)

BRP-verblijfscode vreemdeling (partner)	Heeft de aanvrager aanspraak op zorgtoeslag?	Percentage van de partnernorm
21 t/m 30, 35 t/m 38 of 40	ja	100%
33	ja	100%
31, 32 of 34 (arbeid in overeenstemming met WAV)	ja	100%
31, 32 of 34 (werkzaam op continentaal plat)	ja	100%
31, 32 of 34 (arbeid niet in overeenstemming met WAV)	ja	50%, namelijk geen verzekerde (artikel 2 , vierde lid, Wzt)
39, 42 t/m 44	ja	50%, namelijk geen verzekerde (artikel 2 , vierde lid, Wzt)
41, 98 (geen verblijfstitel)	nee (artikel 9 lid 2 Awir)	nvt

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [30.00.00 Zorgtoeslag](#)
 - [1 Zorgtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Overzicht wijzigingen zorgtoeslag vanaf 2006](#)
 - [3 Bijlage 2: Normenoverzicht en drempelinkomen vanaf 2013](#)
 - [4 Bijlage 3: Aanmelding en Bijdrage Verdragsgerechtigden](#)
 - [5 Bijlage 4: Woonlandfactor: geschiedenis en achtergronden](#)
 - [6 Bijlage 5: Vormen van detentie/wel of geen zorgplicht DJI](#)
 - [7 Bijlage 6: Het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 \(BUB 1999\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [8 Bijlage 7: BRP-verblijfscode, verzekeringsstatus en aanspraak zorgtoeslag](#)
 - [9 Bijlage 8: Verordening \(EEG\) 883/2004 \(tot 2010: 1408/71\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [10 Bijlage 9: Berekening Zorgtoeslag buitenland](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

Zoeken

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [30.00.00 - Zorgtoeslag](#)
- 8 Bijlage 7: BRP-verblijfscode, verzekeringsstatus en aanspraak zorgtoeslag

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

30.00.00 Zorgtoeslag

9Bijlage 8: Verordening (EEG) 883/2004 (tot 2010: 1408/71): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel **Klik voor dialoogscherm met permalink**

Iemand is niet WLZ-verzekerd als hij niet in Nederland woont. Maar als hij door Verordening (EEG) [883/2004](#) of een sociaalzekerheidsverdrag onder de Nederlandse sociaalzekerheidswetgeving valt, behoort hij toch tot de kring van verzekerden op grond van de WLZ (link naar WLZ, [artikel 2.1.2](#), onderdeel a).

Voorbeeld (In België wonen, in Nederland werken)

A woont in België en heeft een fietsenwinkel in Nederland. Hij verricht zijn beroepswerkzaamheden uitsluitend in Nederland. Op A is exclusief de Nederlandse sociaalzekerheidswetgeving van toepassing (Verordening (EEG) 883/2004, artikel 13, lid 2, onderdeel b). Volgens [artikel 2.1.2](#), onderdeel a van de WLZ is A verzekerd op grond van de WLZ en daarmee ook verzekeringsplichtig op grond van de Zvw.

Andersom geldt dat wie normaal gesproken wel WLZ-verzekerd is (bijvoorbeeld omdat hij in Nederland woont), maar voor wie door Verordening (EEG) 883/2004 of een sociaalzekerheidsverdrag de sociaalzekerheidswetgeving van een andere staat geldt, niet tot de kring van verzekerden op grond van de WLZ behoort (link naar WLZ [artikel 2.1.2](#), onderdeel b).

Voorbeeld (In Nederland wonen, in België werken)

B woont in Nederland en heeft een kapperszaak in België. Hij verricht zijn beroepswerkzaamheden uitsluitend in België. Op B is exclusief de Belgische sociaalzekerheidswetgeving van toepassing (Verordening (EEG) 883/2004, artikel 13, lid 2, onderdeel b). Volgens [artikel 2.1.2](#), onderdeel b van de WLZ is B niet verzekerd op grond van de WLZ en daarmee ook niet verzekeringsplichtig op grond van de Zvw.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [30.00.00 Zorgtoeslag](#)
 - [1 Zorgtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Overzicht wijzigingen zorgtoeslag vanaf 2006](#)
 - [3 Bijlage 2: Normenoverzicht en drempelinkomen vanaf 2013](#)
 - [4 Bijlage 3: Aanmelding en Bijdrage Verdragsgerechtigden](#)
 - [5 Bijlage 4: Woonlandfactor: geschiedenis en achtergronden](#)
 - [6 Bijlage 5: Vormen van detentie/wel of geen zorgplicht DJI](#)

- [7 Bijlage 6: Het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 \(BUB 1999\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
- [8 Bijlage 7: BRP-verblijfscode, verzekeringsstatus en aanspraak zorgtoeslag](#)
- [9 Bijlage 8: Verordening \(EEG\) 883/2004 \(tot 2010: 1408/71\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
- [10 Bijlage 9: Berekening Zorgtoeslag buitenland](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

Zoeken

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [30.00.00 - Zorgtoeslag](#)
- 9 Bijlage 8: Verordening (EEG) 883/2004 (tot 2010: 1408/71): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

30.00.00 Zorgtoeslag

10Bijlage 9: Berekening Zorgtoeslag buitenland

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Voorbeelden berekening zorgtoeslag met wlf in buitenlandsituaties (2015)

Omschrijving	Bedrag (€)	Toelichting
Standaardpremie per verzekerde	1.408	
Drempelinkomen	19.463	
<i>Situatie 1</i>		
Alleenstaande man woont in Spanje en geniet een AOW-uitkering (verdragsgerechtigde).		
Man is geregistreerd bij ZIN		
Toetsingsinkomen man	8.000	
Uitwerking		
Standaardpremie maal wlf Spanje	552,64	1.408 maal 0,395
Normpremie	466,14	19.463 maal 2,395%

Zorgtoeslag	86,50	standaardpremie minus normpremie
-------------	-------	----------------------------------

Situatie 2

Man en vrouw wonen in Spanje en genieten beide een AOW uitkering (verdragsgerechtigden – zie 1)

Gezamenlijk toetsingsinkomen	16.000
------------------------------	--------

Uitwerking

Beider standaardpremie maal wlf: 552,64+552,64	1.105,28 zie 1
--	----------------

Normpremie	1.024,73 19.463 maal 5,265%
------------	-----------------------------

Zorgtoeslag	80,55	standaardpremie minus normpremie
-------------	-------	----------------------------------

Situatie 3

Man en vrouw wonen in Marokko. Man geniet AOW-uitkering (verdragsgerechtigde)

Vrouw is werkzaam in Marokko (geen verdrags- gerechtigde.)

Alleen de man is geregistreerd bij ZIN

AOW-uitkering van de man	9.000
--------------------------	-------

Looninkomsten vrouw	2.000
---------------------	-------

Gezamenlijk toetsingsinkomen	11.000
------------------------------	--------

Uitwerking

Standaardpremie man maal wlf	17,60	1.408 maal 0,0125
------------------------------	-------	-------------------

Standaardpremie vrouw maal wlf	17,60	1.408 maal 0,0125 (wlf wegens art.3, derde lid, Wzt)
Gezamenlijke standaardpremie	35,20	
Normpremie	1.024,73	19.463 maal 5,265%
Saldo (omdat de vrouw terecht onverzekerd is, maal 50% maar dat heeft hier geen effect)	0,00	standaardpremie minus normpremie

Woonlandfactor en standaardpremie partner

Tot 1 januari 2010 werd de woonlandfactor niet toegepast bij de partner die zelf geen verdragsgerechtigde of verzekeringsplichtige voor de Zvw is (Wzt [artikel 3: 2009](#)). Gevolg was dat de standaardpremie van een dergelijke partner niet in relatie werd gebracht tot de zorgkosten van het woonland. Dat was volgens de regering dat een onbedoelde uitkomst (TK, 2008-2009, [31 905, nr. 3](#), p. 1-2) en dit is door toevoeging van het derde lid gerepareerd. De aangehaalde voorbeeldberekening van het echtpaar in Marokko zou zonder die reparatie tot de volgende uitkomst leiden:

Voorbeeld (zonder [artikel 3](#), lid 3, Wzt)

Man en vrouw wonen in Marokko.

Man geniet AOW (verdragsgerechtigde)

Vrouw is werkzaam in Marokko (geen verdragsgerechtigde)

Alleen de man is geregistreerd bij CvZ (nu: ZIN)

AOW-uitkering van de man € 9.000

Looninkomsten van de vrouw € 2.000

Gezamenlijk toetsingsinkomen € 11.000

Uitwerking

Standaardpremie man x WLF € 17,60

Standaardpremie vrouw € 1.408

Gezamenlijke standaardpremie € 1.425,60

Normpremie € 1.024

Saldo € 401,60

Zorgtoeslag 50% ofwel € 200,80

De tabellen met woonlandfactoren vindt u [hier](#)

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [30.00.00 Zorgtoeslag](#)
 - [1 Zorgtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Overzicht wijzigingen zorgtoeslag vanaf 2006](#)
 - [3 Bijlage 2: Normenoverzicht en drempelinkomen vanaf 2013](#)
 - [4 Bijlage 3: Aanmelding en Bijdrage Verdragsgerechtigden](#)
 - [5 Bijlage 4: Woonlandfactor: geschiedenis en achtergronden](#)
 - [6 Bijlage 5: Vormen van detentie/wel of geen zorgplicht DJI](#)
 - [7 Bijlage 6: Het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 \(BUB 1999\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [8 Bijlage 7: BRP-verblijfscode, verzekeringsstatus en aanspraak zorgtoeslag](#)
 - [9 Bijlage 8: Verordening \(EEG\) 883/2004 \(tot 2010: 1408/71\): uitbreidingen en beperkingen op de hoofdregel](#)
 - [10 Bijlage 9: Berekening Zorgtoeslag buitenland](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [30.00.00 - Zorgtoeslag](#)
- 10 Bijlage 9: Berekening Zorgtoeslag buitenland

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

1 Kinderopvangtoeslag

 Klik voor dialoogschermd met permalink

1.1 Inleiding met historisch overzicht

 Klik voor dialoogschermd met permalink

De kinderopvangtoeslag was tot 1 augustus 2010 geregeld in de Wet kinderopvang. Vanaf dat moment werd het Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkkip). In 2018 zijn de peuterspeelzalen opgegaan in de kinderopvanginstellingen. Sindsdien is de citeertitel weer Wet kinderopvang (Wko).

In deze wet vinden we regels om:

- te bepalen wie recht heeft op de kinderopvangtoeslag
- de vergoeding voor de opvangkosten van de kinderopvang te bepalen
- de kwaliteit van de kinderopvang te garanderen

De kinderopvangtoeslag is een geldbedrag dat iemand van de rijksoverheid krijgt om een deel van de kosten kinderopvang mee te kunnen betalen

Hoeveel betalen de ouders?

Het bedrag dat ouders moeten betalen is simpel te berekenen.

Kosten kinderopvang ... euro

Kinderopvangtoeslag ... euro -

Door ouders te betalen: ... euro

Voorbeeld

Familie Van den Berg krijgt per maand van de kinderopvang een nota van 500 euro. De kinderopvangtoeslag bedraagt per maand 300 euro. Hoeveel moeten de ouders dan betalen?

Kosten kinderopvang 500,00 euro

Kinderopvangtoeslag 300,00 euro -

Door ouders te betalen: 200,00 euro

Hoogte kinderopvangtoeslag

De kinderopvangtoeslag hangt af van:

- het [gezamenlijke toetsingsinkomen](#) van de ouders
- de [kosten van de kinderopvang](#)
- [het aantal uren opvang in relatie tot de gewerkte uren/de doelgroep](#).

Waarom kinderopvangtoeslag

Ouders hebben kinderopvang nodig omdat ze:

- werken of,
- iets doen om hun kansen op werk te vergroten

In de [Wko](#) staan een aantal situaties beschreven, waarin ouders een vergoeding voor de kinderopvangkosten kunnen krijgen. Ze krijgen nooit het hele bedrag vergoed. Vandaar dat we de vergoeding ook wel een tegemoetkoming of toeslag noemen.

Voor een kort historisch overzicht zie [bijlage 1](#)

[Naar boven](#)

1.2 Achtergrond Klik voor dialoogscherm met permalink

De kinderopvangtoeslag was tot 1 augustus 2010 geregeld in de Wet kinderopvang. Nadien is de wet de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkkip) genoemd en vanaf 2018 is het weer Wet kinderopvang (Wko). In deze wet vinden we regels om:

- te bepalen [wie recht heeft](#) op de kinderopvangtoeslag
- de [vergoeding voor de opvangkosten van de kinderopvang](#) te bepalen
- de kwaliteit van de kinderopvang te garanderen

Aan het recht op kinderopvangtoeslag zijn [voorwaarden](#) verbonden. Die voorwaarden staan in:

- de Wko

- het [Besluit kinderopvangtoeslag](#)
- de [Regeling Wko](#).

De Wko verwijst naar:

- Het Besluit kinderopvangtoeslag
- De Regeling Wko
- de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012
- het [Besluit registers kinderopvang, buitenlandse kinderopvang en peuterspeelzaalwerk](#)

Verantwoordelijk ministerie

De Wet kinderopvang is ontwikkeld onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Tijdens het kabinet Balkenende-IV is het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Welzijn het beleidsdepartement geweest. Vanaf het aantreden het kabinet Rutte op 14 oktober 2010 is de Wko weer de verantwoordelijkheid van het ministerie van SZW. Belastingdienst/Toeslagen voert de Wko uit voor dit ministerie.

[Naar boven](#)

1.3 Gebruikte afkortingen Klik voor dialoogschermd met permalink

Afkorting

 Klik voor dialoogschermd met permalink

Betekenis

[Besluit](#)

 Klik voor dialoogschermd met permalink

Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang

[Besluit registers](#)

 Klik voor dialoogschermd met permalink

Besluit registers kinderopvang, buitenlandse kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

[Bso](#)

 Klik voor dialoogschermd met permalink

Buitenschoolse opvang

[Do](#)

 Klik voor dialoogschermd met permalink

Dagopvang

Doelgroeper

 Klik voor dialoogscher
met permalink

Iemand die niet werkt, maar op grond van een traject naar werk ook recht kan hebben op kinderopvangtoeslag ([art. 1.6, eerste lid, letters d t/m j Wko](#)).

[Gob](#)

 Klik voor dialoogscher
met permalink

Gastouderbureau

Koo

 Klik voor dialoogscher
met permalink

Kinderopvangorganisatie

[Regeling](#)

 Klik voor dialoogscher
met permalink

Regeling Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen

[Naar boven](#)

1.4 Kinderopvang Klik voor dialoogscher met permalink

1.4.1 Inleiding Klik voor dialoogscher met permalink

[Kinderopvang](#) (art. 1.1. Wko) is het bedrijfsmatig of anders dan ‘om niet’ verzorgen en opvoeden van kinderen tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs voor die kinderen begint. Het gaat om de volgende vier kernpunten:

1. De opvang moet bedrijfsmatig of tegen betaling worden verricht. Ook bedrijfscrèches kunnen dus onder het begrip kinderopvang vallen.
2. Het moet niet alleen gaan om verzorgen, zoals babysitten, maar er moet ook sprake zijn van opvoeden.
3. De kinderopvang is in tijd begrensd. De toeslag is alleen voor kinderen die nog niet gebruikmaken van het voortgezet onderwijs. De kinderopvang mag doorlopen tot de eerste dag van de maand waarop de kinderen naar het voortgezet onderwijs gaan
4. Niet voor alle kinderopvang is er subsidie

Bij nachtopvang is volgens de Afdeling ook sprake van “verzorgen en opvoeden”. B/T stelde dat dit niet zo was, omdat er bij nachtopvang niets valt op te voeden. De Afdeling heeft B/T geen gelijk gegeven. Zie AbRvS: 24 december 2013: [ECLI:NL:RVS:2013:2590](#)

Voor de gastouders is in de wet ([artikel 1.6a](#) Wko) geregeld, dat ze voor de opvang van hun eigen kinderen geen kinderopvangtoeslag voor gastouderopvang kunnen krijgen, tenzij ze inkomsten hebben uit een andere bron dan gastouderopvang. Ze kunnen dus wel kinderopvangtoeslag krijgen wanneer ze de kinderen in een kindercentrum laten opvangen. Of door een andere gastouder, maar dan moeten tegenover die opvang andere inkomsten staan dan die uit gastouderopvang.

Eén belangrijke zaak hebben alle vormen van kinderopvang in principe gemeen. Dat is dat de opvang, de verzorging en de opvoeding van de ouders, structureel, gedurende een gedeelte van een etmaal overneemt. Dat betekent echter niet, dat een ouder die als beroepskracht leidster is op een kindercentrum, niet op een groep zou mogen werken waarin ook een kind van haarzelf zit. Ook niet als die ouder de houder van het kindercentrum is. In een [uitspraak](#) van 4 oktober 2017 maakt de Afdeling de opmerking dat de Wko er niet aan in de weg staat dat appellante opvang biedt aan haar eigen kinderen. In die zaak was niet gesteld dat dit niet zou mogen. Dat was wel het geval in een zaak die diende voor de rechtbank Amsterdam. Daarin verklaarde de rechter eveneens dat de Wko geen beperking stelt aan de beroepskracht die in een koo haar eigen kind opvangt. Ook gelet op de bedoeling van de Wko (structureel kinderen elders opvangen) deelt de Rb de mening van B/T niet. Hij verwijst daarbij naar de ouderparticipatiecrèche, waarbij ook recht op kinderopvangtoeslag bestaat en waarin ouders (zij het deels) ook op hun eigen kinderen passen (Rb Amsterdam: 5 september 2017, AMS 17/2129 (niet gepubliceerd)).

[Naar boven](#)

1.4.2 Soorten kinderopvang Klik voor dialoogscherm met permalink

Er zijn twee soorten kinderopvang:

- [opvang in een kindercentrum](#)
- [gastouderopvang](#)

Ook zijn er twee soorten opvang in een kindercentrum:

- [dagopvang](#)
- [buitenschoolse opvang](#)

Er bestaan ook nog (zeven) ouderparticipatiecreches (OPC). Daarbij organiseert een groep ouders zelf de opvang van hun kinderen. Ook voor zo'n OPC kunnen ouders kinderopvangtoeslag vragen. Voorshands blijven de OPC's bestaan waarbij het de bedoeling is dat de wel een eigen (verlaagd) maximum uurtarief gaan krijgen (2019?).

Om voor kinderopvangtoeslag in aanmerking te komen moeten kindercentra, gastouderbureau's en gastouders [geregistreerd](#) zijn.

[Naar boven](#)

1.4.2.1 Kindercentrum Klik voor dialoogscherm met permalink

Definitie kindercentrum:

- er is geen sprake van [gastouderopvang](#)
- 'de opvang gebeurt bedrijfsmatig of anders dan om niet'. ([Wko, artikel 1.1, lid 1](#)).

Het aantal kinderen speelt hierbij geen rol. Een kindercentrum kan in een woning zijn gevestigd. Een kindercentrum moet aan de kwaliteitseisen voldoen en de houder is verplicht zich te melden. Dat moet leiden tot een registratie door de gemeente. Vanaf 1 januari 2010 is bepaald dat registratie plaats moet vinden in het [register kinderopvang](#). Zie [art. 1.47b, eerste lid, Wko](#). Vanaf 2014 is het register buitenlandse kinderopvang ook omschreven – [zie art. 1.48b, eerste lid, Wko](#).

De twee soorten opvang, dagopvang en buitenschoolse opvang, bestonden ook bij gastouderopvang tot 2010. Daarna niet meer. Bij de [arbeidsurenkoppeling](#) speelt dit onderscheid nog wel een rol. Daardoor is het bij

gastouderopvang nog wel van belang om te weten wanneer het kind naar de basisschool gaat.

[Naar boven](#)

Dagopvang [Klik voor dialoogscherf met permalink](#)

Dagopvang is opvang voor kinderen tot de leeftijd waarop zij het basisonderwijs volgen. (Besluit kinderopvangtoeslag, [artikel 1](#), letter b).

De opvang moet voldoende uren omvatten om ouders in staat te stellen een volledige werkdag inclusief reistijd te kunnen overbruggen.

Dagdelen

Vaak rekenen de kindercentra in dagdelen, b.v. van zes uur. Een volledige dag bestaat dan uit twaalf uren opvang. Ouders hebben die volledige twaalf uur meestal niet nodig, omdat ze hun kind later brengen en eerder ophalen.

Toch hebben ze recht op kinderopvangtoeslag over die twaalf uur als :

- de kinderopvang deze uren factureert;
- ouders hun kinderen de volle twaalf uur zouden kunnen onderbrengen bij de opvang

[Naar boven](#)

Buitenschoolse opvang [Klik voor dialoogscherf met permalink](#)

Bij buitenschoolse opvang (bso) regelt een kindercentrum kinderopvang voor kinderen in de leeftijd waarop zij naar het basisonderwijs kunnen gaan (Wko, [artikel 1.1](#)).

Het gaat om opvang in de vrije tijd van kinderen

- voordat de school begint
- op vrije dagen of dagdelen
- tijdens schoolvakanties

Kinderopvang tussen de middag is dus geen buitenschoolse opvang. Ook bij gastouderopvang is dat niet zo.

[Naar boven](#)

Dagopvang, bso of einde kinderopvang [Klik voor dialoogscherf met permalink](#)

Bso geldt in beginsel alleen voor kinderen die basisonderwijs volgen. Een kind van drie gaat normaal nooit naar de buitenschoolse opvang, maar alleen naar de dagopvang. Dat is niet anders als een kind naar de basisschool gaat om te wennen. Een uitzondering betreft kinderen van schippers. Die mogen vanaf 3,5 jaar al ingeschreven worden op een school.

Voorbeeld 1

Een kind wordt 15 juni 4 jaar oud. Het kind gaat in juni én juli, tot de grote vakantie, een dag in de week naar school om te wennen. Na de grote vakantie gaat het dan fulltime naar school. Tot dat tijdstip is nog sprake van dagopvang.

Voorbeeld 2

Een kind met het syndroom van Down gaat slechts een dag in de week naar school. Per maand wordt beoordeeld of het kind meer tijd op school zou kunnen doorbrengen. Vanwege de inschrijving op een basisschool gaat het in die situatie toch om buitenschoolse opvang. Ook al zou het kind nog enkele dagen op een dagopvang zitten. Hier moet dus maximaal het uurtarief bso ([1.10.3.8](#)) op alle opvanguren worden toegepast, en voor de ouders geldt de bso-urenkoppeling (zie [1.10.4](#))

Voorbeeld 3

Een kind gaat met drie jaar al naar een internationale school. Hoezeer in NL niet gebruikelijk, is in dat geval toch sprake van buitenschoolse opvang, omdat dit opvang is voor of na de dagelijkse schooltijd. En die is er.

Een kind moet op de eerste van de maand nadat het vijf is geworden naar school. Dat moet volgens [artikel 3](#) van de leerplichtwet. Een kind tussen vier en vijf jaar kan dus heel goed nog dagopvang hebben. Daarna zal dat niet meer het geval zijn. Komt het na het bereiken van de leeftijd van vijf jaar onverhoopt wel voor – om een heel bijzondere reden – dan kan nog steeds sprake zijn van dagopvang. Bij een ontheffing wegens scholing aan huis geldt vanaf uiterlijk 5 jaar wel dat sprake is van bso. Het kind gaat immers naar school – al is dat dan thuisonderwijs. In de definitie van bso is opgenomen dat zij naar het basisonderwijs *kunnen* gaan. Dat hoeft dus niet het geval te zijn.

Ten overvloede: dagopvang en BSO kunnen bij een en hetzelfde kind niet naast elkaar bestaan. Bij een kind van vier jaar dat naar school gaat maar om medische redenen nog een dag volledig naar de kinderopvang gaat, is ook die hele dag geen dagopvang meer, maar bso (net zoals dat in vakanties het geval is).

Voorbeeld 3

Een vluchtelingenpaar met een kind van vijf is nog niet lang in Nederland maar ze hebben al wel een verblijfsstatus gekregen. Besloten wordt het kind pas per het volgende schooljaar te laten instromen. De ouders volgen een inburgeringscursus. In dit (heel) bijzondere geval bestaat voor het kind recht op kinderopvangtoeslag op basis van dagopvang.

Zoals van dagopvang sprake zou kunnen zijn na de vijfde verjaardag, zo kan ook vóór het vierde jaar al sprake zijn van bso: het schipperskind is hiervoor al genoemd maar als een kind met 3 jaar al naar (bijvoorbeeld een internationale) school gaat, is er sprake van bso. Of als een kind in het buitenland naar school gaat waar een leeftijd onder vier jaar geldt. In die gevallen dat het kind dan nog naar een Koo met (enkel) DO gaat, moet B/T dat zo laten, maar wel het uurtarief aftoppen op dat van de bso en voor de urenkoppeling ook de 70% factor toepassen.

Er is geen sprake meer van bso in de maand waarop het kind naar het voortgezet onderwijs gaat. Uiterlijk op dat moment eindigt het recht op kinderopvangtoeslag.

Kinderen gaan gewoonlijk op hun twaalfde naar het voortgezet onderwijs. Dat kan anders zijn bij scholen voor speciaal onderwijs of scholen in het buitenland. De feitelijke situatie is bepalend, maar 14 jaar mag voor het einde van het recht op kinderopvangtoeslag wel als absoluut maximum worden aangehouden (zie het voorbeeld hierna)

Voorbeelden uitzonderingen recht op BSO

Kinderen op internationale scholen al na zeven jaar basisonderwijs naar voortgezet onderwijs c.q. onderwijs in het buitenland

In een internationale situatie kan een kind van nog maar 11 jaar naar het voortgezet onderwijs gaan. Dat komt doordat op een internationale school een kind al na 7 basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs mag. De ouders van het kind verliezen dan hun recht op kinderopvangtoeslag. Dat kan zich bv ook voordoen bij onderwijs in Duitsland: overgang van de Grundschule naar de Hauptschule rond ca. een jaar of tien.

Minder begaafd kind op 7-jarige leeftijd naar basisschool

Stel een minder begaafd kind gaat pas op 7-jarige leeftijd naar de basisschool (speciaal onderwijs). Dan is dat het overgangsmoment naar de buitenschoolse opvang.

15-jarig zwakbegaafd kind met niveau van leerling uit groep 7

Er is geen recht op kinderopvangtoeslag voor een zwakbegaafd kind van 15 jaar, dat het niveau heeft van een leerling uit groep 7. Het kind zit dan op een school voor speciaal onderwijs. In de Wet op het primair onderwijs staat dat de basisschool in ieder geval eindigt aan het einde van het schooljaar waarin een kind 14 jaar wordt. ([artikel 39, vierde lid, WPO](#))

Wat het laatste voorbeeld betreft: over dergelijke problematiek heeft de Afdeling op 25 oktober 2017 een uitspraak gedaan: [ECLI:NL:RVS:2017:2906](#). Daarin neemt de Afdeling het betoog van B/T over dat het basisonderwijs geacht wordt te eindigen na het jaar waarin het kind veertien is geworden. Kennelijk kan de aanvrager nog wel tegenbewijs leveren door aan te tonen dat het kind niet naar het voortgezet onderwijs gaat. In dit geval lukte dat de aanvrager niet.

Het onderscheid tussen dagopvang en bso is om twee redenen belangrijk:

- [maximale uurprijzen](#)
- [arbeidsurenkoppeling](#)

Maximale uurprijzen [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Tot en met 2007 was de maximale uurprijs voor bso hoger dan die van de dagopvang. Gedurende 2008 en 2009 was deze uurprijs gelijk. Vanaf 2010 is de maximale uurprijs voor dagopvang hoger, omdat voor de dagopvang een hogere kind-leidsterverhouding geldt.

Arbeidsurenkoppeling [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Sinds 2012 geldt bij het bepalen van het recht op kinderopvang een arbeidsurenkoppeling.

Elk arbeidsuur geeft bij:

- dagopvang recht op 1,4 uur
- en bij bso recht op 0,7 uur opvang

[Naar boven](#)

1.4.2.2 Gastouderopvang Klik voor dialoogscherm met permalink

Gastouderopvang (Wko, [artikel 1.1](#), lid 1) is een vorm van kinderopvang die zich op de volgende manier van een kindercentrum onderscheidt:

1. De opvang gebeurt door tussenkomst van een [geregistreerd gastouderbureau](#).
2. Het is opvang in een gezinssituatie. De gastouder mag niet de ouder zijn die kinderopvangtoeslag kan aanvragen. Dat geldt ook voor de partner.
3. Ook de gastouder is geregistreerd. Dat noemt de Wko ‘een voorziening voor gastouderopvang’. De gastouder kan meer dan ‘één geregistreerde voorziening’ voor gastouderopvang hebben, namelijk voor ieder opvangadres. Die registratie loopt via het gastouderbureau. Deze moet zorgen voor inschrijving van alle voorzieningen voor gastouderopvang van de gastouder(s) ([artikel 1.45](#), tweede lid, Wko).
4. De opvang is op het woonadres van de gastouder of op het adres van een van de ouders. De gastouder mag niet op hetzelfde adres wonen als de ouders.
5. Een gastouder mag maximaal 6 kinderen opvangen. Dat is inclusief de eigen kinderen onder de 10 jaar van de gastouder.

Toelichting punt 1: Gastouderopvang is kleinschalig. Anders dan bij een kindercentrum is gastouderopvang meestal opvang door één persoon. De gastouder kan een buur zijn, een vriend en/of een grootouder. Ze vangen allen kinderen op tegen een vergoeding.

Om de kwaliteit te bewaken moet de gastouderopvang altijd via een gastouderbureau lopen. Het bureau begeleidt de gastouder. Het is niet voldoende als het gastouderbureau alleen bemiddelt, er moet écht sprake zijn van begeleiding.

Toelichting punt 2: Kan een gescheiden ouder, gastouder zijn voor een eigen kind dat niet tot zijn of haar huishouden behoort? (Het [driedagencriterium](#) is dus niet van toepassing.)

Antwoord: Nee. De tekst van de wet ([artikel 1.5](#), lid 1 Wko) verzet zich daar overigens niet tegen. Ook een ex kan iemand zijn die net als oma of opa als gastouder een ander is dan degene die recht heeft op de kinderopvangtoeslag. B/T meent echter dat dit niet in overeenstemming is met de bedoeling van de wet.

Toelichting punt 3: Het was de bedoeling dat de gastouder per 2010 geregistreerd zou zijn in het kinderopvangregister. De gastouder kon zich tot uiterlijk op 30 september 2010 door het gastouderbureau bij de gemeente laten aanmelden. Op verzoek van de Tweede Kamer is die registratie halverwege 2010 geschrapt. Dat was om gastouders te ontzien die dat jaar niet aan de opleidingseisen konden voldoen door onvoorziene omstandigheden. Daardoor ontstond in 2010 een bijzondere situatie. Er waren:

1. Aanvragers waarvan de gastouder niet aan de opleidingseisen voor registratie zou kunnen of willen voldoen. En die de toeslag begin 2010 hebben gestopt terwijl de opvang wel doorliep;
2. Aanvragers waarvan de gastouders van plan waren de opleiding te gaan doen, maar deze door omstandigheden niet hebben gehaald. Zij hebben hun toeslag niet gestopt en kregen achteraf toch nog recht over heel 2010.

Dat riep de vraag op of de a-aanvragers die de toeslag wél hadden beëindigd, niet alsnog over heel 2010 kinderopvangtoeslag zouden kunnen aanvragen.

De a-aanvragers zijn niet te vergelijken met de b-aanvragers, omdat ze begin 2010 de samenwerking met het gastouderbureau hebben beëindigd. Er is dan tot de vernieuwing van de samenwerking geen opvang door tussenkomst van een geregistreerd gastouderbureau. Toeslag over heel 2010 is dan niet meer mogelijk.

Aanvankelijk mocht er op het adres van de gastouder maar één voorziening voor gastouderopvang zijn gevestigd. Dat was te weinig want dan konden twee partners niet beide gastouder zijn op dat adres. Bovendien kon het op het adres van de vraagouder b.v. weer wel. Daarom is deze beperking op 1 januari 2015 vervallen. Meer dan zes kinderen op het adres mag echter niet (zie punt 5 hiervoor).

Een gastouder die op het adres van een vraagouder oppast heeft op dat adres een registratie. Als deze gastouder voor een ander gob gaat werken moet dat gob zorgen, dat de registratie wordt aangepast ([art. 1.45, tweede lid](#)). Doet het gob dat niet (tijdig) dan heeft dit geen gevolgen voor de kinderopvangtoeslag van de ouder(s). Dat komt, omdat zowel de gastouder als het gob een registratie heeft. Voor het recht op kot is dat voldoende. Ook kan een ouder niets doen aan het feit dat de gastouder (nog) geen juiste registratie heeft, omdat dit de verantwoordelijkheid van het gastouderbureau is. Zie b.v. ook: RvS, 8 juni 2016, [ECLI:NL:RVS:1572](#)

Toelichting punt 4: De opvang mag in de woning waar de (vraag)ouder of de gastouder zijn hoofdverblijf heeft. De gastouder mag niet wonen op het adres van de vraagouder (wel als sprake is van gescheiden wooneenheden: zie verderop bij voorbeelden). Eventueel kan sprake zijn van een kindercentrum. Het maakt daarbij niet uit of het kindercentrum is gevestigd in een woonhuis. De vraag is gesteld of, na een scheiding de gastouder (familie) mag opvangen in het huis van de vader, gesteld dat het kind bij de moeder woont en de moeder ook de kinderopvangkosten betaalt. Dat mag niet. [De wetttekst](#) luidt dat gastouderopvang moet plaatsvinden op het woonadres van een van de (vraag)ouders van de kinderen voor wie de gastouder opvang biedt. De vader is hier geen ouder van een kind voor wie de gastouder opvang biedt omdat dit alleen een ouder kan zijn die een contract heeft gesloten met het gastouderbureau. Dat heeft de vader niet. Wat wel mag, is dat de gastouder die op het adres van een ouder oppast, op dat adres ook andere kinderen gaat opvangen.

De opvang is plaatsgebonden. Wanneer een gastouder met de kinderen op vakantie gaat, is er dus géén recht op kinderopvangtoeslag.

Dit geldt ook voor het kindercentrum, vanwege:

- de vergelijkbaarheid met de gastouderopvang en
- omdat bij een kindercentrum ook sprake is van ‘een voorziening waar kinderopvang plaatsvindt’

Ook kan voor dit standpunt een beroep worden gedaan op het spraakgebruik. Kinderopvang is immers het ‘verzorgen en opvoeden’ van kinderen. Dit valt niet samen met bijzondere leefomstandigheden die gelden tijdens vakanties.

Geen vakantie, wél naar de speeltuin [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Wat trouwens niet betekent dat leuke uitjes verboden zijn. Kinderen mogen best naar een speeltuin of zwembad in de buurt. Dat wordt door SZW gedoogd. [Zie ook de antwoorden op de kamervragen](#) van Sterk van 12 oktober 2007, nr. 2070802280

Vanaf 2010 geldt voor de volgende beroepskrachten dat ze minstens 18 jaar moeten zijn:

- beroepskrachten in kindercentra
- beroepskrachten in gastouderbureaus
- gastouders zelf

Onder de volgende omstandigheden mag iemand geen gastouder zijn:

- Zijn of haar eigen kinderen zijn al dan niet voorlopig onder toezicht gesteld. Dat is dan op grond van artikel [255](#) van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek

- De gastouder woont bij de ouder of de partner van het kind waaraan opvang wordt gegeven;
- Er is personeel in dienst voor de opvang van kinderen

Het tweede punt is bedoeld om stapelgezinnen (kind, moeder, grootmoeder) uit de kinderopvangtoeslag te houden.

Dit heeft ook gevolgen voor bijvoorbeeld kinderen met een inwonende au-pair. Vanaf 1 januari 2010 kunnen ouders geen kinderopvangtoeslag meer krijgen, als ze de au-pair als gastouder bij een gastouderbureau inschrijven. Een stiefouder kan ook geen gastouder van het kind zijn. Dat heeft nooit gekund. Ook niet voor 2010.

Voorbeelden geen recht op kinderopvangtoeslag bij gastouderschap

Ouder en gastouder wonen op hetzelfde adres	<p>Een gezin maakt gebruik van een gastouder voor de opvang van hun kinderen. De opvang is bij de gastouder thuis. Die gastouder is ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang en is tevens een familielid van het gezin. Het gezin heeft een nieuwbouwhuis gekocht en heeft het oude huis al kunnen verkopen. Het oude huis is al opgeleverd aan de nieuwe bewoners, maar de opleverdatum van het nieuwe huis is pas over een jaar. Daarom is het gezin tijdelijk ingetrokken op het adres van de gastouder, omdat die een groot huis heeft.</p> <p>In de opvang van de kinderen door de gastouder is niets veranderd, behalve dat ouder en gastouder tijdelijk op hetzelfde adres wonen.</p>
---	---

In dat geval voldoet de tijdelijke opvang niet meer aan de voorwaarden die de Wko stelt.

Waarom niet? Omdat de gastouder en de vraagouder(s) op hetzelfde adres wonen

Gastouder laat zich inschrijven op het adres van de ouder	<p>Een gastouder woont in werkelijkheid in een vakantiehuis en kan zich daar niet inschrijven bij de Basisregistratie Personen (BRP).</p> <p>Daarom laat hij zich inschrijven op het BRP-adres van de ouder die bij hem gastouderopvang aanvraagt.</p> <p>De ouder heeft nu geen recht meer op kinderopvangtoeslag, omdat hij of zij niet meer aan de voorwaarden voor opvang voldoet.</p>
---	--

Voorbeeld van wél recht kinderopvangtoeslag op één adres

Recht op kinderopvangtoeslag terwijl ouder en gastouder op hetzelfde BRP-adres wonen

Wanneer de gastouder en ouder op één en hetzelfde BRP-adres wonen, kan er sprake zijn van twee gescheiden wooneenheden.

Als de gastouder in de ene en de vraagouder in de andere wooneenheid woont, bestaat er wel recht op kinderopvangtoeslag.

De aanvrager moet wel aantonen dat er sprake is van twee gescheiden wooneenheden.

Dit vloeit voort uit een uitspraak van de AbRvS van 27 december 2012 voor de HT ([ECLI:NL:RVS:2012:BY7348](#))

Toelichting punt 5: Als de gastouder ook zijn eigen kinderen opvangt, is er voor de opvang van die kinderen geen recht op kinderopvangtoeslag. Dat komt, omdat een gastouder voor de opvang van zijn eigen kinderen geen kosten in rekening kan brengen (betaling aan zichzelf).

Vanaf 2012 heeft de gastouder – die louter inkomen uit gastouderopvang heeft – zelf geen recht meer op kinderopvangtoeslag ([artikel 1.6a Wko](#)) als deze gastouder zijn kinderen door een andere gastouder laat opvangen.

Deze beperking steekt een stokje voor het over en weer als gastouder optreden voor elkaars kinderen. Daarbij is het namelijk nog maar de vraag of er echt opvang is. Uitzondering toeslag voor gastouder: gastouderopvang voor de eigen kinderen is voor een gastouder wel mogelijk voor uren die de gastouder aan andere arbeid besteedt. Dat mag dus geen werk als gastouder zijn.

Voorbeeld

Mevrouw A. die in het onderwijs werkzaam is, wil graag gebruik maken van opvang door Mevrouw B. op de dagen dat zij op de basisschool werkt. Mevrouw B. werkt ook in het onderwijs en wil op haar beurt haar dochter naar Mevrouw A. brengen op het moment dat ze in het onderwijs werkt. Beiden zouden zich dus willen registreren als gastouder en ze willen dus elkaars kinderen gaan opvangen. Ze vragen dus beiden alleen kinderopvangtoeslag aan voor de uren opvang als ze niet zelf als gastouder werken. Mag dit?

Dit kan inderdaad. Er is niets op tegen dat beiden voor de uren dat ze in het onderwijs werken wel gastouderopvang vragen en dat mag in zo'n geval ook over en weer. Het zal in zo'n geval niet om heel veel opvang gaan. En om weinig kinderen. Op het moment dat de een in het onderwijs werkt kan de ander niet ook in het onderwijs werken want die moet dan oppassen. Als ze een baan delen hebben ze bv de halve week onderwijs en dan past de ander (ook) op de kinderen van de een (en op de eigen kinderen, maar daarvoor geen kinderopvangtoeslag). En omgekeerd. Dat, op basis van de onderwijsuren. Een heel reële situatie, zonder fraudemotief.

[Naar boven](#)

1.4.2.3 Uitzonderingen kinderopvang Klik voor dialoogscherm met permalink

De ouder kan alleen kinderopvangtoeslag aanvragen als sprake is van kosten voor kinderopvang waar toeslag voor mogelijk is.

Voor de volgende vormen geldt dat niet ([artikel 1.1 Wko, tweede lid](#)):

1. Overblijven op school. Ook wel tussenschoolse opvang genoemd. Het toezichthouden op schoolgaande kinderen dat zich beperkt tot het toezicht tijdens de middagpauze;
2. Kinderopvang in het kader van de Jeugdwet;
3. Kinderopvang, anders dan gastouderopvang, op een plaats waar het kind zijn hoofdverblijf heeft.

Vóór 2018 waren er vier letternummers waarbij ook de opvang in een peuterspeelzaal was genoemd. De peuterspeelzalen zijn per 1-1-2018 allemaal omgezet naar kinderopvanginstellingen (harmonisatie peuterspeelzalen). Beschreven wordt hierna de situatie t/m 2017 inclusief de peuterspeelzalen. Voor bovenstaande drie situaties blijft dit uiteraard ook gelden vanaf 2018.

De artikelsgewijze toelichting in de Memorie van Toelichting is kort over deze uitzonderingen: “In sommige gevallen is de financiering van deze activiteiten elders geregeld of wordt deze geheel voor rekening van de ouders gelaten. Zo worden peuterspeelzalen en schippersinternaten gesubsidieerd op grond van de Welzijnswet 1994 en pleegzorg en residentiële opvang in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen op grond van de Wet op de jeugdhulpverlening. Overblijven op school komt geheel voor rekening van de ouders. Internaten, anders dan schippersinternaten, komen in principe voor rekening van de ouder, zij het dat in gevallen waarin kinderen op een internaat zijn aangewezen, omdat de ouders in verband met werk in het buitenland wonen, de werkgever vaak bijdraagt in deze kosten”.

Van overblijven is sprake op een basisschool. Dus gaat het om buitenschoolse opvang. De rechtbank in Middelburg heeft in juni 2010 bepaald (niet gepubliceerd) dat er bij een kinderdagverblijf (bso) ook sprake is van overblijven tussen de middag. Geen toeslag voor die tussenschoolse uren. Dat geldt dus ook voor gastouders die een kind tussen de middag ophalen van school. Een beperkt aantal uren opvang per maand kan een teken zijn dat het gaat om peuterspeelzaalwerk (Rb Middelburg, 2 april 2012, nr. 11/5912 / niet gepubliceerd).

Peuterspeelzaalwerk kenmerkt zich door opvang voor 2- tot 4-jarigen voor een paar uur per dag en een paar dagen in de week. Bijvoorbeeld twee dagen van 2,5 of 3 uur opvang.

Al vanaf 2008 nemen kindercentra peuterspeelzalen over. Het idee daarachter is dat ouders die werken kinderopvangtoeslag zouden kunnen aanvragen. Ouders die niet werken krijgen de kosten vergoed door de gemeente. De gemeente probeert zo kosten te besparen. Toch blijft er sprake van peuterspeelzaalwerk. Dat een geregistreerde kinderopvang de opvang verzorgt, doet daar niet aan af. Dus: geen recht op kinderopvangtoeslag. Deze overnamegolf heeft uiteindelijk geleid tot een reactie van de Minister van SZW over de peuteropvang. [In een brief van 11 december 2012 aan de Tweede Kamer](#) (onderdeel: “opvang van peuters”) trekt de Minister van SZW onderstaande conclusie over peuteropvang:

Vanwege de [urenkoppeling](#) die vanaf 2012 in de Wko is opgenomen, is het oude uren criterium voor peuteropvang uit de MvT, per december 2012 niet meer van belang. Dit betekent dat SZW dus vanaf december 2012 geen bezwaar heeft tegen aanvragen kinderopvangtoeslag voor peuterspeelzalen via kinderopvanginstellingen die zijn ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang. Dus bestaat vanaf die maand bij een peuterspeelzaal die koo is (met registratie) of bij een peuterspeelzaal die onderdeel is van een koo (met registratie) recht op kinderopvangtoeslag. Per 2018 zijn alle peuterspeelzalen omgezet naar kinderopvanginstellingen. De Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkkip) is toen weer Wet kinderopvang (Wko) gaan heten.

Gastouderopvang is per definitie kinderopvang in een woonhuis. Dat kan het woonhuis van het kind zijn. Bij een kindercentrum in een woonhuis is niet toegestaan dat het kind daar zelf woont. Is er een duidelijke splitsing/scheiding tussen het kindercentrum en het woondeel dan hoeft dat geen beletsel te zijn, ook als er geen splitsing is in de BRP. Is zo'n kindercentrum in een woonhuis voor de inkomstenbelasting als bedrijfsvermogen aangemerkt, dan is dat op zich niet voldoende om scheiding aan te nemen. Dat is anders wanneer dat kindercentrum verplicht als bedrijfsvermogen geldt. Wanneer een gastouder tijdens de gastouderopvang een kind naar een peuterspeelzaal (vanaf 2018: kinderopvang) brengt dan kunnen daarvoor geen dubbele uren kinderopvang worden geclaimd.

[Naar boven](#)

1.5 Voorwaarden recht op kinderopvangtoeslag

 Klik voor dialoogschermd met permalink

Overzicht van de voorwaarden voor belanghebbenden, geldend voor zowel aanvrager als toeslagpartner, onderverdeeld in persoonlijke situatie, werksituatie en geen werk en toch recht op kinderopvangtoeslag. Is er een toeslagpartner, dan geldt voor de toeslagpartner hetzelfde. Vanaf 2013 is arbeid geen voorwaarde als de toeslagpartner een [naast familielid](#) is. Op die voorwaarden wordt in de daaropvolgende paragrafen dieper ingegaan.

[Naar boven](#)

1.5.1 Voorwaarden persoonlijke situatie: Klik voor dialoogschermd met permalink

Dit zijn de volgende voorwaarden:

- Er zijn één of meer inwonende kinderen waarvoor kinderbijslag of pleegouderbijdrage is ontvangen die op het woonadres staan ingeschreven; én
- Het kind zit nog niet op het voortgezet onderwijs; én
- Er is met het geregistreerde kindercentrum of het geregistreerde gastouderbureau een schriftelijke overeenkomst afgesloten, én
- Aanvrager of toeslagpartner betaalt de kosten voor de kinderopvang. De kinderopvangtoeslag vergoedt maar een deel van de kosten, het andere deel moet de aanvrager of toeslagpartner daadwerkelijk zelf betalen aan de opvanginstelling ; én
- Aanvrager (en toeslagpartner) wonen in Nederland en hebben de Nederlandse nationaliteit of hebben een geldige verblijfsstatus waarmee een beroep kan worden gedaan op sociale voorzieningen, of aanvrager en toeslagpartner wonen in een EU-land, of in Noorwegen, IJsland, Liechtenstein of Zwitserland.
- Bij wonen in het buitenland geldt: Het moet gaan om een adres in een lidstaat van de EU/EER of Zwitserland. (artikel 1.6, leden 2 en 3, Wko) en de aanvrager moet in Nederland werken.

[Naar boven](#)

1.5.2 Voorwaarden arbeidssituatie Klik voor dialoogschermd met permalink

1.5.2.1 Inkomsten uit werk Klik voor dialoogschermd met permalink

Dit kan zijn in dienstbetrekking ([ook bij dienstbetrekking en ziekte/zwangerschapsverlof](#)), winst uit onderneming, inkomsten uit overige werkzaamheden of meewerken in onderneming van toeslagpartner (inkomen box 1 Wet IB 2001). De eis van inkomen uit werk geldt voor de aanvrager, maar staat bij de partner niet genoemd: in het derde lid van [artikel 1.6](#) staat bij de partner namelijk alleen arbeid genoemd, zonder de eis dat er ook inkomen moet zijn. Aanvankelijk gold de inkomenseis voor beide partners. Dat is vervallen toen de wet is aangepast aan de EU-Verordening 1408/71 (nu: 883/2004). B/T was van mening dat met het verdwijnen van de inkomenseis bij de partner, materieel geen wijziging is beoogd. Uit de wetsgeschiedenis valt af te leiden dat de inkomenseis is toegevoegd als bewijs dat er sprake is (geweest) van arbeid. Inkomen mag ook in het buitenland belast zijn en het mag (eventueel) ook in een later jaar worden genoten (denk b.v. aan een startende ondernemer). Meer over startende ondernemers in [1.9.2.1](#). De Afdeling heeft de vraag of de partner ook inkomen uit werk en woning moet hebben in juli 2018 definitief beslecht: de meervoudige kamer bepaalt dan dat

er wel sprake moet zijn van arbeid die in beginsel betaald moet zijn maar dat dit voor de toeslagpartner geen inkomen uit werk en woning met zich mee hoeft te brengen. Zo kreeg een aanvrager met een toeslagpartner die beurspromovendus is, alsnog recht op kinderopvangtoeslag (RvS, 18 juli 2018 in [ECLI:NL:RVS:2018:2439](#)). SZW is van plan om de inkomenseis voor de partner nu per 1 januari 2021 weer in de Wko op te nemen.

Voorheen waren er twee tegenstrijdige uitspraken over deze kwestie gedaan door de Afdeling:

“Ingevolge [artikel 1.6](#), derde lid, aanhef en onder a, van de Wko heeft een ouder met een partner slechts aanspraak op kinderopvangtoeslag, indien de partner in Nederland woont en daar arbeid verricht. Anders dan de Belastingdienst/Toeslagen stelt, volgt hieruit niet dat een ouder met een partner slechts aanspraak heeft op kinderopvangtoeslag als die partner een inkomen heeft. Om voor kinderopvangtoeslag in aanmerking te komen is het voldoende dat er arbeid is verricht”. Zie: RvS, 12 oktober 2016: [ECLI:NL:RVS:2016:2703](#). In de procedure die leidde tot [ECLI:NL:RVS:2018:313](#) oordeelde de Afdeling anders: Op grond van artikel 1.6, derde lid, aanhef en onder a, van de Wkpw en de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling (Kamerstukken II 2001/02, 28 447, nr. 3, blz. 61 en 64) heeft een ouder met een partner slechts aanspraak op een kinderopvangtoeslag, indien de partner in dat jaar in Nederland, een andere lidstaat of Zwitserland woont, en in Nederland of op het continentaal plat, in een andere lidstaat of in Zwitserland tegenwoordige arbeid verricht waaruit inkomen uit werk en woning in de zin van de Wet inkomstenbelasting 2001 wordt genoten.

Bij partners, waarvan er een beurspromovendus is, is dus nog kinderopvangtoeslag mogelijk. Zijn de partners beide beurspromovendus, dan gaat die vlieger niet op, omdat voor de aanvrager wel de inkomenseis geldt. De Afdeling heeft dat in twee uitspraken op 12 februari 2020 duidelijk gemaakt ([ECLI:NL:RVS:2020:440](#) en [ECLI:NL:RVS:2020:443](#)).

Tot de inkomsten uit werk en woning in de zin van de IB behoort ook het belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden. Daartoe behoort ook het inkomen uit het ter beschikking stellen van vermogen aan een onderneming, of aan een vennootschap met een aanmerkelijk belang. De wet IB stelt dat onder een werkzaamheid wordt verstaan het rendabel maken van vermogensbestanddelen (in aldaar genoemde gevallen). Met dergelijk ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen gaat in het algemeen weinig arbeid gemoeid: het komt neer op het de verhuur van b.v. een bedrijfspand aan de onderneming. Dat kost niet of nagenoeg geen werk. De kinderopvangtoeslag zal daardoor al snel worden [beperkt](#).

Heeft een (gast)ouder uitsluitend inkomsten uit gastouderopvang, dan is er geen recht op kinderopvangtoeslag voor gastouderopvang. Wel voor opvang in een kindercentrum.

Stopt een aanvrager of partner met werken dan bestaat gedurende de [uitlooptermijn](#) van drie maanden (voor drie jaren 2015 – 2017: zes maanden) nog recht op kinderopvangtoeslag ([art. 1.6](#), vijfde lid Wko). Zie ook [1.10.4.4](#). Bij einde doelgroep is er geen sprake van een uitlooptermijn. Wat een doelgroeper nog wel kan helpen is het zogenaamde [“bufferen”](#).

[Naar boven](#)

1.5.2.2 Geen werk en toch recht op kinderopvangtoeslag [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

In de volgende gevallen kan er toch recht zijn op kinderopvangtoeslag:

1. belanghebbende is gestopt met werken en heeft recht op de [uitlooptermijn bij werkloosheid](#) (Wko, [artikel 1.6](#), vijfde lid);
2. belanghebbende is (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt of werkloos en [volgt een traject naar werk](#) via het UWV, de gemeente of via uw ex-werkgever (Wko, , eerste lid, letters c en volgende). Hij moet dan wel de volgende uitkeringen hebben:
 - o bijstandsuitkering een WW-uitkering een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WIA, Wajong of WAZ)

- een IOAW- of IOAZ-uitkering
 - een Ziektewetuitkering
 - een Anw-uitkering of
3. ingeschreven staan als werkzoekende bij het UWV als niet-uitkeringsgerechtigd werkzoekende of
 4. [een studie volgen](#) bij een onderwijsinstelling die is genoemd in Wet Studiefinanciering of Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten of
 5. [jonger zijn dan 18 jaar](#), bijstand ontvangen en een opleiding volgen of
 6. [verplicht een inburgeringscursus volgen](#) volgens de inburgeringswet. Vanaf 2013 geldt dat de verplichte inburgeringscursus gevolgd moet worden bij een [gecertificeerde instelling](#);
 7. [belanghebbende](#) is een toeslagpartner op grond van een samengesteld gezin en bloed- en aanverwant van de ouder in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn ([artikel 1.6](#), zesde lid, Wko).

Voor wat betreft 7 geldt dat deze uitzondering is opgenomen vooral om situaties te voorkomen waarin een ouder met kind tijdelijk bij een eigen, gepensioneerde ouder gaat wonen en door diens pensioen (geen werk meer) het recht op kinderopvang zou vervallen. De regeling is wat ruimer opgesteld – ook bij inwoning bij een niet werkende broer- of zus (stel: iemand met een uitkering) vervalt dan het recht niet. Het inkomen van deze persoon telt wel mee bij de bepaling van de hoogte van de kinderopvangtoeslag. Na overlijden blijft aanverwantschap overigens bestaan.

Behoort belanghebbende in 2012 niet langer tot de doelgroep, dan heeft hij tot het einde van het jaar recht op kinderopvangtoeslag. Vanaf 2013 geldt in die gevallen dat er recht is op kinderopvangtoeslag voor de maanden van het volgen van een traject naar werk, opleiding of inburgeringscursus. Per kalendermaand of deel van de kalendermaand van dit traject naar werk, opleiding of een inburgeringscursus, wordt 230 uur recht opgebouwd. Dit opgebouwde recht aan uren kinderopvangtoeslag kan, verspreid over het hele berekeningsjaar waarin dat recht is opgebouwd, worden afgenomen.

[Naar boven](#)

1.5.2.3 Recht op een tegemoetkoming kinderopvang om sociaal-medische redenen

 [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Iemand kan een WAO-uitkering hebben en noch in staat zijn om een traject naar werk te volgen, noch om op de kinderen te passen. In gevallen waarin de Wko niet voorziet in een recht op kinderopvangtoeslag, wordt de gemeente geacht een vangnet te bieden op grond van sociaal-medische redenen.

Bij detentie is er geen sprake van werk verrichten. De Wko leidt bij detentie van de partner of aanvrager tot de conclusie dat er geen recht is op kinderopvangtoeslag. Dat geldt ook als er sprake is van detentie met elektronisch toezicht via een enkelband, waarbij thuis een penitentiaal programma wordt gevolgd. Er rest dan nog een beroep op de gemeente voor een tegemoetkoming in de kosten kinderopvang op grond van een sociaal-medische reden.

Voorbeeld

In 2012 hebben belanghebbende en haar partner voor hun twee kinderen gebruik gemaakt van gastouderopvang. Vanuit de gezamenlijke woning nam de partner met een enkelband deel aan een penitentiaal programma. Vanwege de inschrijving ontstond toeslagpartnerschap. Arbeid moet volgens de Afdeling, die zich baseert op de wetsgeschiedenis, breed worden opgevat. De partner heeft volgens belanghebbende gewerkt in een meubelzaak in het kader van arbeidstoeleiding en zelfredzaamheid. Dit is echter niet objectief verifieerbaar aangetoond. Uit

de detentieverklaring volgt alleen dat de partner van 26 april 2012 tot 4 januari 2013 aan een penitentiair programma heeft deelgenomen vanaf het huisadres. Zo'n programma bestaat uit een samenstel van activiteiten die per week tenminste 26 uur omvatten. Het programma kan bestaan uit werk, maar ook uit andere activiteiten. Een werknemer is naar gangbaar taalgebruik een natuurlijk persoon die in dienst van een ander arbeid verricht en daarvoor wordt betaald. Niet gebleken is dat de partner door de meubelzaak is betaald, zijn door de belastinginspecteur vastgestelde inkomen over 2012 bedroeg nihil. De partner kwalificeert niet als werknemer. Hij was evenmin zelfstandige, geen nieuwkomer die een inburgeringstraject volgde of uitkeringsgerechtigde met een toeleidingstraject naar betaald werk. Hij verrichtte in de periode in geding geen arbeid in bedoelde brede zin. De rechtbank heeft terecht overwogen dat het volgen van een penitentiair programma niet is vermeld in de limitatieve opsomming van artikel 1.6, derde lid, van de Wko. Ook overigens is niet gebleken dat [partner] onder een van de andere categorieën van artikel 1.6, derde lid, van de Wko valt. De rechtbank heeft derhalve terecht geoordeeld dat [partner] niet onder het derde lid valt (RvS, 26 juli 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2017](#)).

Bij een aanvrager met partner die kinderen op de opvang hebben en kinderopvangtoeslag ontvangen zal, als een van de twee in detentie gaat, de kinderopvangtoeslag waarschijnlijk niet meteen gestopt hoeven te worden. Bij arbeid bestaat recht op de [uitlooptermijn](#). Maar dan moet in feite wel het contract eindigen – en dat is nog maar de vraag. Want de einde arbeid die leidt tot de uitlooptermijn is bedoeld voor werkloos worden. Wel kan in zo'n geval mogelijk na het moment van detentie voor de opvang nog gebruik worden gemaakt van bufferuren, net zoals wellicht bij iemand die met een traject naar werk bezig was vóór de detentie.

[Naar boven](#)

1.6 De aanvrager en/of partner

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor de toepassing van de Wko geldt een onderscheid tussen:

- de [belanghebbende \(de ouder\)](#)
- de [partner](#) van de ouder

Beiden hebben een gezamenlijke aanspraak (Wko, [artikel 1.5, tweede lid](#)).

Die aanspraak gaat naar de [aanvragende ouder](#), oftewel de belanghebbende.

[Naar boven](#)

1.6.1 Ingezetenen Klik voor dialoogscherm met permalink

Zie voor het vreemdelingenbegrip [hoofdstuk 9](#) van dit handboek.

[Naar boven](#)

1.6.1.1 Vreemdeling met rechtmatige partner Klik voor dialoogscherm met permalink

Een vreemdeling die niet rechtmatig in Nederland verblijft, heeft geen recht op kinderopvangtoeslag. Is deze vreemdeling partner van een ouder die wel rechtmatig in Nederland verblijft, dan is de consequentie dat het paar geen recht op kinderopvangtoeslag heeft.

[Naar boven](#)

1.6.1.2 Werken bij een internationale organisatie Klik voor dialoogscherm met permalink

Een ouder die een vrijgesteld salaris heeft omdat hij bij een internationale organisatie werkt krijgt een verblijfstitel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Er is afgesproken dat deze verblijfstitel recht geeft op kinderopvangtoeslag. Dit is een voorbeeld van een situatie waarbij recht op de kinderopvangtoeslag bestaat, terwijl geen recht aanwezig is op sociale voorzieningen in Nederland

Een kind zelf hoeft geen verblijfstitel of status te hebben. Ook bij wonen in het buitenland is de verblijfstitel niet van belang.

[Naar boven](#)

1.6.2 De (pleeg)ouder Klik voor dialoogscherm met permalink

Met ouder wordt bedoeld de bloed- of aanverwant in opgaande lijn. Voor de uitvoering van de Wko in samenhang met de Awir ([artikel 4](#)) is de ouder (belanghebbende) degene op wiens woonadres een bloed - of aanverwant in neergaande lijn (het kind) staat ingeschreven dat in belangrijke mate wordt onderhouden. Dit maakt het mogelijk dat ook grootouders, bij wie een kind inwoont en die het kind in belangrijke mate onderhouden, kinderopvangtoeslag kunnen aanvragen.

Het komt voor dat inschrijving ontbreekt, omdat er geen vast adres is. Soms biedt de gemeente een inschrijving aan op een van haar adressen. Bij een korte periode zonder adres is B/T daar coulant in, mits de kosten kinderopvang wel worden betaald. Bij een langere periode alleen als aannemelijk is dat ouder en kind wel samen zijn en aan alle andere voorwaarden verder wordt voldaan. Dan kan een briefadres ook acceptabel zijn.

[Naar boven](#)

1.6.2.1 Inwonend kind Klik voor dialoogscherm met permalink

Een inwonend kind kan zijn een:

- eigen kind
- stiefkind
- [pleegkind](#)

[Artikel 4](#) Awir zegt het zo: “een bloedverwant of aanverwant in de neergaande lijn van de belanghebbende of zijn partner”. Een aanverwant is bijvoorbeeld een stiefkind.

De aanvrager kan ook een grootouder zijn want diens kleinkind is ook een bloedverwant in de neergaande lijn.

Het kind moet in belangrijke mate worden onderhouden door de (groot)ouder of diens partner en het moet op hetzelfde woonadres staan ingeschreven in de Basisregistratie personen (BRP). Van in belangrijke mate is sprake als er per kwartaal voor het levensonderhoud van het kind meer dan € 422 wordt uitgegeven.

Voorbeeld(en) Klik voor dialoogscherm met permalink

Kind dat bij oma woont

Recht op kot als oma de kosten betaalt

Een alleenstaande internationale vrachtwagenchauffeur laat zijn kinderen de hele week door zijn moeder (gastouder) opvangen.

Geen recht op kinderopvangtoeslag voor de vrachtwagenchauffeur. De kinderen wonen feitelijk op een ander adres. Conflict met [artikel 4](#) Awir.

De ouder-kind relatie blijkt normaal uit de BRP. Op kantoor zien we dat in het computerprogramma BVR. Zo niet, dan kunnen ouders die relatie alleen aantonen met een officieel document.

Dat kan zijn:

- een geboorteakte
- een document van de Kinderbescherming

Wat niet voldoet:

- een verklaring van de ouder met handtekening

De ouder-stiefkind relatie (aanverwantschap) blijkt niet uit de BRP (BVR)

[Naar boven](#)

1.6.2.2 Pleegouder Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor de toepassing van de Wko stelt de wet een pleegouder gelijk aan een ouder als:

- deze voor het pleegkind een pleegvergoeding op grond van de wet Jeugdzorg ontvangt;
- deze het kind als eigen kind verzorgt en opvoedt en in belangrijke mate onderhoudt, wat in bijna alle gevallen blijkt uit het ontvangen van kinderbijslag. Is er namelijk nog een natuurlijke ouder die gezag over het kind kan doen gelden wat blijkt uit het ontvangen van kinderbijslag door die ouder, dan kan er gewoonlijk geen sprake zijn van pleegouderschap. Zie echter ook [hoofdstuk 7](#).
- het pleegkind op zijn woonadres staat ingeschreven

Een eventuele subsidie op grond van de Wet jeugdzorg laten we buiten beschouwing. Een ouder die zo'n subsidie ontvangt, onderhoudt het kind daardoor toch [in belangrijke mate](#).

Bij een pleegouder met een pleegzorgvergoeding is het ontvangen van kinderbijslag geen voorwaarde. Bij een pleegouder die een kind als eigen kind verzorgt en opvoedt, normaliter wel. Anders kan de natuurlijke ouder haar gezag over het kind nog doen gelden en is deze ouder de eerstverantwoordelijke voor de opvoeding van het kind.

Een tante kan een pleegouder zijn als zij:

- een pleegzorgvergoeding op grond van de Jeugdwet ontvangt of;
- haar neefje of nichtje als een eigen kind verzorgt en opvoedt en dit kind in belangrijke mate onderhoudt terwijl zij de kinderbijslag ontvangt en de natuurlijke ouder niet of;
- in uitzonderlijke gevallen als zij geen kinderbijslag ontvangt voor het kind.

Zie vooral ook [hoofdstuk 7](#) van dit handboek.

[Naar boven](#)

1.6.2.3 Tiernmoeder [Klik voor dialoogscherin met permalink](#)

Hoe zit het met een minderjarige ouder, zoals bijvoorbeeld een tiernmoeder? Zij kan zelf kinderopvangtoeslag aanvragen. Daarom wijkt [artikel 10](#) van de Awir af van de algemene handelingsonbekwaamheid van minderjarigen.

De moeder van een tiernmoeder kan na 1 januari 2010 geen gastouder meer zijn als de tiernmoeder nog thuis woont.

Een schoolgaande tiernmoeder die thuis woont valt niet onder [artikel 1.6](#), eerste lid, letter e, Wko. Waaron? Omdat alleen zelfstandig wonende tiernmoeders op grond van dat artikel bijstand zouden kunnen aanvragen en krijgen.

Wel kan deze tiernmoeder onder het studentenartikel ([artikel 1.6](#), eerste lid, letter j, Wko) recht hebben op de toeslag.

[Naar boven](#)

1.6.3 Partner [Klik voor dialoogscherin met permalink](#)

Het begrip partner is van belang voor:

- het recht op kinderopvangtoeslag;
- de hoogte van de kinderopvangtoeslag.

Zie voor het partnerbegrip [hoofdstuk 5](#) van dit handboek.

De Wko gaat uit van de mogelijkheden van opvang binnen het eigen huishouden. De wet verwacht van partners dat als zij niet werken ze zelf de kinderen verzorgen en opvoeden. In dat geval is er geen recht op een kinderopvangtoeslag. Als de partner een zogenaamde doelgroeper is, bestaat wel recht op kinderopvangtoeslag. Er is een uitzondering op de werkeis voor Omtzigt-partners die bloed- of aanverwant zijn in de rechte lijn, of in de tweede graad van de zijlijn.

[Naar boven](#)

1.6.3.1 Inkomen van het huishouden [Klik voor dialoogscherin met permalink](#)

De wet betreft de partner bij de hoogte van de kinderopvangtoeslag. Zo houdt de wet rekening met de financiële draagkracht van het huishouden.

Het doet er niet toe of die partner ook echt helpt de kosten van kinderopvang [mee te betalen](#).

[Naar boven](#)

1.6.3.2 Wijzigend partnerschap [Klik voor dialoogscherin met permalink](#)

De wet houdt vanaf 2012 in de volgende maand rekening met de wijziging in een partnerschap die zich na de eerste dag van de maand voordoet. Als dat moment niet op de eerste van de maand ligt, dan gaat het toeslagpartnerschap dus de daaropvolgende volgende maand in. Of het eindigt in de daaropvolgende maand. [Artikel 5](#) Awir geldt zowel bij een beginnend partnerschap als een verbroken partnerschap.

[Naar boven](#)

1.6.4 Gevolgen scheiding Klik voor dialoogschermb met permalink

Als een relatie eindigt kan de aanspraak wijzigen.

Stel dat de kinderen en de kosten voor kinderopvang bij de niet-aanvragende ouder blijven.

De oorspronkelijke aanvrager moet de aanvraag stopzetten wanneer het partnerschap wordt ontbonden. Dat is niet per se het moment van uitschrijven, als het echtscheidingsverzoek na het moment van uitschrijven wordt ingediend. Dat de kinderen na het uitschrijven (maar voor het echtscheidingsverzoek) bij de niet aanvragende partner (blijven) wonen (en dus niet meer bij de aanvrager inwonen) doet er niet toe: zolang er nog sprake is van toeslagpartnerschap hebben de partners een gezamenlijke aanspraak (artikel 1.5, tweede lid, Wkp) waardoor het recht op kot bij de aanvragende partner blijft bestaan. De ex-partner waar de kinderen bij blijven wonen moet dan wel een eigen aanvraag gaan indienen per de eerste van de maand na het echtscheidingsverzoek.

[Naar boven](#)

1.6.4.1 Kind behoort tot twee huishoudens Klik voor dialoogschermb met permalink

Na een scheiding kan een kind tot twee huishoudens behoren. De ouders kunnen echter niet voldoen aan de eis om het kind bij allebei de ouders te laten inschrijven bij de basisadministratie persoonsgegevens. Het kind kan maar op één adres ingeschreven staan. Een kind behoort tot twee huishoudens als het kind gemiddeld ten minste drie hele dagen per week zowel in het huishouden van de ene ouder als in het huishouden van de andere ouder verblijft. Die definitie baseren we op Awir, [artikel 4](#), lid 2.

Als het kind tot twee huishoudens behoort geldt de eis van inschrijving bij een van de ouders niet. Op deze manier kunnen beide ouders afzonderlijk kinderopvangtoeslag aanvragen voor het deel van de kosten van kinderopvang dat voor hun rekening komt.

Wat is gemiddeld drie hele dagen per week?

Gemiddeld betekent bijvoorbeeld dat bij ouders die een regeling hebben van een week op en een week af, het kind ook tot twee huishoudens behoort. Gemiddeld moet ook worden gelezen als: minimaal drie keer 24 uren.

Voorbeeld

Een kind is van maandag tot en met woensdag bij de ene ouder maar slaapt woensdagnacht en zondagnacht nog bij de andere ouder. Is er dan recht op afzonderlijke kinderopvangtoeslag?

Nee. Er is hier geen sprake van ten minste drie hele dagen per week, zodat het kind niet tot twee huishoudens kan behoren

[Naar boven](#)

1.6.4.2 Bewijs dat het kind tot twee huishoudens behoort Klik voor dialoogschermb met permalink

Wanneer het kind tot twee huishoudens behoort zou normaal elke ouder een eigen contract met de kinderopvang moeten hebben. Ook zou elke ouder de eigen kosten van de kinderopvang moeten betalen. Een gezamenlijk contract is overigens wel mogelijk.

Bij een gezamenlijk contract zijn onderlinge afspraken over de verdeling van de kosten kinderopvang acceptabel, op voorwaarde dat ze overeenkomen met de betalingen. Niet voor de hand ligt, dat een van de ouders alle kosten betaalt, omdat dit niet overeenkomt met de zorgverhouding. Het is niet onmogelijk. Ouders kunnen

bijvoorbeeld afspreken dat de ouder met het laagste inkomen alle kosten kinderopvang voor zijn rekening neemt. Dan betaalt de andere ouder allerlei andere kosten voor het kind.

Dat het kind bij twee huishoudens hoort moet duidelijk zijn door:

- een echtscheidingsconvenant of,
- door een andere door beide ouders onderschreven afspraak of verklaring

In de verklaring of afspraak staat een omgangsregeling die aan de voorwaarden voldoet.

Een eerder gemaakt convenant kan door latere afspraken tussen de ouders wijzigen.

In principe moeten ouders bij scheiding of beëindiging (geregistreerd) partnerschap een ouderschapsplan maken. De zorgverdeling of omgangsregeling is daar onderdeel van. Zo'n ouderschapsplan blijkt er niet altijd te zijn.

Voorbeeld omgangsregeling

Ouders hebben in hun convenant staan dat ze in gelijke mate voor de kinderen zorgen. Ze werken dit niet verder uit. De kosten verdelen de ouders naar rato van hun inkomens. Moet B/T nog verder vragen naar de omgangsregeling?

We nemen aan dat de verzorging in gelijke mate gebeurt als ouders zich voor de kostenverdeling aan het convenant houden. Zoals is afgesproken.

Heel anders is het als ouders zich niet aan de kostenverdeling naar rato van het inkomen houden. Bijvoorbeeld als de ouder met het laagste inkomen meer kosten betaalt dan degene die meer verdient. Dan is het nog maar de vraag of ze zich ook aan de omgangsregeling 'in gelijke mate' houden. En dan ligt het voor de hand te vragen of ze deze nader willen uitwerken/toelichten.

Het komt voor dat het kind bij een van de ouders staat ingeschreven. Daarbij maakt het ouderschapsplan duidelijk dat het kind meestal bij de andere ouder verblijft. Is dat meer dan vier dagen dan behoort het kind niet tot twee huishoudens. De ouder waarbij het kind niet is ingeschreven heeft dan in beginsel geen recht. Dit, ondanks het feit dat het kind daar het meest verblijft. Wanneer B/T aanneemt dat het verblijf bij de ouder waarbij het kind niet staat ingeschreven, klopt, dan kan van die inschrijving worden uitgegaan op grond van [ECLI:NL:RVS:2019:1046](#) (zie ook [1.8.2](#) van Hfdst 8). Wordt de inschrijving aangepast, dan kan de inschrijving op grond van [artikel 3](#), tweede lid, letter c, UR Awir terug worden getrokken.

In het omgekeerde geval: de ouder met de inschrijving heeft het kind voor de meeste (meer dan vier)dagen. Dan heeft de andere ouder geen recht, omdat het kind niet tot diens huishouden behoort. Ze voldoet niet aan het drie dagen criterium

In de praktijk wordt een situatie waarin kinderen (al dan niet) tot twee huishoudens behoren vaak met co-ouderschap aangeduid. Dat is geen wettelijk begrip, het is spreektaal voor de praktische afspraken rondom de gedeelde zorg voor de kinderen. Het betekent b.v. niet, dat de zorg voor de kinderen altijd gelijk verdeeld is! Vaak wordt met co-ouderschap niet meer bedoeld dan dat ouders in goed overleg voor de kinderen zorgen.

Casus

Belanghebbende heeft de kosten kinderopvang voldaan, maar staat niet ingeschreven op hetzelfde adres als zijn kind. Het kind verblijft doorgaans niet ten minste drie gehele dagen per week bij belanghebbende. Geen recht op kot. (AbRvS: 18 februari 2015: [ECLI:NL:RVS:2015:455](#)).

Voor dagen waarin kinderen naar de kinderopvang gaan, kun je je afvragen hoe die tijd zich verhoudt tot de uren dat de kinderen bij de ene of de andere ouder verblijven. Daarbij kan een rol spelen wie de kosten voor de opvang op die dag betaalt. Degene die betaalt kan de verantwoordelijkheid voor het kind op zo'n dag worden toegeschreven. Stel de vader brengt het kind op maandagochtend om 8.00u naar de opvang en de moeder haalt het om 18.00u op. Wanneer de vader de opvang voor die dag betaalt lijkt het voor de hand te liggen om de opvanguren voor die dag aan de vader toe te rekenen. Betaalt de moeder dan kunnen de uren vanaf 8.00u aan haar worden toegerekend. Voor toerekening van uren schooltijd zie ook [Hoofdstuk 7 \(1.3\)](#).

Zolang de ouders toeslagpartners zijn is het niet van belang wie de kosten betaalt. Dat vloeit voort uit [artikel 1.5](#), eerste lid, Wko. Na de scheiding verandert dat. Vraagt de ene ouder aan, en betaalt de andere ouder de kosten – b.v. omdat het contract nog op beider naam staat – dan heeft de niet-betalende ouder strikt genomen geen recht op de kinderopvangtoeslag omdat deze zelf niet alle kosten heeft betaald. Ziet B/T dat, dan stellen we de ouders in de gelegenheid om het goed te gaan doen. Doen ze dat, dan laten we de kinderopvangtoeslag in stand/doorlopen.

Zie voor een kind dat tot twee huishoudens behoort ook [Hoofdstuk 7 \(1.3\)](#).

[Naar boven](#)

1.7 De kinderopvang is geregistreerd

 Klik voor dialoogschermb met permalink

1.7.1 Inleiding Klik voor dialoogschermb met permalink

Kinderopvangcentra en gastouderbureaus moeten zijn geregistreerd in de gemeente van vestiging ([art. 1.45, leden 1 en 2](#) Wko). Vanaf 1 januari 2010 in het register kinderopvang volgens [artikel 1.47a](#) Wko. De gastouderbureaus zorgen dat bij hen aangesloten gastouders (“voorzieningen voor gastouderopvang”) ook worden geregistreerd. Per adres waar de gastouder opvangt is er een registratie.

[Naar boven](#)

1.7.2 Landelijk register kinderopvang Klik voor dialoogschermb met permalink

Er is [één landelijk register kinderopvang](#). Tot 2010 publiceerden gemeenten op hun site lijsten met geregistreerde kinderopvangcentra en gastouderbureaus. Het register wordt bijgehouden door DUO.

Een kindercentrum moet voldoen aan kwaliteitseisen en de houder is verplicht zich te melden bij de gemeente. Dat betekent dat het kindercentrum bij de gemeente moet zijn geregistreerd. Dat geldt ook voor een gastouderbureau.

Vanaf 1 januari 2010 gaat de registratie via het register kinderopvang. Vanaf 2011 moeten ook gastouders (voorzieningen voor gastouderopvang) in dat register staan. Die registratie(aanvraag) loopt via het gastouderbureau. Vanaf 2014 geldt dat ook voor buitenlandse instellingen. Daarvoor lag de registratie van

buitenlandse instellingen bij SZW. Het register is te raadplegen via www.landelijkregisterkinderopvang.nl. Via het register zijn per kinderopvanginstelling toezichtsverslagen van de GGD te raadplegen.

Bij een overname van een kinderopvanginstelling moet er een nieuw registratienummer komen (vervanging van houder). Toezicht door de GGD duurt in die gevallen soms even, waardoor het nieuwe nummer later wordt toegekend dan het overnametijdstip. De gemeente kan zo'n nummer niet toekennen met terugwerkende kracht. Als het oude nummer tegelijkertijd wordt verwijderd, is er niets aan de hand. Wordt het oude nummer eerst verwijderd, en komt er later pas een nieuw nummer, dan is er een ongeregistreerde periode. B/T maakt daar dan geen probleem van, mits de overgenomen kinderopvang een registratie had, en er niet al te veel tijd verloopt tot het nieuwe nummer wordt toegekend.

[Naar boven](#)

1.7.3 Een invalgastouder Klik voor dialoogscherm met permalink

Een invalgastouder is meestal nodig bij ziekte of bij vakanties. Voor vervangingsopvang bij de bij de (andere) gastouder thuis is een registratie wettelijk niet mogelijk. De gastouder mag immers alleen op het eigen woonadres, of op het woonadres van een van de vraagouders waarvan een kind is waarop gepast wordt, oppassen (art. 1.1 Wko). Bij opvang op het woonadres van de vraagouder kan wel een registratie worden verkregen. B/T staat toe, dat een vervangende gastouder tijdelijk ook invalt op het adres van de gastouder die vervanging behoeft, hoewel deze vervanger daarvoor van de GGD geen registratie zal kunnen krijgen. De invalgastouder moet zelf een registratie hebben en de gastouder die vervangen wordt moet een registratie hebben op haar adres. Datzelfde geldt bij opvang op het adres van een van de vraagouders, hoewel het gastouderbureau daarvoor wel een registratie kan regelen. Duurt de vervanging naar verwachting minder lang dan het duurt om een registratie te verkrijgen (of is dat onzeker), dan hoeft registratie niet aangevraagd te worden. Ook hier: de invalgastouder moet wel een registratie hebben en het adres waarop ze opvangt, ook (via de gastouder die tijdelijk vervangen wordt.)

Een gastouderbureau kan soms op vervanging anticiperen. Zoals bijvoorbeeld bij zwangerschap van de gastouder. Voor de gastouder die tijdelijk gaat invallen kan de registratie op tijd worden geregeld. Wanneer het (nog) niet is geregeld accepteert B/T dat, mits de vervangende gastouder wel een registratie heeft. Gaat deze gastouder daar vaker invallen, dan is wel noodzakelijk dat er in de eerste invalperiode een aanvraag tot registratie wordt gedaan. Zie ook hierna over de situatie van plotseling overlijden.

Gastouder overlijdt Klik voor dialoogscherm met permalink

Een bijzondere situatie doet zich voor als een gastouder die bij de vraagouder thuis oppast, plotseling overlijdt. Er is dan niet meteen een registratie op dat adres, voor de gastouder die de plek van de overleden gastouder overneemt.

Het gastouderbureau regelt dan binnen een maand of vier een registratie op dat adres. Als die wordt goedgekeurd, blijft het recht op kinderopvangtoeslag onverminderd in stand. Die vier maanden zijn overigens ook de uitlooptermijn bij de-registratie. Zie hierna.

Bij tijdelijke opvang door een andere gastouder van naar verwachting maximaal een maand, hoeft de vraagouder deze wijziging niet door te geven. Wel moet de invaller duidelijk op de jaaropgave zichtbaar zijn.

[Naar boven](#)

1.7.4 De-registratie Klik voor dialoogscherm met permalink

Definitie: het verlies van registratie heet de-registratie

Verlies van registratie is verlies van recht. Een gastouder heeft vier maanden de tijd om een nieuw gastouderbureau te vinden als de oude zijn recht verliest.

Tijdens die maanden loopt het recht door ([artikel 1.47b](#), vierde lid, Wko). In die [vier maanden](#) (artikel 8, achtste lid, Besluit registers) is het oude gastouderbureau volledig uit beeld. Tijdens die periode moet de ouder de gastouder per bank betalen. De Wko schrijft niet voor dat er dan per bank moet worden betaald. B/T leidt dit af uit de Regeling wet kinderopvang, [artikel 11](#), derde lid, letters d en e.

Hoe later een gastouder een nieuw bureau vindt, des te gunstiger het is voor de ouder. Die hoeft dan geen bemiddelingskosten te betalen omdat er geen gastouderbureau is. . Maar dat is juist óngunstig voor het nieuwe gastouderbureau. Bemiddelingskosten zijn voor dat bureau immers inkomsten. Hoe sneller er weer een koppeling is, hoe beter voor het gastouderbureau.

Wanneer een gastouder de registratie verliest, mag B/T dat de vraagouder niet tegenwerpen, als de vraagouder over dat verlies geen bericht heeft gehad. Zonder zo'n bericht hoefde de vraagouder dat niet te weten: RvS, 8 juni 2016: [ECLI:NL:RVS:2016:1572](#).

Periode tot de-registratie **Klik voor dialoogscherm met permalink**

Bij faillissementen is er een periode tot de de-registratie. Die tijd kan het nieuwe gastouderbureau benutten om nieuwe contracten af te sluiten met de gastouders en ouders.

De-registratie kindercentra **Klik voor dialoogscherm met permalink**

Kindercentra die registratie verliezen hebben geen uitlooptermijn. De toetsing op het Irk-nummer in TVS voorkomt dat ouders onterecht kinderopvangtoeslag krijgen voor zo'n kindercentrum.

[Naar boven](#)

1.7.4.1 Buitenlandse instellingen **Klik voor dialoogscherm met permalink**

Kinderopvangcentra of gastouderbureaus die niet in Nederland zijn gevestigd staan in een centraal register. Het is het Ministerie van SZW die dat bepaalt. Vanaf 2014 kan geregistreerde kinderopvang buiten Nederland alleen in:

- lidstaten en
- Zwitserland

Ook gastouders die buiten Nederland kinderen opvangen moeten in het register buitenlandse kinderopvang staan. Er zijn 2 voorwaarden:

- ze moeten óf werken via een In Nederland geregistreerd gastouderbureau
- óf via een gelijkgesteld en in het register opgenomen bureau in het buitenland

Ouders kunnen pas kinderopvangtoeslag aanvragen als de registratie in orde is. Ook als de opvanginstelling in het buitenland is gevestigd. ([artikel 1.48 lid 3 Wko](#)). En net als in Nederland geldt ook bij buitenland: geen registratie, geen recht op toeslag.

Wettelijke regeling buitenlandse kinderopvang

Zie de Wko [artikel 1.48](#), [artikel 1.48a](#) en verder. Per 1 januari 2014 zijn de artikelen 1.48 en 1.48a gewijzigd en uitgebreid met artikelen [1.48b](#) (en 1.48c: deze is een jaar later echter weer vervallen).

Voor de vereenvoudigde procedure buitenlandse centra t/m 2013 zie [bijlage 5](#)

[Naar boven](#)

1.7.5 Voorwaarden gesteld aan het contract Klik voor dialoogscherm met permalink

In het contract ([artikel 1.52](#), eerste lid, Wko) dat de ouder over de kosten kinderopvang met het kindercentrum of gastouderbureau afsluit, moeten ten minste de volgende gegevens staan:

- de naam, geboortedatum en het adres van het kind
- of het kind dagopvang of buitenschoolse opvang krijgt (niet bij gastouderbureau)
- de uurprijs van de opvang
- het aantal opvanguren per jaar
- de datum dat de opvang ingaat en de einddatum
- zowel aanvrager als het kindercentrum of gastouderbureau moeten het contract ondertekenen. Anders is er geen overeenkomst.

Zie hiervoor [artikel 11](#) van de regeling Wko.

In een contract met een gastouderbureau moeten (indien van toepassing) nog de bemiddelingskosten zijn opgenomen. Als er sprake is van een zuiver flexcontract hoeft in het contract met het gastouderbureau alleen de uurprijs te zijn opgenomen, de uren niet. En dus ook geen totaalprijs ([artikel 11](#), derde lid, letter c, Regeling). In zo'n geval heeft de vraagouder het lastig(er) om duidelijk te maken waar de uurschatting t.b.v. het voorschot op is gebaseerd.

Is altijd een juist contract nodig?

In het verleden is het recht op kinderopvangtoeslag vaak verworpen wegens ondeugdelijke overeenkomsten:

- geen handtekening
- geen datum
- onvoldoende gegevens over de opvang

Dat ging altijd gepaard met andere feiten, met name het niet kunnen aantonen van de kosten of het betalen daarvan.

B/T accepteert dat een “overeenkomst” met een smetje over de opvang toch wordt geaccepteerd als:

- er geen twijfel is over het feit dat partijen hebben geprobeerd een overeenkomst te sluiten over de opvang

- uit de overeenkomst die er ligt de vereiste gegevens kunnen worden afgeleid en;
- deze wordt nageleefd en voor de opvang zoals in de overeenkomst omschreven aantoonbaar is betaald

Zie voor aanvullende informatie met betrekking tot het contract: [contract/rechtshandeling](#).

Zie voor digitale contracten: Digitale contracten en Eisen [digitale contracten](#).

[Naar boven](#)

1.8 De ouder betaalt zelf de kosten kinderopvang

 Klik voor dialoogschermd met permalink

1.8.1 Betaalde kosten kinderopvang Klik voor dialoogschermd met permalink

Zowel in [artikel 1.5](#), als in [artikel 1.7](#) Wko staat “te betalen kosten”, en “te betalen prijs”.

Op 22 juni 2011 heeft de RvS bevestigd dat de ouder de betaling van de volledige opvangkosten (in dit geval: aan de gastouder) moet kunnen aantonen ([ECLI:NL:RVS:2011:BQ8833](#)). Nadien is er bij de [Huurtoeslag](#) ook jurisprudentie over betalingen verschenen. Daarin zitten wel [verschillen](#) met wat in dit hoofdstuk over betalingen bij de kot is opgenomen. De gevolgen van onvolledig betalen (geen recht) zijn voor de burgers door de [uitspraak](#) van 23 oktober 2019, waarbij proportioneel toekennen werd goedgekeurd niet meer zo ingrijpend. Zie [1.8.4](#) hierna.

[Naar boven](#)

1.8.2 Toetsing aanvraag Klik voor dialoogschermd met permalink

Sommige aanvragen of wijzigingen worden getoetst voordat een voorschot wordt verleend. Voor een aantal grondslagen, zoals het contract, is dit mogelijk. Voor de betaling kan dit echter vaak niet vooraf. De ouder betaalt de kosten voor kinderopvang niet altijd vooruit. Bovendien kunnen veel ouders zonder de kinderopvangtoeslag de kosten ook niet betalen.

Bij toetsing van een aanvraag (of wijziging) vanwege een vermeend risico (hoge kosten, is belanghebbende wel in staat om de eigen bijdrage te betalen?) is de vraag of het inkomen van de aanvrager voldoende is om de eigen bijdrage te kunnen betalen. Dat is de beoordeling die de behandelaar moet doen. De wetsgeschiedenis maakt duidelijk dat B/T de toeslag op basis van het contract verleent. Een toetsing van de betaling van de kosten vindt daarom in beginsel alleen achteraf plaats. Dan wordt bekeken of alle kosten voor kinderopvang zijn betaald, dus zowel het gedeelte dat door de kinderopvangtoeslag wordt vergoed als de eigen bijdrage. Deze toetsing kan al na een paar maanden zijn. Daarbij moet, uit oogpunt van duidelijke communicatie, de belanghebbende vooraf worden gewezen op het belang van het betalen van alle kosten met de toevoeging dat in de loop van het jaar kan worden getoetst of hij daaraan voldoet. Blijkt dat niet het geval te zijn, dan is opschorting van de toeslag de aangewezen weg.

Voorbeeld

B/T twijfelt over de juistheid van de hoogte van de toeslag en stelt deze in augustus vast op het bedrag van de kosten tot en met augustus. Daarop worden de betalingen van de kosten vanaf september onvoldoende aangetoond. B/T betoogt: geen recht voor het gehele jaar, want niet alle kosten zijn betaald. De Afdeling spreekt uit dat het beëindigen van een lopend voorschot niet des Awir is, opschorting is daarvoor het geëigende middel. Dan beoordeelt de Afdeling wel de betaalde kosten tot september en kent op basis daarvan de kinderopvangtoeslag toe. [ECLI:NL:RVS:2017:589](#). Zie ook: [ECLI:NL:RVS:2017:806](#) en [ECLI:NL:RVS:2017:817](#)

M.a.w.: loopt de opvang al, dan kunnen betalingen worden gevraagd. Loopt de opvang nog niet dan moet aan de hand van contract, kosten en inkomen worden ingeschat of de ouder in staat is de eigen bijdrage te voldoen. Bij twijfel kan de ouder worden gevraagd hoe hij die betaling denkt te kunnen doen. Bij ernstige twijfel kan op een later ogenblik de aanvraag weer worden opgepakt om de betalingen te controleren. Bij zeer ernstige twijfel kan de ouder gevraagd worden een eerste betaling van de eigen bijdrage aan de opvang te voldoen alvorens te beschikken op de aanvraag.

[Naar boven](#)

1.8.3 Bewijzen van betaling Klik voor dialoogscherm met permalink

Vanaf 2011 moet de betaling aan een gastouderbureau giraal gebeuren. Contante betalingen zijn niet meer toegestaan. Als betaalbewijzen moeten dus bankafschriften overlegd worden.

Betalingen voor oudere jaren en aan kindercentra mogen nog wel contant. Kwantities zijn als zodanig [niet genoeg](#). Ook onvoldoende: contante opnamen die hoger zijn dan de benodigde eigen bijdrage.

Wat dan wel?

- Goede onderbouwing van kwitanties met overeenkomende bankopnamen. Dit betekent dat uit de bankopnamen op of omstreeks de kwitantiedatum moet blijken dat de ouder over voldoende contant geld beschikte om de op de kwitantie vermelde betaling te doen.
- De ouder moet bij contante betaling een administratie van de betalingen hebben

Bij contante betalingen aan een kindercentrum gelden dezelfde voorwaarden. De bankopnamen moeten overeenkomen met de kwitanties: een opname die hoger is, en waaruit de kwitantie betaald had kunnen worden is al eerder onvoldoende gebleken. Op 13 maart 2019 stemde de Afdeling in die casus echter in met de verklaring van de burger over de kwitanties en geconstateerde (wat hogere) opnamen: [ECLI:NL:RVS:2019:778](#)

Tegenwoordig gaat alles digitaal. Problemen met internetbankieren kunnen ouders lelijk opbreken: een ouder kan over 2007 de betaling van de kosten kinderopvang niet aantonen omdat hij problemen met internetbankieren heeft. De medewerkers van de kinderopvang verklaren dat de kinderen het hele jaar door waren opgevangen. Dat is onvoldoende om de betalingen aan te tonen: geen recht (AbRvS: 22 augustus 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BX5259](#)).

Wanneer B/T geen voorschot verstrekt en er toch opvang loopt moet de ouder zich actief opstellen ([ECLI:NL:RVS:2018:1099](#)): hij moet

1. de voor eigen rekening komende kosten (de eigen bijdrage) betalen;
2. met de opvanginstelling een betalingsregeling afspreken (waaruit b.v. kan blijken dat de opvanginstelling genoeg neemt met de door de ouder betaalde eigen bijdrage in afwachting van het voorschot.

Een ondernemer, of dat nu een houder van een kindercentrum is die ook zijn eigen kinderen opvangt (zie daarvoor ook [1.4.1](#)) of een andere ondernemer die de betalingen van de kosten via de eigen onderneming laat lopen moet dat kunnen laten zien, via een overzicht van grootboekkaarten b.v.. Hieruit moet blijken dat de kosten ook door de ouder als privépersoon zijn gedragen. Er mag dus geen sprake meer zijn van een schuld aan de onderneming. De ouder kan natuurlijk gewoon een betaling aan de eigen onderneming doen. Het is echter ook toegestaan, dat de ouder de kosten als onttrekking aan de onderneming boekt. Het mag niet een overzicht zijn van een achteraf bij het opstellen van de jaarstukken opgemaakte privé rekening. Ook hier moet maandelijks worden verrekend. Het is zo feitelijk ook mogelijk dat de ondernemer de betaling via de onderneming aantoont, als de onderneming verlies maakt. In dat geval zal b.v. de huisbankier de kosten kinderopvang financieren, maar dat staat aan het daadwerkelijk betalen van de kosten niet in de weg. Zie RvS, 29 maart 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:851](#). Dat het lastig kan zijn voor een houder om kosten aan de eigen onderneming aan te

tonen als niet gewoon giraal wordt betaald, net als de oudere ouders, blijkt ook uit [ECLI:NL:RVS:2017:2664](#). In dat geval werd er wel van alles gesteld maar werd er niets van waarde overgelegd.

[Naar boven](#)

1.8.4 Gevolgen niet betalen Klik voor dialoogscherm met permalink

In de eerste plaats moet B/T duidelijk maken dat er een verschil is tussen de opvangkosten en de betaling. Anders bepalen de betaalde kosten automatisch de hoogte van de kinderopvangtoeslag. Zie [ECLI:NL:RVS:2017:815](#).

Als een ouder (een deel van) de eigen bijdrage niet betaalt bestond er tot de [uitspraak](#) van de Afdeling van 23 oktober 2019 geen recht op kinderopvangtoeslag. De redenering was dat dan niet de volledige kosten van de kinderopvang waren betaald. Ondanks het feit dat er opvang was geweest, de kinderopvangtoeslag geheel voor de opvang was aangewend en dus in handen was gekomen van de kinderopvanginstelling, leidde die lijn van de Afdeling er toch toe dat de ouders de volledig ontvangen kinderopvangtoeslag moesten terugbetalen. Vanwege de aandacht voor de kinderopvangtoeslagen en de maatschappelijke druk die daaruit ontstond tussen 2017 en 2019 is de Afdeling op 23 oktober 2019 op dat standpunt terug gekomen ([ECLI:NL:RVS:2019:3535](#)). Ook bij deels betalen van de kosten kinderopvang bestaat sindsdien recht op kinderopvangtoeslag, naar de betaalde kosten. Het zogenaamde proportioneel toekennen. De staatssecretaris heeft bij een kamerbrief van 17 december 2019 een [voorgenomen beleidsbesluit](#) gepubliceerd waarin hij dit proportioneel toekennen op basis van de gedane betalingen ook goedkeurt. Ook is er een nadere uitwerking van de mogelijkheid om de kosten later te voldoen via een betalingsregeling in opgenomen (zie daarvoor [1.8.8.1](#)).

Bij de beoordeling van de vraag of er proportioneel moet worden toegekend, of volledig, kan de jurisprudentie van de Afdeling over afrondingsverschillen nog een rol spelen. Is er zo weinig niet betaald, dat gesproken kan worden van een afrondingsverschil, dan kan alsnog voor het geheel aan opvangkosten de kinderopvangtoeslag worden verleend. In onderstaand voorbeeld was dat niet het geval.

Voorbeeld

Er bestaat geen ruimte voor een belangenafweging bij de vaststelling van de hoogte van de kinderopvangtoeslag indien niet alle kosten aantoonbaar zijn betaald en bij de terugvordering. Bij de herziening van het voorschot, de vaststelling van de tegemoetkoming en bij de terugvordering kon de Belastingdienst/Toeslagen dan ook geen rekening houden met kosten van kinderopvang die [appellant] aantoonbaar heeft betaald. Geen strijd met het evenredigheidsbeginsel. Bij de beoordeling of sprake is van een afrondingsverschil tussen de totale kosten van kinderopvang en de aantoonbaar betaalde kosten, dient het niet aantoonbaar betaalde gedeelte van de kosten van kinderopvang te worden gerelateerd aan dat deel van de kosten dat voor rekening van de ouder blijft. In dit geval is geen sprake van een afrondingsverschil (23% was niet betaald: RvS: 8 juni 2016: [ECLI:NL:RVS:2016:1610](#)).

Is er geen sprake van een afrondingsverschil dan kan intussen (sinds 23 oktober 2019) op basis van de werkelijke kosten de kinderopvangtoeslag worden toegekend.

B/T is er in navolging van de Afdeling altijd van uit gegaan dat, wanneer B/T een voorschot uitkeert dat hoger is dan de kosten, er geen afrondingsverschil kan zijn: het geld was er, alle kosten moeten dan zijn betaald. Dat is een uitgangspunt dat de Afdeling in een uitspraak van 24 april 2019 ([ECLI:NL:RVS:2019:1333](#)) heeft verlaten. Daarin oordeelt de Afdeling dat € 115 euro een dusdanig klein verschil is dat gezien de omvang van en de regelmaat waarmee de betalingen maandelijks plaatsvonden en het feit dat maandelijks naar aanleiding van de factuur werd betaald, de aanvrager niet kan worden tegengeworpen dat de kosten van kinderopvang over 2013 niet zijn voldaan. Zie ook [1.8.8](#).

Spreekt ouder en kinderopvang voordat B/T de zaak onderzoekt af, dat de kosten lager worden, dan verwacht B/T dat deze lagere kosten ook door de ouder worden doorgegeven aan B/T (dan wel, dat eventueel reeds gemelde – hogere – jaarkosten, worden verlaagd. Wanneer de lagere kosten betaald lijken te zijn kan op die basis de kinderopvangtoeslag worden verleend. In onderstaand geval was dit niet gebeurd.

Voorbeeld

Een gastouder (geen familie) int de eigen bijdrage van de vraagouder, een studente, (€ 338/maand) niet, wegens moeilijke financiële omstandigheden. De rechtbank acht dit niet in strijd met de bedoeling van de wetgever. De Afdeling overweegt o.a. dat de wetgever de eigen bijdrage mede heeft bedoeld als een prikkel om het aantal uren kinderopvang te beperken. Bij beroepsmatige gastouderopvang geldt onverkort dat de vraagouder naar draagkracht, een aandeel heeft in de kosten, ook als ze valt in de laagste inkomenscategorie. Geen recht ([ECLI:NL:RVS:2015:3913](#)).

Na 23 oktober 2019 zou in bovenstaand voorbeeld proportioneel toegekend worden – voor een betalingsregeling is het te laat. De ouder zal dan een deel van de kinderopvangtoeslag moeten terugbetalen en op die wijze alsnog een “eigen bijdrage” verschuldigd worden, maar dan aan de Belastingdienst.

Zijn er meer kinderopvanginstellingen binnen een jaar, waarvan de een wel, en de ander niet volledig is betaald, dan kan bij de een over de volledige kosten de kinderopvangtoeslag worden toegekend, en bij de ander proportioneel (inmiddels). Zie RvS, 12 oktober 2016, nr. 201600356/1/A2; [ECLI:NL:RVS:2016:2703](#).

Een ouder kan de opvangkosten voldoen uit de ontvangen kinderopvangtoeslag (omdat die naar een te hoog bedrag is aangevraagd). Hoewel die ouder niet in zijn vermogen wordt aangetast, is dat nadien wel het geval als B/T de te hoge toeslag terugvordert ([ECLI:NL:RVS:2014:3701](#)). Omdat de aanvrager zijn gegevens niet tijdig heeft gewijzigd kan deze daarvoor wel een boete krijgen.

[Naar boven](#)

1.8.5 Geen jaaropgave kinderopvang Klik voor dialoogscherm met permalink

De toeslag kan lopende het jaar worden opgeschort mocht de ouder stoppen met betalen van de kosten aan de opvangorganisatie (= wanprestatie). Wanneer een ouder achteraf op verzoek van de Belastingdienst/Toeslagen geen jaaropgave toestuurt, kan dat betekenen dat de ouder de opvang niet volledig heeft betaald. Zonder jaaropgave moet de ouder de kosten aantonen aan de hand van facturen en bankafschriften. Dat kunnen ook afschriften uit de boekhouding van de opvang zijn (mits betrouwbaar).

[Naar boven](#)

1.8.6 Schenken van de eigen bijdrage Klik voor dialoogscherm met permalink

Het is voorgekomen dat de gastouder (familie) de eigen bijdrage aan de ouders schenkt. Wat hierbij wel en niet mag weten we door uitspraken van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State.

Eerst mag het terugschenken eigen bijdrage wel

Op 19 december 2012 oordeelt de Afdeling dat het terugschenken door de gastouder aan de ouder van de eigen bijdrage door verrekening mag. Voorwaarde: dit moet dan wel juridisch juist gebeuren. Dat was niet het geval bij deze verrekening omdat de schenking niet van de gastouder uitging. ([ECLI:NL:RVS:2012:BY6772](#)).

Terugschenken eigen bijdrage mag toch niet

Op 5 juni 2013 komt de Afdeling daarop terug. Het mag nu toch niet, omdat doel en strekking van de Wet kinderopvang zich tegen verrekening van de schenking met de eigen bijdrage verzetten. Bij verrekening van de eigen bijdrage met een schenking van diezelfde eigen bijdrage door de gastouder betaalt de ouder niet alle kosten van de opvang. En is er dus geen recht op toeslag ([ECLI:NL:RVS:2013:CA2106](#)).

Op 13 november 2013 oordeelt de Afdeling wederom dat de ouders de kosten daadwerkelijk moeten maken om toeslag te krijgen. Dat is het geval als de ouder eerst alle kosten betaald aan de gastouder en deze vervolgens –

hoezeer volgens afspraak – een bedrag ter hoogte van de eigen bijdrage aan de ouder schenkt en uitbetaalt ([ECLI:NL:RVS:2013:1927](#)).

Conclusie: eerst kosten maken, dan terugschenken is toegestaan.

De aanvrager moet aantonen dat hij echt alle kosten heeft betaald. Dit mag dus niet met gesloten beurs, want dat spreekt niet het vermogen van de aanvrager aan. Pas nadat de kosten gemaakt zijn, mag de gastouder een bedrag terugschenken. Dat kan de eigen bijdrage zijn, maar ook een groter of kleiner bedrag.

Na 23 oktober 2019 bepaalt de juiste manier van schenken of de volledige opvangkosten zijn betaald of maar een deel. In dat laatste geval wordt dan proportioneel toegekend.

[Naar boven](#)

1.8.7 Andere situaties van betaling eigen bijdrage

 Klik voor dialoogschermd met permalink

Gemeenten kunnen het verschil vergoeden tussen de kosten kinderopvang en de kinderopvangtoeslag (de “eigen bijdrage”). Dat doen ze in het algemeen bij burgers met recht op kinderopvangtoeslag en een minimuminkomen (zie [artikel 1.13](#) Wko). Die vergoeding was sinds 2013 echter wel inkomen voor de burger door een omissie in de IB. Dat is inmiddels hersteld. De burger moet een beschikking van de gemeente hebben. In zo’n situatie verliest de burger zijn recht op de toeslag niet.

Het Rijk vergoedt vanaf 2017 voor aanvragers met een gezamenlijk inkomen onder de € 18.485 bij het eerste kind maximaal 94% procent. De eigen bijdrage is dus 6%. Bij het tweede en volgende kind is de tegemoetkoming dan 95%. Het verschil van 6% resp 5% kunnen gemeenten nog als bijdrage uitkeren. Dat kan er toe leiden dat een aanvrager 100% van de kosten vergoed krijgt. De aanvrager heeft per saldo geen kosten maar dit leidt niet tot verlies aan recht op kinderopvangtoeslag. (Zie de percentages in de tabellen: de eigen bijdrage van de aanvrager voor het eerste kind is minimaal 6% in 2018 (en 2017); 7 %: 2016; 9,3%:2012-2015; voor 2009-2010 was dit percentage 4,5%: daarvóór: 3,5%). Wanneer een gemeente meer uitkeert dan toegestaan (meer dan de eigen bijdrage: soms hebben gemeenten die wens) dan kan dat alleen in de vorm van b.v. bijzondere bijstand/inkomen. Wat ook het toetsingsinkomen verhoogt.

Een derde betaalt die eigen bijdrage voor de aanvrager. Dat moet duidelijk, en ook giraal. Daarnaast moet duidelijk zijn waarom die derde dat doet: een lening of een schenking. Zonder dat heeft de betaling geen gevolgen voor het vermogen van de aanvrager – en dan betaalt deze niet alle kosten kinderopvang. Ook een familielid (of een ex-echtgenoot) kan zo’n derde zijn.

Het bedrijf van de aanvrager betaalt de eigen bijdrage. Dat is in orde als:

- het bedrijf het bedrag van die bijdrage als loon heeft aangemerkt of
- een vordering voor dat bedrag heeft gekregen op de belanghebbende.

Als het bedrijf een kinderopvanginstelling is raden we aan dit te bespreken met de juristen van Beleid en Vaktechniek. In dat geval zou een vordering er toe kunnen leiden dat er niet tijdig is betaald. Zie ook de volgende paragraaf.

[Naar boven](#)

1.8.8 Tijdstip betaling Klik voor dialoogschermd met permalink

De kosten mogen worden betaald:

- voorafgaande aan het jaar;
- gedurende het jaar (dit is het meest gebruikelijk);
- na afloop van het jaar.

Er is niet onbeperkt tijd om de kosten te betalen. Bij gastouderopvang ligt vanaf 2011 de grens bij twee maanden. Twee maanden na afloop van het tijdvak waarover de kosten worden berekend ([artikel 11f](#) Regeling kinderopvang) moet er zijn betaald. B/T hanteert deze grens in beginsel ook bij kindercentra. Meer over die termijn overigens in de [paragraaf](#) over de betaling bij gastouderopvang. Voor betalingsregelingen [zie hierna](#).

Een aanvrager had een deel van het jaar correct betaald en een ander deel niet. Hij wilde voor dat eerste deel wel recht op kinderopvangtoeslag. Daarbij deed hij een beroep op [artikel 2](#) Besluit kinderopvangtoeslag waarin staat dat de kot per maand wordt bepaald. Die vlieger gaat niet op, volgens de Afdeling. [Artikel 2](#) Besluit kot doet niet af aan de voorwaarde dat de volledige kosten die uit de overeenkomst c.q. jaaropgave blijken, aangetoond moeten worden ([ECLI:NL:RVS:2014:4679](#)). Vanaf 23 oktober 2019 kan in zo'n geval proportioneel worden toegekend.

Kosten over 2009 die appellante in 2011 heeft voldaan kunnen i.c. niet worden aangemerkt als kosten van in 2009 verleende opvang (AbRvS, 2 april 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:1114](#)). De reden is volgens de Afdeling het belang van B/T om betrekkelijk kort na afloop van het jaar (...) definitief te kunnen vaststellen of voor dat jaar aanspraak bestaat op kinderopvangtoeslag en wat dan de hoogte van de tegemoetkoming is.

De Afdeling had al eerder een dergelijk standpunt ingenomen: d.d. 20 november 2013, [ECLI:NL:RVS:2013:2006](#). De uitspraak van 2 april 2014 is interessant omdat B/T er bekend heeft gemaakt zich over contract en betaling van kosten niet altijd zo strikt op te stellen. Ook als kosten kinderopvang niet kort nadien zijn betaald kunnen deze worden aanvaard. Dan moet wel:

1. aannemelijk zijn dat tijdig betalen niet mogelijk was;
2. een door partijen overeengekomen uitstel van betaling tijdig aan B/T zijn doorgegeven.

B/T heeft op die zitting ook duidelijk gemaakt wanneer afwijkingen van de overeenkomst acceptabel zijn. B/T berekent de kinderopvangtoeslag aan de hand van de aan hem doorgegeven gewijzigde afspraken. Zo'n wijziging kan ook blijken uit de jaaropgave. De jaaropgave moet dan het gewijzigde aantal uren en de afgesproken prijs vermelden.

Een andere uitspraak over de betalingstermijn is [ECLI:NL:RVS:2014:497](#) van 19 februari 2014. De Afdeling noemt geen exacte termijn waarin de kosten moeten zijn voldaan. Het oordeel was dat betaling van kosten over 2010 tussen juni 2011 en februari 2012 te laat is om ze aan te merken als kosten voor het jaar 2010. Bijzonder was hier dat de kot pas einde 2010 was verleend. Deels was deze verrekend met andere schulden. Volgens de Afdeling is dat niet zo bijzonder dat de te late betaling wel moet worden geaccepteerd. Niet valt in te zien waarom de laatste kosten pas in 2012 zijn gemaakt. Bij een betalingsregeling conform de voorwaarden [zoals die nu gesteld worden](#) zou betaling in februari 2012 in een geval als dit nog meegenomen kunnen worden.

Geen bijzondere omstandigheid is:

- de aanvrager wist niet dat hij een eigen bijdrage moest betalen;
- een gebrek aan middelen door een te late aanvraag kinderopvangtoeslag. Of het te laat uitbetalen. Dit staat niet in de weg van het minimaal betalen van de eigen bijdrage. In dat geval mag bij betalingsuitstel van de opvanginstelling ook ver na het berekeningsjaar nog worden betaald: op of omstreeks het moment dat B/T de kinderopvangtoeslag uitkeert. Dat wordt afgeleid uit [ECLI:NL:RVS:2018:1099](#). Zie ook [1.8.3](#) hiervoor.

Naast de uitspraak van 24 april 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1333](#) (zie [1.8.4](#)) is die van 3 juli 2019, waarin de Afdeling een betaling van € 512 ruim twee jaar na afloop berekeningsjaar alsnog tijdig vindt, een teken dat de

Afdeling nadenkt over de grote consequenties die het terugvorderen van duizenden euro's kinderopvangtoeslag op basis van kleine, niet betaalde bedragen, bij burgers heeft. Zie [ECLI:NL:RVS:2019:2211](#). In beide uitspraken speelde wel een rol dat de Afdeling als reden voor het toestaan van de “afwijking” van haar eerdere lijn, constateert dat de aanvrager duidelijk wel heeft laten zien dat hij in het jaar zelf consequent was met zijn betalingen. Dat verder nadenken heeft op 23 oktober 2019 dus geleid tot de uitspraak waarbij proportioneel toekennen werd toegestaan.

[Naar boven](#)

1.8.8.1 Betalingsregeling Klik voor dialoogscherm met permalink

Een ouder kan door omstandigheden de eigen bijdrage (tijdelijk) niet betalen. Hij maakt daarover met de kinderopvanginstelling duidelijke afspraken. Of krijgt deze opgelegd omdat de kinderopvangorganisatie een incassobureau inschakelt. Loopt de (af)betaling dan door de twee maanden na afloop van het jaar heen dan zal B/T dat de ouder in zo'n geval niet tegenwerpen. B/T stelt de volgende voorwaarden bij betalingsregelingen (zie [voorgenomen beleidsbesluit](#) bij kamerbrief van 17 december 2019):

- de afgesproken betalingsregeling moet nagekomen worden;
- de betalingsregeling wordt tijdig, dat wil zeggen binnen de termijn van twee maanden na afloop van het jaar afgesloten;
- de termijn van de betalingsregeling loopt maximaal een jaar;
- nabetalingen van kinderopvangtoeslag worden gebruikt voor de aflossing van de schuld.

Zijn aan het einde van de looptijd de kosten kinderopvang nog niet volledig voldaan dan volgt proportionele vaststelling naar rato van de aangetoonde betalingen. Een betalingsregeling kan – onder omstandigheden - zelfs nog soulaas bieden wanneer het voorschot hoger was dan de kosten van de opvang. Hoewel de noodzaak voor een betalingsregeling in zo'n situatie natuurlijk niet voor de hand ligt.

Een bijzondere situatie is die, waarin B/T geen voorschot heeft betaald, de ouder wel een deel van de kosten en de kinderopvang duidelijk nog op het voorschot zit te wachten. Dat is een soort van betalingsregeling die de kinderopvang ook achteraf nog kan bevestigen: nl de ouder betaalt, zodra het voorschot wordt uitgekeerd. Zie [ECLI:NL:RVS:2019:1023](#). In bijzondere gevallen kan B/T dus afwijken van bovenstaande voorwaarden, aldus ook het [voorgenomen beleidsbesluit](#). Zie voor een andere bijzondere situatie enkele alinea's hierna.

Zien we dat iemand in het lopende jaar niet alle kosten betaalt dan is dat niet meteen reden om het voorschot op nihil te stellen. Het gaat er om te toetsen of de aanvrager wel in staat lijkt – gezien inkomen b.v. om de eigen kosten alsnog tijdig te gaan betalen ([zie 1.8.2](#)). Het voorschot opschorten is dan een mogelijkheid. Stopzetten van de toeslag niet. Belanghebbende wordt er op gewezen dat hij alsnog moet betalen. Hem kan een periode worden gegeven om het betalingsverzuim te herstellen. Het herstel kan zijn:

- het alsnog betalen van alle afgesproken kosten;
- het overeenkomen van een betalingsregeling met de opvanginstelling.

Als na de gegeven periode niet (volledig) is betaald of geen betalingsregeling is overeengekomen dan wel aan de betalingsregeling wordt niet voldaan, volgt wel herziening van het voorschot naar rato van de betalingen. Wordt betaling van de kosten alsnog aangetoond dan volgt aanpassing van de toeslag. Wanneer toezicht op betalingen plaats vindt in het kader van de (definitieve) toekenning, is er geen ruimte voor verzuimherstel wanneer geen betalingsregeling is afgesproken. De betaalde en aangetoonde opvangkosten bepalen dan de hoogte van de toeslag.

De betalingsregeling hoeft niet per se met de opvanginstelling afgesproken te zijn: de betalingsregeling mag ook zijn overgedragen aan een incassobureau. Dat blijkt uit [ECLI:NL:RVS:2018:1543](#), waarin een betalingsregeling die was overgedragen aan een incassobureau en die tot november van jaar t+1 liep, genade vond in de ogen van de Afdeling.

Een bijzondere situatie met een betalingsuitstel dat schier “oneindig” zou kunnen zijn deed zich voor in de volgende situatie. De kot is gestopt omdat er niet voldoende zou zijn betaald maar belanghebbende toont aan dat er voldoende deelbetalingen zijn gedaan waarbij de kinderopvangtoeslag indien deze alsnog wordt uitgekeerd, voldoende is om de kosten kinderopvang alsnog te voldoen. Mits de koo met belanghebbende is overeengekomen op de betaling van de kinderopvangtoeslag te wachten ([ECLI:NL:RVS:2017:2897](#)).

Ooit heeft de Afdeling uitgesproken dat er geen excuus was voor uitstel van betaling als het voorschot groter was dan de kosten. Er is dan geen reden om de kosten niet tijdig te voldoen: [ECLI:NL:RVS:2018:2282](#). Daar is de Afdeling in 2019 op terug gekomen

Een kinderopvanginstelling hoeft niet meer op te passen met het kwijtschelden van de eigen bijdrage (of een deel van de kosten). Voorstelbaar is, dat de koo een deel kwijtscheldt in het kader van een betalingsregeling, en dan ter finale kwijting. Wanneer tijdens het onderzoek naar de kosten een betalingsregeling loopt kan de behandelaar wachten op de afloop ervan en de kosten kinderopvang dan vaststellen op de betaalde kosten (dus met inachtneming van de kwijtschelding).

[Naar boven](#)

1.8.8.2 Betaling bij gastouderopvang [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Vanaf 2010 moeten de ouders de gastouders betalen met tussenkomst van het gastouderbureau (Wko, [artikel 1.1, lid 1](#), zie de definitie van het gastouderbureau alsmede [artikel 1.49, lid 3, letter b](#)). De betalingen moeten giraal: dat valt af te leiden uit de eisen die de regeling aan de administratie van gastouderbureaus stelt ([art. 11, derde lid](#), letters d en e). Zie o.a. [ECLI:NL:RVS:2015:2811](#). Niet alle gob's zijn er in de eerste maanden van 2010 in geslaagd om de betalingen via hen te leiden. Op 15 november 2010 heeft de Minister van SZW daarover een beleidsbesluit van 5 november 2010 gepubliceerd ([nr. KO/10/21474](#)). De Minister keurt goed dat in gevallen waarin in 2010 niet in alle maanden is voldaan aan de wettelijke regel dat de betaling via het gastouderbureau verloopt B/T aanvullend bewijs over de betaling aan de gastouder kan vragen en zo het recht op kinderopvangtoeslag vaststellen. Voorwaarde is dat op enig moment in 2010 de betalingen wel via het gastouderbureau moeten gaan. Is dat niet zo, dan geen recht. Aan de voorwaarde wordt ook voldaan als in 2010 een ander gastouderbureau met een werkende kassiersfunctie de plaats overneemt van een gastouderbureau dat de kassiersfunctie nog niet op orde had.

Bij een gastouder die in loondienst is, moet de vraagouder, als inhoudingsplichtige, loonheffing afdragen aan de Belastingdienst. In zo'n geval kan de vraagouder niet aan de kassiersfunctie voldoen. Met SZW is afgesteld dat in dergelijke gevallen aan de kassiersfunctie wordt voldaan als de overige kosten kinderopvang wel via het gastouderbureau lopen. Is een gastouder in loondienst bij de vraagouder dan moet de vraagouder de loonheffing afdragen aan de Belastingdienst. De kasfunctie houdt dan in dat slechts de netto-betalingen aan de gastouder via het gastouderbureau hoeven te lopen. Eventueel kan de inhouding van de loonheffing verlegd worden via het gastouderbureau. Dan betaalt de ouder wel alle kosten via het gob.

Bij vervanging van de gastouder wegens ziekte of zwangerschap moet de betaling nog steeds naar het gastouderbureau (normaal dat, van de oude gastouder). Wat deze met de betaling doet: of deze de oude gastouder blijft betalen, of de vervangende gastouder onttrekt zich aan de waarneming van B/T en is in beginsel niet van belang.

Wanneer een gastouderbureau zodanige betalingsproblemen heeft dat er beslag op hun rekening(en) wordt gelegd, dan kan ook niet meer aan de kassiersfunctie worden voldaan, althans, niet als de aanvrager wil voorkomen dat de gastouder niet (meer) betaald krijgt. Het gastouderbureau kan dan wel adviseren om de

gastouder rechtstreeks – giraal – te betalen. Er wordt dan echter niet meer voldaan aan de kassiersfunctie: dat vindt geen genade in de ogen van de Afdeling.

Casus

B/T heeft de kinderopvangtoeslag over 2014 en 2015 op nihil gesteld omdat de kosten die aan het gastouderbureau werden betaald, direct weer zijn teruggestort en een deel van de kosten vervolgens direct aan de gastouder is betaald wegens beslag op de rekening van het gastouderbureau. Afdeling: uit de wettelijke regeling en de doelstelling van de kassiersfunctie volgt dat het gastouderbureau de betalingen die bestemd zijn voor de gastouder op objectief vast te stellen en controleerbare wijze onder zich moet hebben gehad en vervolgens moet hebben doorgeleid naar de gastouder. Alle betalingen moeten per bank plaatsvinden. Nu hier wegens het beslag het gastouderbureau heeft voorgesteld rechtstreeks aan de gastouder te betalen is niet op de voorgeschreven wijze gehandeld en heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat niet is voldaan aan de wettelijk voorgeschreven kassiersfunctie. Dat B/T in 2013 de kinderopvangtoeslag wel heeft toegekend door coulant te zijn bij een rechtstreekse betaling aan de gastouder in december van dat jaar doet daar niet aan af.

Een beslag is immers een teken dat er iets mis is bij het gob. De Afdeling merkt ook nog op dat het in dit geval op de weg van belanghebbende had gelegen om de bemiddeling in 2014 en 2015 door een ander gastouderbureau te laten plaatsvinden. RvS, 2 augustus 2017, nr. 201607978/1/A2, [ECLI:NL:RVS:2017:2085](#). Gevolg: een gastouderbureau kan het in de bedrijfsvoering nooit zover laten komen dat er beslag wordt gelegd: in de praktijk zal dat het einde van het gastouderbureau betekenen. Voor een ander geval waarin niet aan de kassiersfunctie werd voldaan, zie [ECLI:NL:RVS:2017:3333](#).

De kosten kinderopvang moeten bij een gastouderbureau, binnen 2 maanden na afloop van het tijdvak waarover de kosten worden berekend, zijn betaald. Zie: sinds 2011, [artikel 11f](#) Regeling. Over die twee maanden heeft de Afdeling op 15 februari 2017 een verhelderende uitspraak gedaan. Aan de orde was gastouderopvang t/m 15 september. Na afloop jaar informeert B/T naar de betaling en worden de laatste betalingen nog net voor eind februari gedaan. Wanneer per maand moet worden betaald, mag er nooit meer dan twee maanden betalingsachterstand zijn. Praktisch gezien legt B/T de grens bij twee maanden na afloop van het berekeningsjaar (of einde overeenkomst, als dat eerder is). De Afdeling overweegt: gelet op de achtergrond van de Wko en het met het voorschrift van artikel 11f van de Regeling Wko beoogde doel dienen de kosten van kinderopvang over het gehele berekeningsjaar in beginsel periodiek en wel in totaal binnen twee maanden na afloop van dat jaar te zijn voldaan. Betalingen voor gastouderopvang in het berekeningsjaar X die onregelmatig, maar wel voor het verstrijken van de termijn van twee maanden na afloop van het berekeningsjaar X zijn verricht, mogen door de Belastingdienst/Toeslagen dus niet zonder meer buiten beschouwing worden gelaten. Gelet op de wetssystematiek dient de door artikel 11f van de Regeling Wko voorgeschreven betalingstermijn niet te worden opgevat als een fatale termijn. De Afdeling acht hiertoe van belang dat ingeval een ouder een keer niet tijdig heeft betaald, de dienst niet reeds om deze reden aanneemt dat het voorschot kinderopvangtoeslag niet juist is besteed ([ECLI:NL:RVS:2017:428](#)).

De betalingstermijn strekt er volgens de Afdeling toe dat niet achteraf een betalingsstroom wordt gecreëerd voor opvang die niet feitelijk heeft plaatsgevonden. Betalingen binnen die termijn kunnen buiten beschouwing worden gelaten als B/T aantoont dat er sprake is (geweest) van kinderopvang die feitelijk niet of in beperktere omvang, heeft plaatsgevonden. Uit de uitspraak wordt duidelijk dat een enkele betaling buiten de termijn niet meteen tot de conclusie hoeft te leiden dat het voorschot kinderopvangtoeslag niet juist is besteed. Dat nu een betalingsregeling mogelijk is van een jaar ondersteund dit in feite ook.

Vraag: een gastouderbureau declareert maandelijks 70 uren. In januari jaar t+1 ontdekt men dat er over het afgelopen jaar 11 uren te weinig zijn gedeclareerd. In februari volgt de factuur die in maart wordt betaald. Is er dan tijdig betaald over die 11 uur?

Antwoord: Strikt genomen niet. VT stemt echter bij facturen die in het kader van de jaarafrekening in het eerste kwartaal na afloop van het tijdvak worden opgemaakt in met tijdige betaling wanneer de betaling geschiedt binnen twee maanden na de factuurdatum.

[Naar boven](#)

1.9 Doelgroepen kinderopvangtoeslag

Klik voor dialoogschermb met permalink

Voor de kinderopvangtoeslag komen alleen ouders in aanmerking die (Wkpp, [artikel 1.6, lid 1](#)):

- [werken](#)
- [naar werk zoeken of een traject naar werk volgen](#)
- [studeren of inburgeren](#)

[Naar boven](#)

1.9.1 Werken Klik voor dialoogschermb met permalink

De Wko wil het ouders mogelijk maken werk en zorg voor de kinderen te combineren. In het kader van de Wko worden mensen gezien als werkenden als zij:

- tegenwoordige arbeid (dienstbetrekking, onderneming) verrichten;
- zonder vergoeding meewerken in de onderneming van de partner.

[Naar boven](#)

1.9.1.1 Tegenwoordige arbeid verrichten Klik voor dialoogschermb met permalink

Tegenwoordige arbeid houdt in:

- feitelijk werken;
- inkomen uit werk en woning in de zin van de Wet inkomstenbelasting 2001 (“box 1” inkomen) genieten (Wko, [artikel 1.6, lid 1](#), letter a).

Want: de tegemoetkoming kinderopvang is bedoeld voor ouders die vanwege werk niet op de kinderen kunnen passen en daarom kinderopvang nodig hebben. Sinds 2012 bepaalt het aantal arbeidsuren het maximale aantal uren kinderopvang waarop een aanvrager recht heeft.

Dat er inkomen moet worden aangegeven betekent dat een oproepcontract niet voldoende is, als zo iemand niet wordt opgeroepen en dus feitelijk geen arbeid verricht en geen inkomen geniet. Zie [ECLI:NL:RVS:2016:1644](#).

[Naar boven](#)

1.9.1.2 (Tijdelijk) niet werken, toch kot. Klik voor dialoogschermb met permalink

Bij de behandeling van de arbeid-urenkoppeling in de Wet kinderopvang per 2012 is in de Memorie van Toelichting vastgelegd dat contracturen bij ziekte, vakantie, zwangerschaps- en ouderschapsverlof doorlopen. Bij ziekte geldt een termijn van twee jaar, conform de sociale zekerheidswetgeving. In die gevallen hoeven alle

contracturen dus niet per se volledig betaald te worden. Die situaties staan het recht op kinderopvangtoeslag dan niet in de weg. Voor ondernemers/zelfstandigen heeft de wetgever in de toelichting aangegeven dat bij ziekte e.d. een vergelijkbare situatie geldt. Een ondernemer die ziek wordt houdt daarom gedurende maximaal 2 jaar (vergelijkbaar met de periode tot arbeidsongeschiktheid bij werknemers) recht op kot op grond van de uren, gewerkt vóór de ziekte (die urentoetsing geldt dus ook bij zwangerschap). Bij werknemers is het mogelijk dat het UWV de werkgever een sanctie oplegt van een jaar voortgezet dienstverband als de werkgever in die twee jaar zijn verplichtingen niet voldoende is nagekomen. Ook dan loopt het recht op basis van het dienstverband nog door. Bij ondernemers/zelfstandigen kan zich zo'n verlenging niet voordoen.

Voor ondernemers/zelfstandigen geldt bij ziekte e.d. dus een vergelijkbare situatie. Een ondernemer die ziek wordt houdt daarom gedurende maximaal 2 jaar (vergelijkbaar met de periode tot arbeidsongeschiktheid bij werknemers) recht op kot op grond van de uren, gewerkt vóór de ziekte (die urentoetsing geldt dus ook bij zwangerschap). Ook voor een meewerkende partner geldt bij ziek worden deze twee-jaars periode. Een ondernemer kan echter enkel zijn recht behouden indien zijn onderneming blijft bestaan. [Anders kan niet langer gesproken worden van ziekte maar van werkloosheid of beëindiging van de werkzaamheden als zelfstandige. In zo'n geval wordt een termijn van drie maanden gehanteerd waarin de ouder hetzelfde recht op kinderopvangtoeslag houdt als voorafgaand aan die werkloosheid of beëindiging, [artikel 1.6](#), vijfde lid, van de Wko]. Het is daarom aan de ondernemer om aan te tonen dat zijn onderneming in de periode van ziekte nog bestaat. De inschrijving van de onderneming bij de Kamer van Koophandel zou kunnen volstaan. Daarbij is nog de vraag wanneer het moment van ziekte aanvangt voor een zelfstandige. Volgens [artikel 7:629](#), eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek heeft een werknemer alleen recht op doorbetaling van zijn loon wegens ziekte als voldaan is aan een drietal voorwaarden: de werknemer is door

1. ongeschiktheid ten gevolge van ziekte, zwangerschap of bevalling,
2. verhinderd om
3. de bedongen werkzaamheden te verrichten

Enerzijds is van belang dat een werknemer naar medische maatstaven ziek is, maar anderzijds door zijn ziekte verhinderd is om de bedongen werkzaamheden te verrichten. Bij een werknemer kan de daadwerkelijke ziekmelding als een goed peilmoment gelden. Bij een ondernemer/zelfstandige is het lastiger om te bepalen wanneer dat moment zich voordoet. Bij werknemers houdt de bedrijfsarts de voortgang in de gaten. Een dergelijke constructie is bij zelfstandigen niet voorhanden. Als een zelfstandige verzekerd is tegen ziekte (arbeidsongeschiktheid) dan zou de datum waarop de zelfstandige een uitkering wegens ziekte heeft aangevraagd kunnen dienen als ingangsdatum, mits er een uitkering wordt verstrekt. Indien er geen sprake is van zo'n verzekering (te denken is ook aan een zogenaamd "Broodfonds"), dan zou de burger met ander bewijs moeten komen waaruit blijkt dat de werkzaamheden voor de onderneming zijn gestopt wegens ziekte.

Bij werknemers is het mogelijk dat het UWV de werkgever een sanctie oplegt van een jaar voortgezet dienstverband als de werkgever in die twee jaar zijn verplichtingen niet voldoende is nagekomen. Ook dan loopt het recht op basis van het dienstverband nog door. Bij ondernemers/zelfstandigen kan zich zo'n verlenging niet voordoen.

Voorbeeld 1

Een ambtenaar met een contract van 36 uren, waarvan deze er veertig werkt, krijgt voor zijn 36 contracturen betaald. Dat is de basis voor de opvanguren in geval van ziekte e.d. verlof. Ook bij levensloopverlof is deze 36 uren de basis. Idem bij ouderschapsverlof, al levert de ambtenaar dan b.v 5% salaris in.

Voorbeeld 2

Een werknemer met een contract van 40 uur/week heeft structureel 5 uren overwerk. Wanneer deze uren ook worden betaald is de basis bij ziekte e.d. 45 uren en geen 40. Werkt iemand aantoonbaar vijf uren meer zonder dat deze worden betaald, dan blijft de basis 40 uur.

Ook bij deeltijd ww en opname van ouderschaps- en levensloopverlof lopen de contracturen door. In het buitenland gelden soms heel andere ouderschapsregelingen. In Duitsland kan men b.v. drie jaar ouderschapsverlof opnemen. Daar worden echter slechts gedurende het eerste jaar enige inkomsten verstrekt vanuit de gemeente waar men woont. Wanneer onbetaald ouderschapsverlof in Nederland leidt tot geen inkomen gedurende een volledig jaar, was het standpunt van B/T dat dan niet wordt voldaan aan de eis van [artikel 1.6](#), eerste lid, letter a Wko. De Afdeling dacht daar echter anders over. Zie RvS, 24 oktober 2018: [ECLI:NL:RVS:2018:3483](#)

Het ligt wel voor de hand dat in dergelijke perioden de kinderopvangkosten afnemen. Noodzakelijk is dat echter niet (zie ook: [ECLI:NL:RVS:2018:313](#)). In die uitspraak over een Duitse situatie van ouderschapsverlof heeft de Afdeling geoordeeld dat na de uitbetaling van het Elterngeld (door B/T nog geaccepteerd als betaling voor ouderschapsverlof, recht gevende op kinderopvangtoeslag) gedurende de periode dat het Elterngeld wordt betaald de belanghebbende behoort tot de doelgroep van [artikel 1.6](#), eerste lid, letter a, Wko. Beschouwen we daarna de latere uitspraak van 24 oktober 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3483](#) waarin onbetaald ouderschapsverlof in de Nederlandse situatie aan de orde is en de Afdeling verklaart dat de ouder gedurende het onbetaalde ouderschapsverlof tot de doelgroep van [artikel 1.6](#), eerste lid, letter a, Wko blijft behoren. Over de uitspraak met het Elterngeld, waar B/T naar had verwezen, zegt dat die zaak ging over de toepassing van het kasstelsel en niet over de vraag of opgenomen uren onbetaald ouderschapsverlof kunnen worden aangemerkt als gewerkte uren in de zin van [artikel 8a](#) van het Besluit. Kortom: in die zaak is door belanghebbende niet de juiste rechtsvraag gesteld. Omdat in Duitsland ook het arbeidscontract gedurende de drie jaar dat een ouder ouderschapsverlof kan opnemen, blijft doorlopen, mogen we op basis van [ECLI:NL:RVS:2018:3483](#) wel aannemen dat de ouder die de volle drie jaar ouderschapsverlof opneemt, gedurende die gehele periode tot de doelgroep van [artikel 1.6](#), eerste lid, letter a, Wko blijft behoren.

Inkomen uit vroegere arbeid zoals bijvoorbeeld een pensioen of een lijfrente-uitkering, is fiscaal gezien loon. Dit geeft geen recht op kinderopvangtoeslag. Er is niet feitelijk arbeid verricht.

Het inkomensvereiste betekent dat vrijwilligerswerk niet onder de Wko valt. Iemand die werkt via de “[Wet sociale werkvoorziening](#)” is gewoon in dienstbetrekking en kan aanspraak maken op kinderopvangtoeslag.

Reïntegreren via de werkgever

Tot de werkenden behoren ook zij die via de werkgever reïntegreren. Deze ouders krijgen geen bijdrage van gemeente of UWV. Ze hebben in principe een arbeidsovereenkomst met hun werkgever. B/T betaalt al vanaf 1-1-2007 de extra toeslag voor deze groep uit. Vanaf 1 januari 2013 dus inkomensafhankelijk.

[Naar boven](#)

1.9.1.3 Uitzondering op de arbeidseis Klik voor dialoogscherm met permalink

Een belangrijke uitzondering op de arbeidseis doet zich voor in de volgende situatie. Als iemand een (eigen) ouder, broer of zus in huis neemt kan daardoor partnerschap ontstaan (als er nog een kind is – Omtzigt partners). Zonder de uitzondering op de arbeidseis ([artikel 1.6, lid 6](#) Wko) bij die persoon zou de ouder beroofd worden van het recht op kot wanneer dat nieuwe gezinslid niet werkt. Het gaat dus om partners die bloed- en aanverwant zijn van de ouder in de rechte lijn, tot en met de tweede graad zijlijn. Het inkomen van die partner telt wel mee. Het zesde lid van [artikel 1.6](#) Wko is per 1 januari 2014 in de Wet opgenomen en werkt terug tot 1 januari 2012. Deze bepaling is in de wet opgenomen omdat in dergelijke situaties degene die in huis wordt genomen, vaak hulpbehoevend is. Of dat feitelijk zo is, doet er overigens niet toe. We hoeven dat niet te toetsen. Dus mocht zo’n partner niet hulpbehoevend zijn en gewoon werken, dan betekent dit, dat een tekort aan diens werkuren het recht op kinderopvangtoeslag niet blokkeert. Niet werken vormt geen belemmering, dus wel werken ook niet.

Daarnaast zijn de zogenaamde “doelgroepers” uitgezonderd van de arbeidseis. Zij zoeken naar werk, reïntegreren, volgen een studie of een inburgeringstraject.

[Naar boven](#)

1.9.1.4 Over het inkomen box 1 Klik voor dialoogscherm met permalink

Met arbeid verworven inkomen, dat niet wordt aangegeven voor de inkomstenbelasting of niet leidt tot een loonbelastingkaart, ligt niet vast als inkomen box 1. Dit leidt er toe dat er voor de aanvrager geen recht is op kot ([ECLI:NL:RVS:2014:1293](#)). Voor de partner ligt dat (mogelijk) anders, omdat daarbij de inkomenseis niet geldt (zie ook [1.5.2.1](#)).

Voor ouders die voor een familielid of een derde om welke reden dan ook een pgb (persoonsgebonden budget) krijgen en zelf een deel van de zorg op zich nemen leidt dit pgb voor (een van) hen (deels) tot inkomen uit arbeid. De ouder voldoet hiermee aan het arbeidsvereiste. Ook als dit de enige arbeid is die de ouder verricht. De gewerkte uren (voor de zorg) zijn in zo'n situatie bekend.

De Wko kent geen minimuminkomenscriterium. Bij de invoering in 2005 was het idee dat de eigen bijdrage voor de kinderopvang dusdanig hoog is, dat het gebruik van kinderopvang zal worden vermeden als er geen noodzaak toe is. In 2006 en 2007 zijn de percentages in die mate verhoogd, dat de eigen bijdrage vaak geen belemmering (meer) was om van meer kinderopvang gebruik te maken dan nodig is. Om overdadig gebruik van de opvang tegen te gaan heeft de Eerste Kamer bij de wetwijzigingen 2010 een amendement aangenomen om een koppeling tussen arbeid en kinderopvang te (gaan) leggen. Die koppeling is er per 2012 gekomen (zie verder paragraaf 4). Daarnaast zijn vanaf 2010 de percentages flink verlaagd. Dat alles heeft sindsdien geleid tot een afname van het beroep op de kinderopvang. Met ingang van 2016 zijn de percentages weer een stuk gunstiger geworden voor de ouders.

[Naar boven](#)

1.9.1.5 Meewerken in de onderneming van de partner Klik voor dialoogscherm met permalink

Ouders die zonder enige vergoeding meewerken in de onderneming van hun partner, hebben ook recht op kinderopvangtoeslag van het Rijk (Wko, [artikel 1.6, lid 1](#), onderdeel b). Zij hebben geen inkomen box 1. Deze groep sluit aan bij [artikel 3.78 Wet inkomstenbelasting 2001](#). Dit artikel regelt de 'meewerkaf trek' voor de inkomstenbelasting. Dat betekent dat het moet gaan om arbeid die is verricht in het economisch verkeer. Het verlenen van hulp en bijstand die onder echtgenoten gebruikelijk is, valt daar niet onder. [Artikel 3.78](#) kent een (minimum)uren criterium. Voor de kinderopvangtoeslag geldt dit niet. Vanaf 2012 is wel het aantal uren werk bepalend voor de hoogte van het recht.

De meewerkaf trek in de IB geeft aan hoeveel opvang maximaal mogelijk is.

Tot 525 uren – geen meewerkaf trek. Opvanguren maximaal 524 maal 70% of 140%.

Tussen 525 en 875 uren – aftrek IB 1,25% van de winst. Maximale opvanguren 874 maal 70% of 140%.

Tussen 875 en 1225 uren – aftrek IB 2% van de winst. Maximale opvanguren 1224 maal 70% of 140%.

Tussen 1225 en 1750 uren – aftrek IB 3% van de winst. Maximale opvanguren 1749 maal 70% of 140%.

1750 uren of meer – aftrek IB 4% van de winst.

Er is een procedure gevoerd waarin B/T het standpunt innam dat voor het bewijs van meewerken in de onderneming de meewerkaf trek in de IB moest worden genoten. De rechtbank maakt daar onder verwijzing naar de wettekst en de wetsgeschiedenis, terecht korte metten mee. ([ECLI:NL:RBARN:2012:BW8409](#)).

[Naar boven](#)

1.9.1.6 Inkomen nihil, toch kot Klik voor dialoogscherf met permalink

Bij een inkomen van nihil is toch kinderopvangtoeslag mogelijk. Het toetsingsinkomen kan namelijk theoretisch nihil zijn. Het is een optelsom van positieve en negatieve elementen. Voorbeelden van personen die geen inkomen (hoeven) te hebben: een in de onderneming van de echtgenoot meewerkende partner heeft geen inkomen, een niet uitkeringsgerechtigde (artikel 1.6, eerste lid, aanhef en letter f) hoeft geen inkomen te hebben. Een student, die naast zijn studie niet werkt, ook niet.

[Naar boven](#)

1.9.2 Werkzoekenden Klik voor dialoogscherf met permalink

Er zijn nog meer groepen mensen die kinderopvang nodig hebben. Dat zijn b.v. zij die werkloos zijn en een re-integratietraject volgen. Ze proberen (b.v. door scholing of stage) in een arbeidsproces te komen.

Een re-integratietraject kan worden gevolgd via:

- gemeente
- UWV
- (ex-)werkgever
- verzekeringsmaatschappij

Vanaf 2013 heeft deze groep die niet in staat is met arbeid, inkomen te verdienen, gedurende de lengte van een traject maximaal recht op 230 uur opvang per maand. In 2012 (en daarvoor) speelde de lengte van het traject geen rol. Een urenkoppeling is er voor deze groep niet.

[Naar boven](#)

1.9.2.1 Re-integratie via gemeente Klik voor dialoogscherf met permalink

De re-integratie via gemeente is geregeld in de Wko, [artikel 1.6, lid 1](#), onderdelen c, en f. Het gaat om ouders zonder werkgever, waarvoor kinderopvang noodzakelijk is in verband met een re-integratietraject, of activiteiten die bijdragen aan sociale activering en die geen uitkering ontvangen (letter f) of een uitkering op grond van de:

- Participatiewet (PW, tot 2015: de Wet werk en bijstand - WWB)
- Algemene nabestaandenwet (ANW)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

Voor bijstandsgenieters die een onderneming starten bestaat de volgende voorziening. Ze kunnen een lening voor levensonderhoud (in plaats van de uitkering) krijgen en een startkapitaal. (Gemeenten: Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen - BZZ 2004). Achteraf wordt vastgesteld of er genoeg is verdiend om zelfstandig in het levensonderhoud te kunnen voorzien. Zo'n situatie kan vallen onder [art. 1.6, lid 1](#), onderdeel c. De lening voor levensonderhoud kan – als de onderneming niet genoeg winst oplevert – achteraf worden kwijtscholden. Dat kan voor de aanvrager in het jaar van kwijtscholding nadelig zijn. De kwijtscholding leidt tot een relatief hoog inkomen. En daarmee tot een lagere toeslag. Per 1-1-2017 is daarvoor de regeling getroffen dat het via de gemeente en de loonbelasting wordt afgehandeld. Dit inkomen komt dan niet meer in het toetsingsinkomen terecht. Tot einde 2019 kan voor inkomens 2014-2016 waar de BBZ-uitkering toe is gerekend bij B/T nog een verzoek om aanpassing worden ingediend. Zie ook [Hoofdstuk 10](#).

B/T heeft wel als beleid dat zo'n startende ondernemer altijd aan het arbeids- en inkomensvereiste voldoet. Ook als die met zijn onderneming geen succes heeft. In dat laatste geval zal de inspecteur inkomstenbelasting geen bron van inkomen aannemen. Dus toch recht op kinderopvangtoeslag, ook al is er geen inkomen uit werk en woning. We nemen dan aan dat het inkomen nihil is. Om aan het arbeidsvereiste te voldoen is wel nodig dat zo'n starter laat zien dat hij bezig is geweest om een onderneming van de grond te krijgen. Op het moment dat de gemeente overgaat op een lening merken we zo iemand als werkend aan. Enig traject stopt dan. Zo lang iemand start met behoud van uitkering blijft de doelgroepstatus wel aanwezig.

Wat we tegenwoordig wel veel zien is dat gemeenten bijstandsgenieters opdragen om werk te verrichten opdat ze hun uitkering kunnen behouden. Zo'n verplichte tegenprestatie zal doorgaans niet hetzelfde zijn als het gebruik maken van een voorziening tot arbeidsinschakeling in de zin van [artikel 7](#), eerste lid onder a, van de PW in welk laatste geval ze doelgroeper zouden worden/zijn. Omdat de tegenprestatie nodig is om de uitkering te kunnen behouden ziet B/T deze gewerkte uren als tegenwoordige arbeid waaruit inkomen uit werk en woning wordt genoten. Voor die gewerkte uren (vermenigvuldigd met de factor voor do of bso) bestaat dan recht op kot. Kortom, eerst moet bekeken worden of sprake is van een gebruik maken van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in [artikel 7](#), eerste lid, onder a, van de PW. Is dat niet zo, dan mag gekeken worden of de arbeid aangemerkt kan worden als tegenwoordige arbeid waaruit inkomen in de zin van de IB wordt genoten. Dat het inkomen dan als uitkering wordt gekenmerkt maakt niet uit, als er maar een duidelijk verband tussen beide bestaat. Bij het einde van een dergelijke arbeidsverplichting is ook weer sprake van recht door de [uitlooptermijn](#).

Een traject voor inburgeraars kan – ondanks het feit dat de gemeente zelf oordeelt dat geen sprake is van een artikel 7 PW traject - toch door de rechter anders worden bekeken. In principe volgen we in het algemeen wel de kwalificatie door de gemeente. Bij een negatief oordeel van de gemeente is het evenwel toch zaak, dat B/T zich een eigen oordeel vormt. In casu ging het over een vrijwillig (en gratis) programma voor nieuwkomers en gevestigde nieuwkomers, bestaande uit een combi van taalles, stage en netwerken. De rechtbank is van oordeel dat, gelet op de omstandigheden van dit geval, het door eiseres gevolgde traject een vorm van sociale activering betreft welke is gericht op arbeidsinschakeling dan wel op zelfstandige maatschappelijke participatie. De pilot heeft namelijk als doel (arbeids)participatie, waarbij de focus ligt op integratie, eigenwaarde, zelfstandigheid, het aanleren van verschillende vaardigheden en het opdoen van ervaring met de aspecten die samenhangen met het verrichten van arbeid. Rechtbank Den Haag, 24 september 2019, [ECLI:NL:RBDHA:2019:14182](#).

Vrijwilligerswerk kwalificeert niet: dus iemand met een PW uitkering die vrijwillig werk/vrijwilligerswerk verricht komt niet in aanmerking voor kot. Het moet werk zijn dat door de gemeente is opgedragen, ter behoud van de uitkering.

Vóór 2012 bestond er een uitkeringsregeling voor kunstenaars. De WWIK. Deze is per 1-1-2012 vervallen met een overgangsregeling tot 1 juli 2012. Voor degenen met de overgangsregeling bestond daardoor heel 2013 nog recht op kinderopvangtoeslag.

[Naar boven](#)

1.9.2.2 Re-integratie via WW en UWV **Klik voor dialoogscherm met permalink**

De in deze paragraaf beschreven groep is niet (meer) in staat om met arbeid een bijdrage te verwerven in de kosten van kinderopvang, want er is geen werkgever (meer). Re-integranten ontvangen een uitkering uit de:

- Werkloosheidswet (WW)
- Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)
- Wet en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)
- Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)

- Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering jonggehandicapten (Wajong)
- Ziektewet

De re-integratie via WW en UWV is geregeld in de Wko, [artikel 1.6](#), lid 1, onderdeel h en i. Het gaat om ouders voor wie kinderopvang noodzakelijk is door een re-integratietraject. Dat kan zijn:

- scholing;
- werken met behoud van uitkering;
- op andere wijze deelnemen aan een traject gericht op arbeidsinschakeling of
- werkzaamheden op een proefplaats verrichten

UWV keert op grond van de ZW uit als iemand met een tijdelijk arbeidscontract ziek wordt, en dan na afloop van dat contract. Eerst is er dan nog de [uitlooptermijn](#) van drie maanden bij werkloosheid en nadien moet er een traject naar werk volgen, om het recht op kinderopvangtoeslag te kunnen behouden.

Als het UWV de re-integratieverantwoordelijke is dan is er een trajectplan. Hierin zijn de te verrichten re-integratieactiviteiten in samenspraak met de ouder uitgewerkt. Ouder en UWV ondertekenen het trajectplan. Het plan komt in een bijlage bij de uitkeringsbeschikking.

Bij UWV is er vanaf 2011 weinig geld meer voor re-integratie. Het is mogelijk om iemand met behoud van uitkering enige tijd te laten werken of stage te laten lopen bij een werkgever. Dat zijn dan werkzaamheden op een proefplaats. Reden: werkervaring behouden en mogelijk komt er een dienstbetrekking uit voort. Ook dan kan kinderopvangtoeslag worden aangevraagd.

Re-integratie kan ook een verantwoordelijkheid van een verzekeringsmaatschappij zijn. Dat is b.v. het geval als een ondernemer een arbeidsongeschiktheidsverzekering heeft afgesloten. (In dat geval betaalt UWV t/m 2012 geen werkgeversbijdrage.)

Wat onduidelijk is het “op andere wijze deelnemen aan een traject gericht op arbeidsinschakeling”. Daarover is niet veel bekend. Deze zinsnede is in 2012 in de wet opgenomen zonder dat deze is toegelicht. Op die manier zou iemand zijn re-integratie zelf kunnen organiseren (wellicht) en op die wijze ook zijn recht op kinderopvangtoeslag behouden. Op 5 november 2019 heeft de rechtbank Midden Nederland een oordeel geveld over zo’n traject. Nadat zij haar baan verloor heeft belanghebbende een gesprek gehad met een medewerker van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Naar aanleiding daarvan heeft zij zelf een werkplan opgesteld om te re-integreren en heeft zij hier uitvoering aan gegeven. Zo heeft zij zich in de periode van 20 oktober 2016 tot 3 september 2018 onder andere georiënteerd op het vinden van een nieuwe baan in een voor haar nieuwe branche. Hiervoor is zij naar loopbaandagen geweest, heeft zij gesprekken gevoerd met haar oud-werkgever en een coach, heeft zij netwerkgesprekken gevoerd en heeft zij stage gelopen. Uiteindelijk heeft zij de opleiding tot klachtenfunctionaris in de zorg gevolgd en succesvol afgerond. Hiervoor heeft zij studiedagen gevolgd en is zij naar netwerkbijeenkomsten geweest. Vervolgens heeft zij gesolliciteerd en is sinds november 2018 weer aan het werk. Het verweer van B/T was dat het traject via het UWV moest lopen, dan wel dat er te weinig activiteiten waren verricht. Volgens de rechtbank ziet het eerste deel van artikel 1.6, eerste lid, aanhef en onder h, op de re-integratie via het UWV. Het 2e deel laat zien dat ook op een andere wijze – dus niet via het UWV – deelgenomen kan worden aan een traject op arbeidsinschakeling. De rechtbank gaat er vanuit dat met de term ‘traject’ wordt bedoeld: een reeks samenhangende, elkaar opvolgende deelhandelingen van een grotere handeling. In dit geval in het kader van re-integratie van uitkering naar werk. Uit het door eiseres overgelegde werkplan met bijlagen blijkt dat zij activiteiten heeft verricht. Dat zij dit werkplan zelf heeft opgesteld en heeft uitgevoerd, maakt niet dat het geen traject is, gericht op arbeidsinschakeling. De rechtbank verklaart het beroep gegrond: [ECLI:NL:RBMNE:2019:5094](#). B/T vindt de uitspraak niet onredelijk en is niet in hoger beroep gegaan. Dit betekent dat iemand dus ook zelf activiteiten kan verrichten om weer aan het werk te komen en dat deze dan onder de noemer “ander traject gericht op arbeidsinschakeling” recht kunnen geven op

kinderopvangtoeslag. Daarbij kan ook worden gedacht aan outplacementtrajecten die ex-werkgevers nog wel eens aanbieden en vergoeden. Daar komt het UWV ook niet aan te pas. Ook niet als het niet gaat om een eigen-risicodrager.

[Naar boven](#)

1.9.2.3 Re-integratie via werkgever Klik voor dialoogscherm met permalink

Er zijn werkgevers die het risico van arbeidsongeschiktheid bij werknemers zelf dragen. Dat zijn de zgn. ‘eigenrisicodragers’. Bij een re-integratietraject hebben deze werknemers ook recht op kinderopvangtoeslag. Ook dit zijn doelgroepen: [artikel 1.6](#), eerste lid, letter i, 2e.

[Naar boven](#)

1.9.2.4 Overigen Klik voor dialoogscherm met permalink

Behalve voor [werkenden](#) en [werkzoekenden](#) maakt de wetgever het recht op een kinderopvangtoeslag ook toegankelijk voor mensen die:

- een inburgeringsprogramma volgen in het kader van de inburgeringswetgeving
- studeren waaronder:
- tienermoeders die een bijstandsuitkering krijgen of kunnen krijgen terwijl ze scholing of een opleiding volgen.

[Naar boven](#)

Inburgeraars Klik voor dialoogscherm met permalink

Personen die moeten inburgeren komen in aanmerking voor kinderopvangtoeslag van het Rijk (Wko, [artikel 1.6](#), lid 1, onderdeel g). Vanaf 2013 is inburgeren de verantwoordelijkheid van de inburgeraar zelf. Kinderopvang kan nodig zijn om een inburgeringsprogramma te kunnen volgen. De inburgeringsopleiding moet [gecertificeerd](#) zijn om in aanmerking te komen voor kinderopvangtoeslag. Niet slagen voor het inburgeringsexamen binnen drie jaar leidt tot intrekking van de verblijfsvergunning bepaalde tijd (Vreemdelingenwet 2000).

Vluchtelingenwerk verzorgt het traject voor een participatieverklaring. Dat traject is vanaf 1 oktober 2017 in de wet opgenomen en onderdeel van het inburgeringsexamen – dat traject valt daarmee ook onder de werking van de Wko.

Hoewel in [artikel 1.6](#), derde lid wel verwezen wordt naar inburgering betekent dit niet dat inburgeren in het buitenland (EU/EER-staten en Zwitserland) leidt tot een recht op kinderopvangtoeslag in Nederland. Die verwijzing staat er, omdat de partner ook in Nederland kan verblijven, en dan is inburgeren voor die partner wel mogelijk voor een recht op kinderopvangtoeslag. Het is ook niet mogelijk om in het buitenland te wonen en in Nederland een inburgeringscursus te volgen.

Iemand die moet inburgeren kan analfabeet zijn. Vanaf 1 oktober 2017 verwijst de Wko naar artikel 7, eerste lid, van de Wet inburgering. In letter a staat het inburgeringsexamen. Wanneer – om dat te behalen – een alfabetiseringscursus nodig is, kan zo’n cursus ook behoren tot het inburgeringsproces en recht geven op kinderopvangtoeslag. Tot 1 oktober 2017 was dat niet het geval. B/T heeft echter besloten ook tot dat ogenblik alfabetiseringscursussen bij inburgering te gedogen, omdat het zonder zo’n cursus onmogelijk is om aan de (noodzakelijke) inburgering te beginnen. Duidelijk moet zijn dat er een inburgeringsplicht is voor iemand die een alfabetiseringscursus volgt. Een Nederlander die zo’n cursus volgt komt daarmee dus niet in aanmerking voor kot.

[Naar boven](#)

Tienermoeders [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

Tienermoeders die nog scholing of een opleiding volgen komen in aanmerking voor kinderopvangtoeslag (Wko, [artikel 1.6](#), lid 1, onderdeel e). Ze moeten een bijstandsuitkering (Uitkering uit de Participatiewet) krijgen of kunnen krijgen. Dat laatste betekent dat ze ook in de aanvraagperiode van voor bijstand in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. Gezien het studie-artikel (zie volgende paragraaf) is de vraag of deze aparte bepaling voor tienermoeders wel nodig is.

[Naar boven](#)

Studenten [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

Een student kan in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. Dan moet:

- de student ingeschreven zijn bij een school of onderwijsinstelling zoals genoemd in [de Wko, artikel 1.6](#), lid 1, onderdeel j);
- het om een binnenlandse instelling gaan;
- het om een van de volgende opleidingen gaan:
 1. mbo, mavo, havo, vwo en gymnasium (zowel regulier onderwijs als volwassenenonderwijs)
 2. bachelor- en masteropleidingen (hogere beroepsonderwijs, universitair onderwijs en bepaalde vormen van contractonderwijs)
 3. beroepsopleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs (ook contractonderwijs)

[Dit blijkt uit de toelichting \(C, artikel 5\) op dit artikellid.](#)

Over de binnenlandse instelling:

Een rechtbank heeft in 2014 uitgesproken dat dit niet in overeenstemming is met Europese regelgeving (vrij verkeer). Bij studie aan een onderwijsinstelling binnen de EU bestaat daarom volgens de rechter ook recht op kot (Rb Zeeland – West-Brabant, BRE 13/7061, 10 juni 2014, tussenuitspraak). Die uitspraak is besproken met het Ministerie en SZW is het met de rechter eens. SZW heeft de Wko er sindsdien nog niet op aangepast. Beleid & Vaktechniek is van mening dat met Nederland vergelijkbare opleidingen binnen de EU kunnen leiden tot een recht op kot. Ook als een opleidingsinstelling vergelijkbaar is met de Nederlandse situatie en de opleiding mogelijk niet in Nederland wordt gegeven, mits het diploma hier wel wordt aanvaard. Voor België zijn in de [databank](#) van de NVAO (Nederlands-Vlaamse accreditatie organisatie) opleidingen te vinden die erkenning hebben gekregen

Op basis van internationaal recht kun je [artikel 1.6](#), eerste lid onderdeel j lezen als scholen of instellingen in de EU, voor zover die overeenkomen met de regels gesteld in de wetten waarnaar onderdeel j verwijst of hiermee gelijk te stellen zijn. Zolang voldaan wordt aan de voorwaarden van het eerste (ouder woont in NL en studeert) of het derde lid (ouder heeft een partner die studeert), dan maakt de locatie van de studie binnen de EU niet uit. Dat volgt uit internationaal recht. Wat SZW betreft moet voor de toets of een buitenlandse opleiding voldoet de opleidingsinstelling worden vergeleken met een NL opleidingsinstelling: is de buitenlandse instelling vergelijkbaar met de instelling in NL - niet zozeer de opleiding. Dat zou de vraag beantwoorden naar een chiropractor opleiding binnen de EU. Deze opleiding kent Nederland niet. Het is wel (minimaal) een hogere beroepsopleiding. De vraag is dan of de opleidingsinstelling vergelijkbaar is met een Nederlandse instelling; niet

zozeer of de specifieke opleiding in Nederland ook zo wordt gegeven. Dan pleit dit voor acceptatie: bovendien kan een chiropractor in Nederland wel als zodanig dat beroep uitoefenen.

Een Nederlandse instelling moet genoemd worden in de WTOS of in de Wet Stufi. De student hoeft echter geen stufi te ontvangen om in aanmerking te komen voor kinderopvangtoeslag.

Als onderwijs wordt gevolgd bij een particuliere onderwijsinstelling, dan bestaat recht op kinderopvangtoeslag als de instelling door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) is erkend (Denk aan Luzac, of, bij hoger onderwijs, Nijenrode). Uiteindelijk kwalificeren alleen erkende opleidingen. De instelling moet een BRIN nummer hebben. BRIN staat voor: Basisregistratie instellingen – deze wordt door DUO bijgehouden. Daarnaast beheert DUO de Basisregistratie Onderwijs. Daarin staan alle studenten en de opleidingen die ze volgen. Al die studenten komen, als ze opvang nodig hebben, in aanmerking voor kinderopvangtoeslag. Daarnaast kan de toets of een opleiding of cursus erkend is, aan de hand van de VAVO, CREBO of CROHO lijst worden gecontroleerd. Andere registers, zoals het Centraal register kort beroepsonderwijs (een particulier initiatief) geven geen recht.

Het doet er niet toe of het om voltijd- of deeltijdstudie gaat. Bij de invoering in 2005 was dat onderscheid er wel in de toelichting op het artikellid. In een brief aan de Tweede Kamer van 13 april 2012 is SZW daarvan afgestapt. Afzonderlijke modules van een opleiding volgen geeft strikt genomen geen recht op kinderopvangtoeslag omdat het niet om een volledige opleiding gaat.

Er zijn 3 lijsten voor erkende onderwijsinstellingen:

- een register voor particulier voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo);
- een register voor mbo-opleidingen (crebo);
- een register voor opleidingen in het hoger onderwijs (croho).

Voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs zijn geen aparte registers.

Informatie van de rijksoverheid over erkende opleidingen vindt je [hier](#). Nog wat meer over specifieke opleidingen:

Promotie-onderzoek valt niet onder de wet studiefinanciering. Bij promotie-onderzoek is alleen kinderopvangtoeslag mogelijk als de promovendus wordt betaald en dus via het verrichten van arbeid recht op kinderopvangtoeslag kan hebben. Dat laatste geldt overigens niet wanneer de promovendus toeslagpartner is, omdat promotie-onderzoek wel als arbeid wordt aangemerkt in de zin van de Wet kinderopvang en bij de partner de inkomenseis niet geldt. Zie [1.5.2.1](#) over inkomsten uit werk en [ECLI:NL:RVS:2018:2439](#)

Een pre-master (om lacunes in kennis aan te vullen) kan gevolgd worden zowel via een verkorte (erkende) bachelor opleiding als via een apart traject. Alleen in het eerste geval bestaat recht op kot.

Een onzelfstandige (= thuiswonend, kan geen bijstand krijgen) tienermoeder die een opleiding volgt kan (ook) in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag door dit studentenartikel.

Iemand die is ingeschreven bij een Regionaal opleidingscentrum (ROC) komt ook in aanmerking mits sprake is van het volgen van beroepsonderwijs of een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (VAVO).

Voor de lengte van de studie geldt de inschrijving bij DUO. Een meerjarige opleiding die niet af is of niet doorloopt, is een opleiding die gedurende het gehele jaar recht geeft op maximaal 230 uren opvang per maand. De (grote) vakantie wordt daarvan niet uitgesloten. Bij het einde van een studie (Bachelor, Master) bepaalt de datum van uitschrijving het einde van de studie.

[Naar boven](#)

1.9.2.5 Wlz (AWBZ)-gerechtigden Klik voor dialoogscherm met permalink

[Artikel 1.6](#), lid 1, Wko kent twee onderdelen k en l die nog niet in werking zijn getreden. Deze zijn gereserveerd voor zogenaamde Wlz-gerechtigden (tot 2015: AWBZ gerechtigden) Mocht inwerkingtreding ooit gebeuren dan gaat het om:

- Ouders met een sociaal-medische indicatie. Ouders komen in aanmerking voor een sociaal-medische indicatie als zij lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen hebben die kinderopvang noodzakelijk maken (Wko, [artikel 1.6](#), lid 1, onderdeel k)
- Ouders met een kind waarbij is vastgesteld dat kinderopvang noodzakelijk is voor een gezonde en goede ontwikkeling van het betrokken kind (Wko, [artikel 1.6](#), lid 1, onderdeel l).

Deze groep is er bij de invoering van de Wet kinderopvang buiten gelaten. De uitvoering was niet rond. De bedoeling is, dat gemeenten deze ouders dan een tegemoetkoming in hun kosten kinderopvang geven. Bij een sociaal-medische indicatie, bijvoorbeeld bij arbeidsongeschiktheid zonder re-integratietraject, ontstaat nooit recht op kinderopvangtoeslag. Deze ouders moeten daarvoor naar hun eigen gemeente. Elke gemeente kan hierin eigen beleid voeren. Een aanvrager die niet voldoet aan de voorwaarden van de gemeente krijgt geen tegemoetkoming. Deze aanvrager kan ook niet terecht bij Belastingdienst/Toeslagen en zal daarom een andere oplossing voor de kinderopvang moeten vinden. Een gemeente kan de kosten kinderopvang op grond van sociaal medische redenen deels betalen. Heeft de aanvrager ook zelf recht op kinderopvangtoeslag, dan is dat recht er alleen voor het deel van de kosten dat hij van de gemeente niet vergoed krijgt. [Zie ook 1.5.2.3.](#)

[Naar boven](#)

1.9.2.6 Bijzondere omstandigheden Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij de doelgroepen voor de kot is soms sprake van bijzondere situaties :

- [samenloop](#)
- [wonen in het buitenland](#)
- [buitenlands inkomen](#)

[Naar boven](#)

Samenloop Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij het recht op kinderopvangtoeslag, als ouders behoren tot de één van de hiervoor genoemde categorieën, kan samenloop voorkomen. Samenloop houdt in dat iemand op grond van meer dan een reden recht kan hebben. B.v. een student die ook werkt. Hij heeft recht op grond van arbeid, maar ook op grond van studie. Voor het recht zelf is dat niet van belang. Voor de hoogte van het recht kan het wel van belang zijn. Arbeid in een bijbaantje (student) geeft minder recht dan het studeren. In dat laatste geval geldt namelijk het maximum van 230 uren per maand ([artikel 8a](#), derde lid, Besluit)

[Naar boven](#)

Wonen in het buitenland Klik voor dialoogscherm met permalink

Een ouder die niet in Nederland woont heeft aanspraak op kinderopvangtoeslag als hij/zij in een andere lidstaat of Zwitserland woont. Een lidstaat is volgens [art. 2, eerste lid, letter d Awir](#)) een EU-lidstaat, Noorwegen, IJsland, of Liechtenstein. De ouder moet dan:

- in Nederland arbeid verrichten of
- in Nederland een uitkering ontvangen en een re-integratietraject volgen.

Heeft de ouder een partner dan is voldoende dat één van beiden aan die band met Nederland voldoet. Het is voldoende dat de ander werkt in het land waar hij/zij woont, of in een andere lidstaat (niet per se Nederland) of Zwitserland. Dit is geregeld in de Wko, [artikel 1.6](#), leden 2 en 3. Formeel moet de aanvrager degene zijn die in Nederland werkt, dan wel een re-integratietraject volgt. Dat luistert nauw: de aanvrager mag bij wonen in het buitenland geen student zijn – de partner echter wel! Dat neemt niet weg dat B/T in het omgekeerde geval wel rolwisseling kan toepassen.

De partner hoeft niet in Nederland te werken maar moet wel arbeid verrichten. Anders dan in lid 1, letter a, staat in het derde lid letter a niet de toevoeging dat de partner uit die arbeid ook inkomen moet genieten. Voor de aanpassing van de Wet aan de Europese regelgeving was dat wel het geval: “In het geval een ouder een partner heeft, heeft die ouder slechts aanspraak op een tegemoetkoming van het Rijk, indien zowel hij als zijn partner een persoon is als bedoeld in het eerste of tweede lid”. ([MvT, blz. 64](#))

Buiten lidstaten en Zwitserland gold bovenstaande ook, als met zo’n staat een sociaal zekerheidsverdrag is gesloten (verdragsstaat) waarin het recht op gezinsbijdragen is geregeld. Verdragsstaten zijn: Australië, Nieuw Zeeland, Verenigde Staten, Canada, Israël, Japan, Kaapverdië; Kanaaleilanden; Man; Zuid-Korea, India, Chili, Kroatië, Macedonië, Egypte, Marokko, Tunesië, Turkije, Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Servië en Uruguay. In die verdragen is ook een paragraaf over gezinsbijlagen opgenomen. Dat de partner in zo’n verdragsland woont mag er dan niet toe leiden dat geen aanspraak op kinderopvangtoeslag bestaat. Belastingdienst/Toeslagen heeft deze lijn gevolgd tot 1 januari 2012. Vanaf dat moment wordt bij deze landen bij nieuwe aanvragen geen kinderopvangtoeslag meer verleend. Voor op 1 januari lopende voorschotten is de kinderopvangtoeslag gestopt per 1 oktober 2012.

Bij detachering naar een lidstaat kan ook recht op kot (blijven) bestaan (en tot 1-1-2012 ook bij detachering naar Verdragsstaten - zie hiervoor). Dat is het geval als men in Nederland sociaal verzekerd blijft. Dat recht wordt afgeleid uit de verordening EU 1408/71, art. 73 (Deze Verordening is op 1 mei 2010 opgevolgd door de [Verordening 883/2004](#) (op grond van de toepassingsverordening 987/2009 – bevat uitvoeringsbepalingen voor V 883/2004). De Wet kinderopvang is hier niet op aangepast.

Nederlandse militair, in Duitsland gelegerd, gaat daar wonen. Hij blijft sociaal verzekerd in Nederland. Hij kan in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. Is hij gehuwd en gaat zijn vrouw mee met de kinderen dan is behandelsoort 3 van toepassing als zij in Duitsland werkt (zie verderop).

Ouders die in Nederland wonen en beiden in het buitenland werken zijn waarschijnlijk sociaal verzekerd in het buitenland. Dat is beslist zo, als dat buitenland een lidstaat is. Door de EU-verordening hebben deze ouders in Nederland geen recht meer op de kinderopvangtoeslag. Dit volgt B/T (nog) niet. Dat komt omdat bij wonen in Nederland en werken in een andere lidstaat het recht op kinderopvangtoeslag wordt verleend op grond van de Wko zelf. De Wko sluit het recht op kinderopvangtoeslag in die gevallen niet uit.

Samenvattend geldt (na 1 oktober 2012) dat de aanspraak op kinderopvangtoeslag geldt voor ouders die:

in Nederland wonen;

- in een andere lidstaat of Zwitserland wonen terwijl tenminste de aanvragende ouder in Nederland arbeid verricht of een re-integratietraject volgt;
- in een lidstaat of Zwitserland wonen en werken terwijl minimaal één ouder in Nederland sociaal verzekerd is gebleven;

De partner moet wel voldoen aan de voorwaarden, maar - bij werken – hoeft de partner dat werk niet in Nederland te verrichten. De partner mag ook een re-integratietraject in zijn woonstaat volgen als dat traject

vergelijkbaar is met wat in Nederland gebruikelijk is.

Hoe staat het met wonen of werken op Curacao, St. Maarten en Aruba? Dat is geen wonen of werken in Nederland. Er is dan dus geen recht op kinderopvangtoeslag omdat er binnen de Europese landsgrenzen van Nederland gewoond of gewerkt moet worden. Dat geldt ook voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de zogenaamde BES-eilanden), óók nu deze in 2010 de status van Nederlandse gemeente hebben gekregen.

Dat er geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat als een van de ouders buiten de EU/EER woont en werkt is niet in strijd met [artikel 14](#) EVRM. Zie [ECLI:NL:RVS:2017:2540](#) voor een zaak waarbij een van de ouders in Pakistan woonde. Uit [ECLI:NL:RVS:2018:2491](#) weten we ook, dat er geen strijd is met [artikel 8](#) EVRM. In dat geval verbleef de echtgenoot in Egypte, waar hij de inburgeringscursus volgde. “aan [artikel 8](#) van het EVRM kan geen positieve verplichting tot verstrekking van kinderopvangtoeslag voor de opvang van de minderjarige kinderen van [appellante] kan worden ontleend. Uit hetgeen zij over haar situatie heeft gesteld blijkt niet van zeer bijzondere omstandigheden op grond waarvan in dit geval een dergelijke positieve verplichting moet worden aangenomen”.

Wat betekent het verhuizen naar een ander land (= lidstaat)? Er zijn geen gevolgen voor een lopende kinderopvangtoeslag bij verhuizing naar een ander land als

- de kinderopvang in Nederland ongewijzigd wordt voortgezet . In een lidstaat voorzetten mag ook, als het buitenlandse kindercentrum of gastouderbureau is opgenomen in het centrale register (Wko, [artikel 1.48](#))
- de aanvrager in Nederland blijft werken of re-integreert daar of deze blijft (wonende in een lidstaat) in Nederland sociaal verzekerd.

In alle andere gevallen wordt de toeslag beëindigd in de maand waarin, voorafgaande aan de emigratie, de kinderen van de kinderopvang worden gehaald en er dus geen kosten meer zijn.

Bij emigratie en einde dienstbetrekking/werkzaamheden geldt in beginsel wel de [uitlooptermijn](#) bij werkloosheid. Het recht op kinderopvangtoeslag vervalt ondanks de uitlooptermijn altijd bij emigratie naar een niet lidstaat. Bij emigratie naar een lidstaat hoeft dat niet zo te zijn. Gesteld dat een van de gehuwde ouders zijn werkzaamheden in Nederland staakt en alvast in Duitsland gaat wonen op zoek naar werk, terwijl de andere ouder nog drie maanden in Nederland achterblijft, terwijl de kinderen hier wonen en naar de kinderopvang blijven gaan, dan bestaat nog steeds recht op kinderopvangtoeslag.

Uitvoering miv 2012 [Klik voor dialoogscherf met permalink](#)

De [EU verordening 883/2004](#) over sociale zekerheid regelt samenloopgevallen tussen lidstaten. Daarbij gelden prioriteitsregels: deze voorkomen dat een gezin b.v. uit twee lidstaten kinderbijslag ontvangt omdat de ene ouder in de ene en de andere ouder in een andere lidstaat werkt. Die prioriteitsregels bepalen welke lidstaat de staat is die de gezinsuitkering moet betalen. De behandelsoorten die we vanuit het KGB al kennen zijn vanaf 2012 ook van toepassing op de kinderopvangtoeslag. De SVB bepaalt of een belanghebbende onder buitenlands recht valt. Een behandelsoort kan binnen één jaar meerdere keren wijzigen. Bijvoorbeeld: iemand woont en werkt eerst in Nederland maar gaat in de loop van het jaar in het buitenland werken.

Als een belanghebbende vragen heeft over de behandelsoort, dan moet hij worden doorverwezen naar de Sociale Verzekeringsbank.

De Sociale Verzekeringsbank beoordeelt de vraag of er recht bestaat op gehele of gedeeltelijke uitbetaling van Nederlandse gezinsbijlagen. De Sociale Verzekeringsbank informeert Belastingdienst/Toeslagen in termen van ‘behandelsoorten’ 1 tot en met 4.

Behandel- soort	Omschrijving
----------------------------	---------------------

Bs 1	Er is alleen recht op Nederlandse gezinsbijslagen. Belastingdienst/Toeslagen handelt de kinderopvangtoeslag geheel zelf af.
Bs 2	Er is samenloop met buitenlandse gezinsbijslag en Nederland betaalt de gezinsbijslag geheel uit. Belastingdienst/Toeslagen handelt de kinderopvangtoeslag geheel zelf af.
Bs 3	Er is samenloop met buitenlandse gezinsbijslag en het andere land betaalt de gezinsbijslag. Nederland vult aan.
Bs 4	Gezinsbijslag voor kinderen in Marokko moet aan de verzorger in Marokko worden overgemaakt (voor de KGB wel, voor de kinderopvangtoeslag niet van toepassing)

De Sociale Verzekeringsbank communiceert met Belastingdienst/Toeslagen zowel over Bs4-gevallen als Bs3-gevallen.

Toelichting behandelsoorten: [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Behandelsoort 1 - Alleen Nederlands recht

Deze behandelsoort kent twee categorieën:

- wonen en werken in Nederland
- onen in het buitenland, werken in Nederland, geen recht op buitenlandse gezinsbijslag

Belastingdienst/Toeslagen beschikt en betaalt de kinderopvangtoeslag.

Behandelsoort 2 - In Nederland uitbetalen

Deze behandelsoort kent ook twee categorieën:

- wonen in Nederland: een van beiden werkt in Nederland en de ander in het buitenland;
- wonen in het buitenland, werken in Nederland, wel recht op buitenlandse gezinsbijslag;

Hoofddregel is dat er alleen recht op buitenlandse gezinsbijslag is op grond van werken in het buitenland. Uitzondering hierop zijn landen waar recht op buitenlandse gezinsbijslag bestaat op grond van wonen (zoals bijvoorbeeld Duitsland).

Belastingdienst/Toeslagen beschikt en betaalt de kinderopvangtoeslag en verstuurt een signaal ‘berekende kinderopvangtoeslag’ aan de Sociale Verzekeringsbank.

Behandelsoort 3 - Nederland vult gezinsbijslag aan

Deze behandelsoort kent drie categorieën:

- Aanvrager en partner wonen in Nederland en één van beiden werkt in het buitenland en de ander werkt niet.
- Aanvrager en partner wonen in het buitenland en één van beiden werkt in Nederland en de ander werkt in het woonland.
- Aanvrager en partner wonen in het buitenland en één van beiden werkt in Nederland en de ander werkt in het buitenland, maar niet in het woonland en niet in Nederland

De SVB betaalt per kwartaal achteraf de aanvulling gezinsbijslag uit. Tot einde 2017 stuurde Belastingdienst Toeslagen een beschikking naar de SVB. Vanaf dat moment verstuurt B/T ze zelf. Eventuele verrekeningen doet de SVB. Behandelsoort 3 wordt volledig door de SVB behandeld. B/T is alleen verantwoordelijk voor de verzending van de beschikking kinderopvangtoeslag en het informeren van de SVB daarover.

[Naar boven](#)

Buitenlands inkomen [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

Voor buitenlands inkomen zie [paragraaf 1.2](#) van het onderdeel over het toetsingsinkomen.

[Naar boven](#)

1.10 Hoogte van de kinderopvangtoeslag

 [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

1.10.1 Criteria hoogte kinderopvangtoeslag [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

De hoogte van de kinderopvangtoeslag (Wko, [artikel 1.7](#), lid 1) is afhankelijk van:

1. de draagkracht die wordt gerepresenteerd door het [toetsingsinkomen](#) van de aanvrager/partner
2. de [kosten](#) van de kinderopvang, naar uren en prijs;
3. de [uren](#) arbeid die worden verricht of de lengte van het traject van iemand die niet in staat is met arbeid inkomen te verdienen.

Deze criteria worden hierna alle in afzonderlijk behandeld.

[Naar boven](#)

1.10.2 Toetsingsinkomen [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

De vaststelling van de tegemoetkoming wordt afhankelijk gesteld van de draagkracht binnen een huishouden. Om die draagkracht te bepalen wordt gekeken naar het toetsingsinkomen (Awir, [artikel 8](#)) van ouder en (toeslag)partner.

Bij een aanslag inkomstenbelasting is het toetsingsinkomen het verzamelinkomen. Wordt geen aanslag inkomstenbelasting vastgesteld, dan is het toetsingsinkomen het belastbare loon zoals blijkt uit de jaaropgaven van het berekeningsjaar.

Bij onzekerheid kan het inkomen beter te hoog dan te laag worden ingeschat om te voorkomen dat later een groot bedrag aan toeslag moet worden terugbetaald. Bij het toetsingsinkomen wordt geen rekening gehouden

met te verrekenen verliezen (= negatieve inkomens) van voorgaande jaren. Bij het toetsingsinkomen wordt alleen een verlies (negatief inkomen) uit het berekeningsjaar zelf meegenomen.

Bij zogenoemd vrijgesteld inkomen (van bijvoorbeeld internationale organisaties) of in het buitenland genoten inkomen ([ninbi](#)) moeten de ouders er rekening mee houden dat die inkomens wel meetellen voor de hoogte van het toetsingsinkomen. Dit inkomen wordt bij ouders die geen aangifte doen via een afzonderlijke verklaring door de inspecteur (buitenland) vastgesteld.

Zie verder over allerlei inkomenssituaties: [hoofdstuk 10](#)

Het gezamenlijke toetsingsinkomen bepaalt de hoogte van de toeslag. Dat gaat via een tabel, met per groep steeds andere percentages. De verdeling in de verschillende inkomensgroepen is voor verschillende berekeningsjaren in de bijlagen van het Besluit opgenomen. Deze bijlagen bevatten ook de van toepassing zijnde [percentages](#) (Besluit, [artikel 6](#) en [artikel 8](#)).

Berekeningstechnisch speelde tot 2013 de huishoudsituatie (alleenstaand of met partner) naast het hogere toetsingsinkomen ook nog een rol. Tot en met 2012 was het nog van belang of de kinderen werden verzorgd door twee ouders (of een ouder met partner) of dat sprake was van een alleenstaande ouder. In het laatste geval is het t/m 2012 zo dat het Rijk boven de reguliere kinderopvangtoeslag een bedrag bijdraagt dat overeenkomt met een zesde deel van de kosten van kinderopvang (t/m 2012: Besluit, [artikel 11](#)). Dit is een vaste, inkomensonafhankelijke toeslag. Bij de berekening van die 1/6e van de kosten van kinderopvang, wordt wel rekening gehouden met de maximum-uurprijs ([art. 4](#), lid 2, Besluit). Vanaf 2013 is de gehele toeslag inkomensonafhankelijk en wordt daarin geen apart onderdeel meer onderscheiden ter compensatie van de werkgeversbijdrage. Sindsdien is het niet meer van belang of het gaat om een eenouder- of tweeoudergezin.

[Naar boven](#)

1.10.3 De kosten van kinderopvang **Klik voor dialoogscherm met permalink**

1.10.3.1 Kosten: economisch of juridisch? **Klik voor dialoogscherm met permalink**

De kosten van kinderopvang worden in de eerste plaats bepaald door het contract met de opvanginstelling en eventuele nadere afspraken. Uiteindelijk blijken ze uit wat de kinderopvanginstelling (idem: gastouderbureau) voor de opvang per kind in het berekeningsjaar in rekening brengt. Wat de kinderopvanginstelling aan kosten van kinderopvang in rekening brengt wordt volgens [artikel 1.7](#), eerste lid letter b bepaald door:

1. het aantal uren - sinds 2010 aan een maximum gebonden (Wko, [artikel 1.7](#), lid 4)
2. de per soort kinderopvang aan een maximum gebonden te betalen uurprijs (Wko, [artikel 1.7](#), lid 2)
3. het aantal kinderen

Het gaat om de kosten binnen een berekeningsjaar. Het moment waarop de ouder of zijn partner de kosten van kinderopvang betaalt, doet er in beginsel niet toe: dit kan ook voor of na een berekeningsjaar zijn al mag de overschrijding bij gastouderopvang sinds 2013 niet meer dan twee maanden zijn ([art. 11 f Regeling wet kinderopvang](#)). Bij kindercentra geldt dat min of meer ook ([zie 1.8.9](#)). Volgens de Afdeling ([zie 1.8.1](#)) in een geschil over de gastouderopvang, moeten de kosten kinderopvang wel volledig worden betaald. Betaalt een ouder niet, dan verstrekt de kinderopvanginstelling meestal geen jaaropgave.

Bij een aanvraag na afloop van het berekeningsjaar (mogelijk t/m 2013) kon de aanvrager meteen rekening houden met de werkelijk betaalde kosten.

Kosten kun je economisch benaderen, wat voor de hand ligt, maar ook juridisch. Het verschil daartussen komt tot uiting in de **10.2.g** -uitspraak van de Afdeling.

Casus

Belanghebbende is met het kinderdagverblijf overeengekomen dat er over niet afgenomen uren kinderopvang zogenaamde **10.2.g** gespaard kunnen worden. Belanghebbende moet dan tijdig doorgeven dat ze bepaalde uren die wel contractueel overeen zijn gekomen niet zal afnemen. Per niet afgenomen uur wordt een **10.2.g** van € 3 gespaard. De kinderopvanginstelling keert opgespaarde **10.2.g** op verzoek aan belanghebbende uit als deze een factuur van een willekeurige aankoop overlegt. De kosten kinderopvang in een economische benadering zijn te stellen op de betaalde kosten verminderd met de terugontvangen **10.2.g** gedeeld door de wel afgenomen uren. Gestyleerd: van 100 contractuele uren zijn er 30 niet afgenomen. De uurprijs is € 6. Er is dan € 600 betaald en is voor $(30 \text{ maal } € 3 =) € 90$ aan **10.2.g** terug ontvangen. Dus per saldo zijn de kosten € 510. De afgenomen uren 70 en de uurprijs is dan € $510/70$ ofwel € 7,28. Die uurprijs wordt vervolgens afgetopt. De Afdeling benadert de kosten in deze casus echter juridisch en is van oordeel dat over alle contractueel afgesproken uren kinderopvangtoeslag moet worden verstrekt. Dat betekent dat over de uren die niet zijn afgenomen en waarvoor **10.2.g** zijn uitgekeerd Belastingdienst/Toeslagen KOT moet verstrekken over de uurprijs minus € 3 aan **10.2.g** tegoed. Dat komt dus neer op Kot over 70 uren van € 6 en over 30 uren van € $3 = € 510$. ([ECLI:NL:RVS:2015:172](#))

Normaal is dat B/T na afloop van het jaar de kosten aangeleverd krijgt van de opvanginstellingen, ofwel wanneer dat niet goed gaat bij de ouder(s) de jaaropgave opvraagt. De dan gepresenteerde kosten vormen de meetlat langs welke B/T beoordeelt of de volledige kosten ook zijn voldaan. Soms moet daarop een uitzondering worden gemaakt. Hierna twee gevallen uit de rechtspraak.

In de voorschotfase is belanghebbende er t/m de Afdeling niet in geslaagd aan te tonen dat hij de kosten van kinderopvang vzw betaald via het Gob, volledig heeft betaald. Na de definitieve vaststelling gaat belanghebbende weer in (hoger) beroep. Belanghebbende betoogt dat er in 2011 een bestuurswissel binnen het Gob heeft plaatsgevonden zonder goede dossieroverdracht waardoor een onjuiste jaaropgave is opgesteld zonder dat daar de korting op bemiddelingskosten in is meegenomen. Deze stond wel op de facturen. Hij toont aan dat de facturen volledig zijn betaald en claimt de betaalde kosten als kosten kinderopvang. De reden waarom het Gob de korting heeft gegeven doet er volgens de Afdeling niet (meer) toe. B/T had in dit geval moeten uitgaan van het op basis van de facturen betaalde bedrag. Beroep gegrond (RvS, 12 juli 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:1844](#)).

Op een vraag van B/T naar de kosten levert belanghebbende een rekeningoverzicht van haar bank waaruit € 10.188 aan kosten blijken. Dat leidt volgens de Afdeling tot het stellen van dat bedrag aan kosten. Bij bezwaar heeft belanghebbende nadien maandfacturen heeft overgelegd waaruit ca. € 540 aan meerkosten blijken. Dat betekent hier niet dat belanghebbende meer heeft willen claimen dan de eerdere € 10.188. Belanghebbende heeft immers al in bezwaar verklaard dat het verschil zit in een korting op de bemiddelingskosten van het gastouderbureau. Daarom had B/T moeten concluderen dat de volledige kosten wel zijn betaald (RvS, 19 juli 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:1945](#)).

Bij verschillen tussen de kosten kinderopvang volgens de jaaropgave van de kinderopvanginstelling en die volgens de facturen moeten we per geval bezien wat juist is. Bij facturen kan er per maand eenzelfde bedrag worden gefactureerd terwijl er ook een eindafrekening is. Alles bij elkaar zou dat dan gelijk moeten zijn aan de jaaropgave. Het kan niet zo zijn dat iemand in eerste instantie een kostenbedrag opgeeft van € 12.000, waarna bij opvragen van de betaalbewijzen - die € 11.000 blijken te zijn - plotseling het verhaal komt dat er een korting van € 1.000 was. Dan zou de aanvrager immers zonder risico een bedrag kunnen noemen in de hoop dat B/T niet op betalingen controleert terwijl, als we dat wel doen hij altijd nog recht zou houden over het lagere wel betaalde bedrag. Dan moet er een goed verhaal zijn, wil dat lukken – zie de bovengenoemde uitspraak over de managementwissel.

[Naar boven](#)

1.10.3.2 Kosten kinderopvang en acties. Klik voor dialoogscherm met permalink

Kinderopvanginstellingen kunnen adverteren met acties om ouders te bewegen voor hen te kiezen. Wat betekent dat voor de kosten kinderopvang? De volgende situaties zijn bekend:

- gratis opvang. Gratis opvang is alleen gratis als daarvoor een uurtarief van nul euro geldt. Gratis opvang is niet de opvang waarvoor de ouders geen eigen bijdrage hoeven te betalen terwijl de kinderopvanginstelling wel de toeslag wil ontvangen. Die opvang lijkt voor de ouders gratis, maar leidt tot verlies van de toeslag omdat niet alle kosten worden betaald.
- acties waarbij de ouders bij inschrijving geld terugkrijgen of producten in natura. De waarde moet worden verrekend in de uurprijs. Een voorbeeld. Een ouder mag bij inschrijving van een kind in de dagopvang kiezen tussen € 100 boodschappen per maand gedurende een jaar, een bakfiets of een flatscreen TV van 42 inch. Zijn de kosten per uur € 6,25 voor 200 uren opvang per maand, ofwel € 1.250 dan moet bij de keuze voor de boodschappen € 100 per maand worden afgetrokken. De kosten kinderopvang worden dan € 1.150 per maand.

een actie waarbij een ouder een vergoeding krijgt voor het aanbrengen van een andere ouder heeft geen invloed op de kosten kinderopvang.

[Naar boven](#)

1.10.3.3 Inschrijf- en begeleidingskosten Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij contracten over kinderopvang hebben eventuele inschrijfkosten geen relatie met de kosten kinderopvang. Bij gastouderopvang vormen de bemiddelings/begeleidings-kosten een onderdeel van de uurprijs,

[Naar boven](#)

1.10.3.4 Andere kosten Klik voor dialoogscherm met permalink

Wanneer opvangcentra kosten op hun facturen specificeren is niet altijd helder welke kosten tot de uurprijs horen en welke niet. Uitgangspunt is dat alleen de kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de opvang gerekend mogen worden tot de uurprijs. Overigens moeten die kosten als zodanig wel te herleiden zijn uit het contract en de overgelegde facturen. Kosten voor extra activiteiten (zoals een kind tussendoor wegbrengen en ophalen voor een externe activiteit), zijn niet direct toe te wijzen aan de opvang. Wel mogen vervoerskosten van het kind van school naar de opvang tot de kosten van buitenschoolse opvang worden gerekend.

[Naar boven](#)

1.10.3.5 Aantal kinderen Klik voor dialoogscherm met permalink

Als in een gezin meer dan één kind gebruik maakt van kinderopvang, worden de kosten per kind berekend (prijs x aantal uren). De tabel met de percentages kinderopvangtoeslag maakt onderscheid tussen eerste en tweede (en volgende) kinderen. Het kind met het hoogste aantal uren kinderopvang wordt als eerste kind beschouwd; andere kinderen als tweede en volgende (Besluit, [artikel 3](#)). Als er sprake is van meerdere kinderen met hetzelfde aantal uren, wordt het kind met de hoogste kosten voor kinderopvang als eerste kind beschouwd. Voor 2015 was dat het kind met de laagste kosten.

Als de kosten per kind gelijk zijn bij een gelijk aantal uren kinderopvang, stelt Belastingdienst/Toeslagen vast welk kind als eerste moet worden beschouwd. Welk kind dat is maakt dan voor de hoogte van de toeslag geen verschil.

Het kind dat de hoogste kosten heeft wordt maandelijks bepaald. Dat vloeit voort uit [artikel 2](#) van het Besluit en dit is in een niet gepubliceerde uitspraak van de Rechtbank Den Haag bevestigd. Het komt niet zoveel voor dat er verschil is tussen een jaarberekening en een maandberekening. Een verschil zal zich al snel voordoen als er een kind bij komt met een andere opvangvorm dan de overige kinderen. En wanneer kinderen een opvangvorm volgen en – afhankelijk van de situatie - niet het gelijke aantal uren hebben (meestal zullen ze wel een gelijk aantal uren hebben).

Voorbeelden [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

1. Een kind gaat naar de dagopvang voor 120 uren per maand en per 1 september naar de bso voor 70 uren per maand. Het tweede kind gaat het gehele jaar naar de bso voor 70 uren/mnd. Een berekening op het aantal uren per jaar levert hier dezelfde toeslag op als een berekening naar uren opvang per maand.
2. Een kind gaat naar de dagopvang voor 120 uren per maand en per 1 mei naar de bso voor 70 uren per maand. In april wordt een kind geboren dat vanaf 1 juli voor 120 uren naar de dagopvang gaat. In dit geval heeft het eerstgenoemde kind op jaarbasis de meeste uren (1040). Per maand gezien heeft het kind dat vanaf 1 juli naar de opvang gaat vanaf dat moment echter de meeste uren ($120 > 70$). In dit geval levert de maandberekening meer toeslag op en die moet dan zeker worden gevolgd.

[Naar boven](#)

1.10.3.6 Aantal uren [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Declarabele uren kinderopvang [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

In de “Handreiking uurprijzen voor kinderopvangorganisaties” van het Implementatiebureau in 2004 is opgenomen dat feestdagen in rekening mogen worden gebracht terwijl de opvang gesloten is. [Per 2013](#) wilde de Minister gaan regelen dat een overeenkomst tussen een ouder en een kindercentrum (of gastouderbureau) geen beding mag bevatten dat de ouder verplicht tot betaling van uren waarin het kindercentrum gesloten is of waarin onderwijs wordt gegeven. Bij een eerdere gelegenheid had de Minister al duidelijkheid geschapen over vervoerskosten en voorbereidingstijd onder schooltijd. Per 2012 komen deze uren niet voor kinderopvangtoeslag in aanmerking. Per 2013 heeft de Minister in het besluit vastgelegd dat de uren van voorschoolse opvang moeten eindigen als de school met het laatste aanvangstijdstip begint. Voor de naschoolse opvang geldt het omgekeerde: deze mag beginnen op het tijdstip dat de eerste school haar deuren sluit ([art. 1a Besluit](#)). Voor de feestdagen is nog niet bepaald dat deze niet meer in rekening gebracht mogen worden.

[Naar boven](#)

Berekeningsjaar [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

De vaststelling van de kinderopvangtoeslag gebeurt per berekeningsjaar. De hoogte van de kinderopvangtoeslag wordt per maand bepaald (Besluit, [artikel 2](#)). Dat laatste is o.a. ([zie ook 1.6.5.5](#)) van belang bij partnermutaties. Gedurende een deel van een berekeningsjaar kan er namelijk sprake zijn van een partner en een ander deel van het jaar niet. De wijze waarop rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van een partner is daarom ook in de Awir geregeld ([art. 5](#), voorheen art. 49). Dit artikel was tot 2012 niet van toepassing op de kinderopvangtoeslag. Inmiddels is de systematiek, behoudens het ontstaan van kosten kinderopvang, voor alle toeslagen gelijk. Een partnerwijziging werkt dan met ingang van de volgende maand door.

Dat de kinderopvangtoeslag wordt berekend per berekeningsjaar maakt het mogelijk dat er uren per jaar (of per deel-partner-jaar) worden gemiddeld. In een normaal jaar kan het totaal van de jaaropgave daarom door 12 worden gedeeld om de uren aan de maanden toe te rekenen. [Soms](#) is het echter nodig om precies per maand de opgave van de kinderopvanginstelling te volgen. TVS vraagt hele uren dus een breukdeel wordt zodanig afgerond dat de aanvrager daarvan geen nadeel ondervindt.

Voorbeeld

Het aantal uren is 608 en de uurprijs € 6,25 (stel dit is ook het maximum). Totaal kosten dus € 3.800. Gedeeld door 12 levert 608 uren per maand een aantal uren van 50,67. Dit aantal wordt afgerond naar boven: naar 51 per maand. Afronding naar beneden zou betekenen dat de uurprijs boven de € 6,25 stijgt en dat is wegens de aftopping nadelig voor de aanvrager. Controle: 12 maal 51 levert 612 uren. De kosten worden dan € 3.825. De uurprijs wordt door B/T dan niet (meer) aangepast

[Naar boven](#)

Ingangsdatum [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

De ingangsdatum van de kinderopvang bepaalt vanaf welk moment de kosten in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag. Bij opvang in een kindercentrum is deze ingangsdatum helder. Bij opvang door een gastouder die familie is, heeft zich echter (in ieder geval tot 1 januari 2011) de complicatie voorgedaan, dat de opvang al geruime tijd kan hebben plaatsgevonden, zonder dat die opvang (toen) plaatsvond via een geregistreerd gastouderbureau. Het is dan zaak om de ingangsdatum nauwkeurig te bepalen. In de praktijk bleek dat ouders met terugwerkende kracht ook aanvragen over perioden waarin het (geregistreerde) gastouderbureau de opvang nog niet begeleidde. Omdat veelal ook gewacht wordt met het betalen van de gastouder tot een moment nadat de toeslag wordt ontvangen, ontbreekt het de ouders in die gevallen aan harde gegevens waarmee zij de ingangsdatum aannemelijk kunnen maken. Harde data die B/T wel ter beschikking staan zijn:

- het moment dat de aanvraag is ontvangen;
- de datum waarop de gastouder de verklaring omtrent het gedrag (Wko [artikel 1.50](#) lid 3, jo. [artikel 1.56](#), lid 3) van Justitie verkrijgt;
- de datum van de eerste betaling (betalingsbewijs);
- (soms) de registratiedatum van het gastouderbureau.
- Daarnaast kan ook de dagtekening (en correcte ondertekening) van het contract met het gastouderbureau nog een rol spelen.

Om misbruik te voorkomen en om te benadrukken dat de toeslag bedoeld is om ouders financieel te ondersteunen wanneer de kosten worden gemaakt is in 2012 de terugwerkende kracht in een aanvraag beperkt tot een kalendermaand. Dat liep wegens gebrekkige communicatie op een fiasco uit (kamervragen) waardoor de Minister van SZW deze regeling voor 2012 en 2013 weer terug heeft getrokken. In 2014 is het dan echt zover: de terugwerkende kracht is beperkt tot [drie kalendermaanden](#).

[Naar boven](#)

Opzegtermijn [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Een ouder die te laat het contract opzegt en gedurende de opzegtermijn de kinderopvangplaats nog moet betalen behoudt zijn recht op kinderopvangtoeslag over die opzegtermijn niet. De ouder heeft kennelijk geen kinderopvang meer nodig – de kosten voor de opzegtermijn zijn een sanctie omdat de ouder te laat heeft opgezegd – voor de kinderopvang is het een periode om de kindplaats weer bezet te krijgen. Die plaats zal ze niet per se voor de ouder blijven reserveren, want het kind zal niet meer komen. **10.2.d**

Stapt de ouder over naar een ander kindercentrum terwijl ze bij het vorige kindercentrum niet tijdig opzegt, dan heeft deze ouder elkaar overlappende kosten. In dat geval is er automatisch detectie, als de ouder de dubbele

kosten zou opvoeren. Dat kan niet, want het kind kan maar naar een opvang gaan. Alleen de kosten van de opvang waar het kind dan feitelijk naar toe gaat komen dan in aanmerking voor kinderopvangtoeslag.

[Naar boven](#)

1.10.3.7 De uurprijs Klik voor dialoogscherf met permalink

[Naar boven](#)

1.10.3.8 Jaarlijks wijzigend maximum Klik voor dialoogscherf met permalink

De prijzen voor dagopvang en buitenschoolse opvang zijn gebonden aan een jaarlijks wijzigend maximum. Uitgangspunt is dat voor die maximumprijs een kwalitatief behoorlijke kinderopvang kan worden geboden. Kosten die boven het maximum uitgaan, komen volledig voor rekening van de ouder.

Tot en met het berekeningsjaar 2007 was er sprake van twee verschillende maximumprijzen: voor dagopvang en voor buitenschoolse opvang. Die van de buitenschoolse opvang was het hoogst. Bij dagopvang en buitenschoolse opvang deed het er niet toe of het om een kindercentrum ging of om gastouderopvang. In de berekeningsjaren 2008 en 2009 is er slechts één maximum uurprijs die geldt voor zowel de dagopvang als de buitenschoolse opvang. Vanaf 2010 is er weer een verschil tussen beide, maar nu omgekeerd. Naast een afzonderlijke – hoogste - prijs voor dagopvang (2020: € 8,17) en buitenschoolse opvang (2020: € 7,02), is sindsdien ook een (nog lagere) maximumprijs voor gastouderopvang vastgesteld (2020: € 6,27: [Besluit, art. 4, eerste lid](#)). Alleen bij een kindercentrum wordt vanaf 2010 het onderscheid tussen dagopvang en buitenschoolse opvang gemaakt. Dat onderscheid is bij de gastouderopvang alleen nog van belang voor de arbeidsurenkoppeling.

Omdat de lonen en prijzen aan verandering onderhevig zijn, wordt jaarlijks door de verantwoordelijke Minister beoordeeld of de maximumprijs moet worden herzien. Ook wordt dan nagegaan of de indeling in inkomensklassen moet worden gewijzigd (Besluit, [artikel 5](#) en [artikel 7](#)).

Overzicht maximum prijzen:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dagopvang	€ 6,70	€ 6,84	€ 6,89	€ 7,18	€ 7,45	€ 8,02	€ 8,17
Bso	€ 6,25	€ 6,38	€ 6,42	€ 6,69	€ 6,95	€ 6,89	€ 7,02
Gastouderopvang	€ 5,37	€ 5,48	€ 5,52	€ 5,75	€ 5,91	€ 6,15	€ 6,27

[Naar boven](#)

1.10.3.9 Kosten kinderopvang en verschillen in uurprijzen Klik voor dialoogscherf met permalink

Het is mogelijk dat een kind naar twee kindercentra gaat. Of naar een kindercentrum en naar een gastouder. Het is de vraag wat dan geldt als “kosten kinderopvang”. De uurprijzen mogen niet gemiddeld worden. Sinds de **10.2.g uitspraak** van de Afdeling weten we dat zij een juridische benadering van de kosten hanteren. De kosten per contract zijn maatgevend, dan wel de uren en de uurprijs binnen dat contract. Bij een kinderopvang

die bij het afsluiten van het contract een maand opvang van € 0 aanbiedt, en daarna betaalde maanden heeft de ouder over de eerste maand geen recht op kinderopvang: alleen over de latere maanden. Er zijn twee uursprijzen: de eerste maand is deze nihil, de tweede maand positief. Ligt die uursprijs boven het maximum, dan moet deze worden afgetopt. Tot de **10.2.g** uitspraak van 28 januari 2015 hanteerde B/T de regel dat op jaarbasis het middelen van uursprijzen binnen dezelfde soort opvang en over verschillende koo's heen, mogelijk was. Nu past B/T het alleen nog toe binnen eenzelfde soort opvang en binnen een en dezelfde koo. Stel er is een voor- en een naschoolse opvang (beide bso) met verschillende tarieven, Die mogen worden gemiddeld (mits er geen opvang bij is die niets kost). Dat geldt ook voor de opvangsoort gastouderopvang, mits via hetzelfde gob afgenomen

Bij gastouderopvang komt het voor dat de gastouder een bedrag per uur rekent als deze op de kinderen in één gezin oppast. Als er kinderen zijn die niet naar school gaan en kinderen die wel naar school gaan is de vraag hoe de uursprijs per kind dan berekend moet worden. De gastouder past immers veel meer uren op de kinderen die niet naar school gaan. B/T staat een eenvoudige berekeningswijze toe. De gastouder mag het totaal aan oppasuren voor alle kinderen delen door haar kosten.

Voorbeeld

Een gastouder past elf uren op vier kinderen, waarvan twee de gehele dag en twee voor vier uren na schooltijd. Ze rekent € 15 per uur. De kosten zijn dan € 165 waarvoor ze 30 (twee maal elf en twee maal vier) oppasuren heeft. De kosten per kind zijn dan € € 165/30 ofwel € 5,50 per kind.

[Naar boven](#)

1.10.4 Urenkoppeling Klik voor dialoogschermd met permalink

1.10.4.1 Bij arbeid Klik voor dialoogschermd met permalink

Tot 2010 was er geen sprake van een urenbeperking. De volgende beperkingen worden geregeld vanaf:

2010: een algemeen maximum van 230 uren per maand voor iedere soort opvang;

2012: een koppeling tussen het aantal uren arbeid en de opvanguren;

2013: een koppeling met de lengte van het traject dat een doelgroeper doorloopt.

Maximaal uren 230

Het maximaal aantal uren per maand is beperkt tot 230 per kind, ongeacht de opvangsoort. Dit geldt vanaf 2012 voor iedereen, ongeacht of ze werken of doelgroeper zijn. (Voor het jaar 2012 gold een maximum van 230 uur per maand per opvangsoort per kind.) Wanneer in een maand meer uren worden afgenomen, bestaat over het teveel geen recht op kinderopvangtoeslag. De uren mogen niet worden toegeschreven aan maanden waarin de grens van 230 uur niet bereikt wordt. Uren boven de 230 uur, worden afgetopt naar de goedkoopste opvang (voor de situatie tot 2012 zie verder [bijlage 7](#)). Er is een belanghebbende geweest die heeft bepleit dat 230 uur per maand geen absoluut maximum zou inhouden, doch een gemiddelde. Daardoor zou ze wegens uren minder dan 230, in enige maanden, ook boven de 230 in andere maanden mogen komen. Afdeling: dat strookt niet met de bewoordingen van de bepaling. AbRvS, 27 december 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:4252](#)

Vanaf 2012 is er een verband tussen het aantal – al dan niet in dienstverband – gewerkte uren, de daarvoor benodigde reistijd, en het aantal uren kinderopvang waar een tegemoetkoming voor wordt gevraagd. Dit verband (Wko, [artikel 1.7, lid 3](#)) wordt net als de maximale uursprijs en het urenmaximum, geregeld in het Besluit. De relatie arbeid en uren opvang is vanaf 2012 geregeld in [art. 8a](#) van het Besluit. Is het aantal uren te hoog in relatie tot de verrichte arbeid dan komt een deel ervan niet voor kinderopvangtoeslag in aanmerking.

Het Besluit bepaalt in [artikel 8a](#) vanaf 2012, dat bij dagopvang het maximale aantal uren opvang 140% van de arbeidsuren op jaarbasis mag zijn, en bij buitenschoolse opvang, 70% daarvan. Daarbij is het aantal uren van de

partner die het minste werkt, bepalend. Strikt genomen moeten, om te bepalen wie de minstwerkende ouder is, de uren van beide ouders wel worden berekend met inachtneming van de do/bso factoren van 140 en 70%. Vaak zal dat niet nodig zijn omdat meteen aan de hand van de arbeidsuren wel duidelijk is wie de minstwerkende van de ouders is. Is een deel van het jaar sprake van een toeslagpartner, dan wordt voor de partnerperiode, bij toetsing aan art. 8a, tweede lid, Besluit, voor deze partner uitgegaan van het aantal gewerkte uren op jaarbasis. Die relatie – met een minstwerkende - is ook aanwezig in 2013 en verder, als de andere partner doelgroeper is. In 2012 is dat niet het geval: is een van de partners doelgroeper, dan geldt de urenkoppeling niet maar bestaat het gehele jaar recht op basis van het maximale aantal uren van 230 per maand.

Het arbeidscontract bepaalt het aantal uren. Bij een contract met 36 uren, waarbij 40 uren per week wordt gewerkt, is het aantal arbeidsuren per week: 36. Bij een flexcontract kijken we naar het aantal uren dat gedurende het gehele jaar naar verwachting wordt (of: is) gewerkt. Bij vakantie, werkloosheid of ziekte bij flexcontracten naar de uren van de laatste maand of naar de uren van de laatste drie of zes maanden als dat (gemiddeld) gunstiger is. Een zelfstandige c.q. ondernemer moet het aantal gewerkte uren aannemelijk maken. Dat kan aan de hand van een agenda met afspraken, aantal offertes, opdrachten, uitgeschreven facturen met werkzaamheden, etc.

Een directeur-groootaandeelhouder (DGA) van een eigen BV heeft net als een werknemer zogenaamde verloonde uren. Het kan voorkomen dat de BV slecht draait, of in een opbouwperiode zit. In dat geval hoeft de DGA zich geen loon te laten uitbetalen, maar is er toch arbeid verricht die kwalificeert voor het recht op kinderopvangtoeslag. Geen loon (of weinig loon) laten uitbetalen mag alleen als voldaan wordt aan de gebruikelijk loonregeling. Daar moet de inspecteur mee instemmen. In dat geval moet de DGA zelf bewijs aanleveren over de omvang van de verrichte arbeid.

In de zaak die leidde tot de RvS uitspraak van 6 juni 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:1694](#), was er bij een flexwerker als het ware sprake van afkoop van vakantie-uren door een hoger uurtarief. In dat geval is er geen ongelijke behandeling met werknemers die vakantie doorbetaald krijgen. In die zaak heeft de Afdeling ook uitgesproken dat de controle door B/T aan de hand van verloonde uren, prima is.

Bij dagopvang is het ophogingspercentage 40%. Dit is, om rekening te houden met noodzakelijke reistijd en pauzes. Bij een werkdag van 8 uur is dit percentage voldoende om kinderopvang van 11 uur mogelijk te maken, wat, volgens de Minister, aansluit bij vaker voorkomende contracten. Dat voor buitenschoolse opvang minder nodig is vloeit voort uit het feit dat er tijdens schooluren geen kinderopvang nodig is. Omdat het gemiddelde gebruik in de dagopvang twee keer zo hoog ligt als dat in de buitenschoolse opvang, is het percentage van de dagopvang gehalveerd. Een vraagouder met nachtdiensten kwam aan de 70% voor bso-uren (dus) te kort en stelde dat aan de orde. De rechtbank ging daarin mee. Niet juist, aldus de Afdeling op 23 november 2016: [ECLI:NL:RVS:2016:3120](#).

De koppeling van arbeid aan opvanguren wordt door de Belastingdienst/Toeslagen op jaarbasis getoetst. [Want, zo zegt de MvT](#) op het Besluit kinderopvangtoeslag 2012: het recht op kinderopvangtoeslag en de urenkoppeling zijn gerelateerd aan het berekeningsjaar. Dat is ook het geval bij de uren voor een (eerste) kind dat in een jaar geboren wordt: de werkuren voor de geboorte tellen gewoon mee. Dat doen we vanuit eenvoudsoogpunt, en omdat het bij tweede en andere kinderen als het ware automatisch ook gebeurt. Datzelfde geldt voor werkuren nadat het laatste kind naar het voortgezet onderwijs is gegaan: deze tellen om dezelfde reden(en) ook mee. Ook telt de periode dat een partner in een ander land werk(te: ook buiten de EU) mee bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van een combinatie van arbeid en zorg. De in het buitenland gewerkte uren tellen gewoon mee voor de opgebouwde uren omdat [artikel 8a](#) Besluit hier geen beperking geeft. Zie voorbeeld 9 in [bijlage 8](#).

Buffering

De jaartoetsing maakt een verschijnsel mogelijk dat bekend staat als buffering. Als een ouder in een kalendermaand minder uren gebruik maakt van kinderopvang dan het aantal uren dat op basis van de urenkoppeling voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt, dan kunnen de niet gebruikte uren op een ander moment in het berekeningsjaar alsnog voor kinderopvangtoeslag worden gebruikt. Ook uren die gewerkt worden

in een periode dat er geen opvang is tellen mee. Het kan immers een keuze van de ouder zijn om de uren op te sparen en op een ander moment te gebruiken.

De opvanguren en de gewerkte uren lopen dus niet altijd helemaal parallel. Zo kan het ook zijn dat er bijvoorbeeld in de vakanties meer uren worden afgenomen dan er op basis van de gewerkte uren recht bestaat, terwijl er in andere periodes in het jaar een overschot is. Daarom is het aantal opvanguren beperkt per berekeningsjaar (max 12 maal 230 = 2760).

Voorbeeld

Een ouder werkt 100 uren per maand en heeft daarom recht op 140 uren dagopvang voor zijn kind. Hij gebruikt er maar 70. Per maand “spaat” hij op die wijze 70 uren. Wanneer hij in juli in plaats van 70 uren ineens 170 uren aan kinderopvang gaat afnemen dan heeft hij op jaarbasis toch voldoende gewerkt voor al die uren opvang, hoezeer in de tweede helft van het jaar het aantal uren ook hoger is dan 140. Voor het hele jaar is zijn recht immers 12 maal 140 uren, ofwel 1680 uren. Hij gebruikt er 6 maal 70 is 420 en 6 maal 170 is 1.020. Samen 1.440 uren. Minder dan zijn jaarmaximum van 1.680.

De buffering geldt wel per kind. Het is niet mogelijk om, bij meer kinderen, uren die je bij het ene kind over hebt (b.v. 10 uren meer aan dagopvang zou mogelijk zijn) om die over te hevelen naar een kind met bso-uren (waarvoor de ouder er misschien op basis van het urencriterium 6 te kort komt). Het Besluit kinderopvangtoeslag spreekt in artikel 8a immers over “ieder kind”.

Let op!

Als er al uren kinderopvang worden afgenomen, voordat er rechten worden opgebouwd, is het voor rekening en risico van de aanvrager of hij later in het jaar wel voldoende rechten opbouwt.

Let op!

De kinderopvangtoeslag is bedoeld om de combinatie van werken (in de brede zin) en de zorg voor de kinderen te vergemakkelijken. Een voorwaarde voor kinderopvangtoeslag is dan ook dat in principe in een bepaalde periode werk en zorg wel gecombineerd moeten worden. Dat hoeft niet het gehele jaar het geval te zijn.

Theoretisch voorbeeld

Een ouder is tot 31 juli student. Vanaf 1 september gaat het kind naar de kinderopvang. Dan bestaat er alleen recht op kinderopvangtoeslag, als de ouder in september (of later dat jaar) aan de “werkeis” voldoet. Het omgekeerde doet zich voor wanneer een kind naar het voortgezet onderwijs gaat. Als er sprake is van een kind, en er wordt gedurende het eerste halfjaar, wanneer het kind naar school (en naar de opvang) gaat niet gewerkt, en nadien wel, dan is geen sprake van het combineren van arbeid en zorg en bestaat er geen recht op kinderopvangtoeslag.

[Naar boven](#)

1.10.4.2 Bij doelgroepers Klik voor dialoogscherm met permalink

De zogenaamde doelgroepouders (traject naar werk, studie of inburgering) worden in 2012 niet geraakt door deze koppeling omdat ze niet werken. Dat geldt ook voor de combinatie doelgroepouder met een ouder die arbeid verricht. Er is in 2012 naast een doelgroeper geen minst werkende partner: er wordt niet getoetst aan de urenkoppeling.

Voor 2013 en volgende jaren zijn er twee veranderingen:

1. er moet wel rekening gehouden worden met een minst werkende partner (als die er is) én
2. bij een doelgroeper wordt het maximale aantal uren opvang door de lengte van het traject bepaald. Per maand dat een traject loopt kan maximaal 230 uren opvang worden genoten. Daarbij kijken we naar de feitelijke duur van een traject van startdatum tot einddatum. Dat zetten we om in hele maanden, afgerond naar boven.

Voorbeeld

Een traject loopt van 15 januari t/m 18 mei. Dat is 4 maanden plus enkele dagen: de lengte van het traject stellen we op 5 maanden: een maximaal recht van 5 maal 230 uren.

Bij einde van het traject loopt het recht niet – zoals bij werkloosheid – nog drie (tussen 2015 - 2017: zes) maanden door. De maximale 230 uur per maand die een doelgroeper maximaal aan opvang kan vragen biedt een doelgroeper tegenover iemand die arbeid verricht, maandelijks een ruimere mogelijkheid om te bufferen.

Bij twee partners: de een met arbeid, de ander doelgroeper, bepaalt vanaf 2013 de arbeidskoppeling mede de omvang van de kinderopvang. Degene met het laagste recht – doorgaans degene met arbeid - bepaalt dan wat er aan kinderopvang mogelijk is.

[Naar boven](#)

1.10.4.3 Urenberekening Klik voor dialoogscherf met permalink

De urenberekening volgt twee stappen:

1. Hoeveel uren in het jaar is er maximaal recht?
2. Wat is het verschil met de afgenomen uren?

[Naar boven](#)

Berekening jaarrecht Klik voor dialoogscherf met permalink

Samenloop arbeid en doelgroeper

Als er sprake is van samenloop van het tegelijk verrichten van arbeid en het zijn van doelgroeper, dan wordt uitgegaan van de situatie die het meeste recht oplevert. Dan zal doorgaans de doelgroep bepalend zijn. Er wordt dan 230 uren per maand opgebouwd voor de betreffende periode.

Voorbeeld

Iemand werkt van 1 januari tot en met 31 mei 100 per maand. Vanaf 1 april tot en met 31 december wordt ook een juiste opleiding gevolgd. Gedurende het hele jaar gaat het kind naar de dagopvang.

Vanaf 1 april tot en met 31 december (9 maanden), is deze persoon doelgroeper. Er wordt dus 9 maal 230 uur (= 2.070) opgebouwd. Daarnaast wordt voor de periode 1 januari tot en met 31 maart (3 maanden) nog 3 maal 140% van 100 (= 420) opgebouwd. Op jaarbasis bestaat dus maximaal recht op 2.490 uren KOT.

Toeslagpartner

Als de aanvrager een toeslagpartner heeft, geldt het aantal uren van degene die op jaarbasis het minste aantal uren heeft opgebouwd.

Voorbeeld

Een aanvrager werkt het hele jaar 150 uur per maand. De toeslagpartner is doelgroeper voor de periode 1 augustus tot en met 31 december. Het kind gaat het hele jaar naar de dagopvang.

Het maximale aantal uren voor de aanvrager is 2.520 (12 maal 140% van 150). Het maximale aantal uren voor de toeslagpartner is 1.150 (5 maal 230). Het aantal uren van de toeslagpartner is dus bepalend.

Wanneer sprake is van partnerschap telt het maximum aantal uren van de partner alleen mee voor de partnerperiode. Het maximum aantal uren van de aanvrager geldt voor het gehele jaar, dus inclusief partnerperiode.

Voorbeeld

Een aanvrager werkt het hele jaar 140 uur per maand. De toeslagpartner is partner voor de periode 1 september tot en met 31 december en werkt in dat jaar vanaf augustus 96 uren/maand. Als de aanvrager het hele jaar geen partner zou hebben, is het maximale aantal uren opvang bij bso op jaarbasis 1.176 (70% van 1.680).

Het totaal in het jaar aan opvanguren bso mag deze 1.176 dus niet overschrijden. Omdat er echter ook sprake is van een partner voor de periode september t/m met december, moet voor deze periode een aanvullende berekening gemaakt worden. Het maximale aantal uren gekoppeld aan de partner is 336 (5 maal 70% van 96). Het maximum voor de periode september tot en met december, de partnerperiode, is dus 336. Het maximum voor de periode tot september is dan 1.176 minus 336 is 840. Daarbij blijft het jaarmaximum richtsnoer. Is er b.v. in de periode sept-dec 176 uren gebruikt, dan blijft voor jan-sept 1000 uren over. Zijn er vanaf september 400 uren gebruikt dan worden deze gekort met 64 uren. Voor de periode t/m september blijft 840 gelden. Zijn er meer dan 1176 uren op jaarbasis gebruikt, dan moet worden nagegaan op welke periode gekort moet worden. Stappen voor de uitvoering:

1. Kijk of voor een deeljaar teveel uren zijn geclaimd:

1. Nee, ga door naar 2.

2. Ja, verlaag de uren in het deeljaar dan naar het maximum voor het deeljaar en ga door na 3.

2. Kijk, of voor het gehele jaar teveel uren zijn geclaimd.

1. Nee, geen enkele correctie nodig

2. Ja, verlaag de uren naar het maximum van het jaar. Deze correctie mag in beide deeljaren plaatsvinden, afhankelijk van wat het meest gunstig is voor de aanvrager.

3. Kijk, of het aantal uren over het hele jaar, minus de correctie van 1b, hoger is dan het jaarmaximum

1. Nee, geen nadere correctie nodig

2. Ja, verlaag nu de uren naar het maximum van het jaar. Deze correctie mag in beide deeljaren plaatsvinden, afhankelijk van wat het meest gunstig is voor de aanvrager. Het kan dus zijn dat de uren in het deeljaar nog verder verlaagd worden.

Samenloop dagopvang en buitenschoolse opvang in een jaar

Het maximum aantal uren opvang verschilt tussen dagopvang en buitenschoolse opvang. Voor de eerste geldt een percentage van 140% en voor de tweede een percentage van 70%. Wanneer in een berekeningsjaar een kind van beide opvangsoorten gebruik maakt, moet per periode bekeken worden hoeveel uren recht er wordt opgebouwd.

Voorbeeld

Een kind gaat tot en met augustus naar de dagopvang. De aanvrager werkt in deze periode 100 uur per maand. Vanaf september gaat het kind naar de buitenschoolse opvang. De aanvrager werkt in deze periode 150 uur per maand.

Over de maanden januari tot en met augustus wordt dus 1.120 uur opgebouwd (8 maal 140% van 100). Over de maanden september tot en met december is dit 420 (4 maal 70% van 150). Het maximale jaarrecht is dus 1.540.

Zou het kind in bovenstaand voorbeeld van mei tot september niet worden opgevangen, dan doet dit aan het berekende aantal uren niet af. Dat blijft 1.540. De factor 140% wordt toegepast tot de opvangsoort bso, c.q. het moment dat het kind naar school gaat.

[Naar boven](#)

Gebruik jaarrecht [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

Als berekend is wat het maximale aantal uren op jaarbasis is waarvoor recht kan bestaan op KOT, wordt dit vergeleken met het aangevraagde aantal uren. Als er voor meer uren is aangevraagd dan het maximale aantal uren, dan wordt het recht verlaagd tot dit maximum.

Deze berekening gebeurt op jaarbasis. Hierbij wordt niet meer gekeken naar in welke periode het maximale aantal uren is opgebouwd. Het kan dus zijn dat iemand wel recht heeft op KOT voor een bepaalde periode, terwijl hij in die periode niet werkt en geen doelgroeper is, als hij in de periode dat hij wel werkt of doelgroeper is niet alle opgebouwde uren gebruikt.

Voorbeeld 1

Zie het voorbeeld hierboven. Tot en met augustus wordt 150u/mnd aan dagopvang afgenomen en vanaf september 85u/mnd bso. Totaal precies 1.540 uren. Geen correctie, hoewel in de dagopvangperiode per maand 10 uren teveel opvang valt te constateren, ten opzichte van de in die maanden verrichte arbeid. Dat wordt in dit geval netjes gecompenseerd door minder uren bso dan op basis van arbeid in die periode mogelijk zou zijn.

Voorbeeld 2

Iemand volgt een opleiding van 1 januari tot en met 30 september. Het maximaal aantal uren is dus 2.070 (9 maal 230).

Het kind gaat het gehele jaar 150 uur per maand naar de opvang. Op jaarbasis zijn dit dus 1.800 uren. Omdat dit lager is dan het maximaal aantal uren van 2.070 komen alle uren in aanmerking voor KOT. Dat de ouder van 1 oktober tot en met 31 december geen doelgroeper meer is en dus geen uren meer opbouwt maakt niet uit.

Wanneer gecorrigeerd wordt omdat er voor meer uren is aangevraagd dan waarop recht bestaat, wordt gekort op de uren met het laagste uurtarief. Hierbij wordt uitgegaan van de afgetopte uurtarieven. Verder wordt het aantal uren naar boven afgerond.

Let op!

De berekening gebeurt per berekeningsjaar. Wanneer in een jaar minder uren opvang plaatsvindt dan maximaal mogelijk, dan vervallen die niet gebruikte uren. Deze kunnen niet meegenomen worden naar een volgend berekeningsjaar.

Het maximaal aantal uren van 230 per maand blijft wel staan. Wanneer in een maand meer dan 230 uur aan kinderopvang wordt afgenomen, wordt dus maximaal 230 uur vergoed. Een teveel aan uren dat in zo'n afgetopte maand is afgenomen kan niet aan andere maanden worden toegerekend, als in die andere maanden minder dan 230 uur wordt afgenomen.

Beperking terugwerkende kracht (vanaf 2014)

Vanaf 2014 is in [artikel 1.3](#) Wko een beperking opgenomen in de mogelijkheid om met terugwerkende kracht aan te vragen. Er bestaat pas recht vanaf de eerste dag van de kalendermaand die drie kalendermaanden is gelegen voor de datum van aanvraag. De opvang die voor die datum plaats heeft gevonden, wordt dus niet meegenomen voor de berekening van de KOT. De beperking is niet van het kind afhankelijk, maar gekoppeld aan de aanvraag. Er kan dus later een kind worden toegevoegd met een grotere terugwerkende kracht dan drie maanden – tot maximaal de uiterste begindatum op basis van de datum van indiening van de aanvraag. Zie ook [bijlage 2](#) bij dit hoofdstuk

Voorbeeld

Iemand werkt het hele jaar 130 uur per maand en het kind gaat het hele jaar 100 per maand naar de buitenschoolse opvang. De aanvraag KOT wordt pas op 5 juni gedaan.

Het maximale uren op jaarbasis is dus 1.092 (12 maal 70% van 130). Het totale aantal afgenomen uren is 1.200 (12 maal 100). Bij een tijdige aanvraag zou het aantal uren dus worden vastgesteld op het maximum van 1.092.

Omdat de aanvraag KOT echter pas op 5 juni is gedaan, telt de opvang van voor 1 maart niet mee. Het aantal afgenomen uren wordt dus 1.000 (10 maal 100). Omdat dit lager is dan het maximum van 1.092 worden al deze 1000 uren meegenomen voor de berekening van de KOT. Op de arbeidsuren voor 1 maart is de restrictie van de terugwerkende kracht niet van toepassing!

Wanneer een kind is vergeten mee te nemen in de aanvraag, dan kan de burger dat kind nog toevoegen op een veel latere datum (b.v. december) maar in dit geval dus niet verder dan met een ingangsdatum van 1 maart (ook al liep de opvang al vanaf 1 januari).

Overgang naar de basisschool

Hoe wordt het recht berekend als een ouder in een jaar 20u per week werkt en het kind gaat in dat jaar per september naar de basisschool? Wanneer het kind 100 uren per maand naar de kinderopvang gaat tot september: hoeveel is het maximale aantal uren bso dan, waarop voor dat kind recht op kinderopvangtoeslag bestaat? Er zijn meer benaderingen mogelijk. De juiste benadering is:

Tot september levert de arbeidsurenkoppeling 140% op, daarna 70%. Het totaal aantal uren dat voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt is dan (52 maal 20) maal 2/3 maal 140% + (52 maal 20) maal 1/3 maal 70%. De uitkomst is 1213 uren. Er was sprake van 800 uren dagopvang. Dan is nog 413 uren bso mogelijk.

In aansluiting op het bovenstaande: wanneer tussen dagopvang en de start van de bso een aantal maanden zonder opvang zit, dan begint de uren-toetsing met 70% op het moment dat de bso start. De gewerkte uren tot dat moment houden de dagopvang-toets van 140%.

Voor de kosten vóór 2012 zie [bijlage 7](#).

[Naar boven](#)

1.10.4.4 Arbeidstijd Klik voor dialoogscherm met permalink

De arbeidstijd moet worden aangetoond. Bij dienstbetrekkingen kunnen de contracturen als maatstaf dienen. Meer uren, b.v. overwerk, moeten worden aangetoond. Bij de reistijd die in de 40% opslag zit wordt bedoeld de reistijd voor woon-werkverkeer. Die reistijd telt niet mee. Bij ondernemers en zzp-ers is het aantonen van de arbeidsuren bewerklijker. De aard van de onderneming en de omzet kunnen een indicatie zijn. Bij een winkelier is al snel aannemelijk dat deze zes dagen aan het werk is. Een (gemeente)raadslid zou aan de hand van het presentiegeld en agenda het aantal gewerkte uren moeten aantonen.

M.n. bij de partner die ook werkzaam is in de onderneming is het bewijs voor de gewerkte uren lastig als er geen meewerkafrek in de IB is geclaimd. Die uren volgt B/T als een objectief gegeven. Zie ook [1.9.1.5](#). Is er geen meewerkafrek in de IB dan moet de partner een urenregistratie overleggen of op andere objectief verifieerbare wijze de gewerkte uren aantonen. Dat dit niet eenvoudig is blijkt wel uit de uitspraak van de Afdeling van 29 november 2017: [ECLI:NL:RVS:2017:3264](#). Het bewijs dat B/T vraagt gaat verder dan de toets die de inspecteur IB aanlegt.

Wachturen zijn problematisch. Wachturen leiden soms – of altijd – tot feitelijke arbeid. Gedurende een aantal uren per maand (b.v. in het weekend of 's avonds) is iemand oproepbaar. In hoeverre tellen deze uren mee? Aandachtspunten voor de beoordeling van dergelijke uren zijn:

- wordt er voor die uren betaald (ook als er geen oproep volgt)? Bij betaling tellen ze mee.
- wachturen om iemand (mogelijk) te vervangen kunnen anders worden benaderd dan standby-uren;
- is er een noodzaak om per direct te werken of weet iemand het een dag (of langer) van te voren. Weet iemand het van te voren dan is preventieve kinderopvang niet altijd nodig.

Wachturen waarbij iemand “op de zaak” moet zijn (b.v. brandweerman op de kazerne) gelden als gewerkte uren.

Reistijd: als een ondernemer kantoor aan huis heeft is er geen sprake van reistijd om de werkplek te bereiken. Andere reistijd, b.v. om klanten te bezoeken, geldt wel als arbeidstijd.

Opleidingsuren: binnen een onderneming gelden deze als gewerkte uren als de opleiding in lijn van de activiteiten van de onderneming ligt. De kosten ervan worden in aftrek van de winst gebracht en dit is afgestemd met Blauw. Is er sprake van nieuwe kennis waarvoor de kosten niet in aftrek gebracht kunnen worden dan tellen die uren niet mee. Wanneer zo'n opleiding kwalificeert onder het studentenartikel (art. 1.6, eerste lid, letter j) dan is de belanghebbende een doelgroep en geldt voor hem een maximum aantal van 230 uren per maand.

De Minister merkt in [zijn toelichting](#) verder op: Hoewel het uitgangspunt gewerkte uren is, kan de Belastingdienst/Toeslagen in sommige gevallen ervoor kiezen om de uren van de (kennelijk) minst verdienende partner als uitgangspunt te nemen als dit in de uitvoering tot efficiency leidt en voor de ouders niet nadelig uitvalt. Voorbeeld: één van de ouders is in loondienst en de ander is zelfstandige. Stel dat de ouder in loondienst minder verdient, of dat aannemelijk is dat deze minder uren werkt, dan kan worden volstaan met het aantonen van de gewerkte uren van de minst verdienende partner. Hierdoor is het niet meer nodig om veel tijd te investeren in de controle van de uren van de ouder die als zelfstandige werkt.

[Naar boven](#)

Werkeloosheid [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Bij werkeloosheid (vrijwillig of onvrijwillig) behoudt de ouder nog drie maanden ([artikel 1.6](#) Wko, lid 5) dezelfde aanspraak op kinderopvangtoeslag als die, voorafgaande aan de werkeloosheid. Dat geldt ook als de werkloosheid tussen 1-10 en 31-12 van het voorafgaande jaar is ingegaan. De termijn eindigt dus niet bij het einde van het berekeningsjaar. Bij [emigratie](#) hoeft de termijn ook niet te eindigen. Op grond van [het zevende lid was de termijn in 2015 en 2016 zes maanden](#) voor degenen die in die berekeningsjaren werkloos werden. Vanaf 2017 is het [zevende lid](#) aangepast en wordt de termijn bij Besluit geregeld. Voor 2017 stelt [artikel 9](#) van het Besluit kinderopvangtoeslag de termijn opnieuw vast op zes maanden. In het Besluit 2018 is geen termijnverlenging opgenomen. Daardoor wordt de termijn weer de wettelijke drie maanden. Hierna gaan we uit van drie maanden (tenzij anders aangegeven).

Bij iemand die onbetaald verlof neemt is de vraag of er ook dan sprake is van de uitlooptermijn. De tekst van de wet “de ouder verricht niet langer arbeid als bedoeld in [artikel 1.6](#), eerste lid, onder a of b” zou daar aanleiding toe kunnen geven. Die tekst hebben we vanaf 2013. In 2012 was deze: “indien een ouder of partner wegens werkloosheid niet langer arbeid als bedoeld in [artikel 1.6](#), eerste lid, onderdeel a of b, van de wet verricht”. Hij

lijkt in 2013 dus wat ruimer geworden, “wegens werkloosheid” staat er immers niet meer in. In de toelichting is echter opgenomen: “In het huidige [artikel 8a](#) (= Besluit: red) is reeds een koppeling van de kinderopvangtoeslag aan gewerkte uren, een maximum voor alle opvangsoorten gezamenlijk en een termijn van drie maanden bij werkloosheid opgenomen. [Artikel 8a](#) is opnieuw geformuleerd, waarbij deze elementen behouden blijven (in het eerste lid, onderdeel a, en onderdeel b, eerste en tweede subonderdeel, en in het vierde lid van artikel 8a). Wel is voor de formulering in het vierde lid van de termijn van drie maanden bij werkloosheid aangesloten bij hetgeen daarover is opgenomen in [artikel 1.6](#), vijfde lid, van de Wko. Dit laatste leidt overigens niet tot een inhoudelijke wijziging.” Conclusie: bij het opnemen van onbetaald verlof geldt de uitlooptermijn niet.

Let op!

Wanneer er geen aanspraak (of recht) bestaat voorafgaande aan het moment van werkloos worden dan is er ook geen uitlooptermijn (Zie: [ECLI:NL:RVS:2019:1250](#)). Wanneer tijdens de uitlooptermijn de toeslag stop wordt gezet blijft er (mogelijk) een deel van het aantal opvanguren waarop (door de arbeidskoppeling) recht bestaat, over. De toeslag kan later in het jaar eventueel weer worden hervat, als er weer opvang is. Er is geen uitlooptermijn, wanneer de aanspraak nul wordt omdat de aanvrager b.v. niet de volledige kosten heeft vergoed (er is dan in het geheel geen recht). Voor een voorbeeld – zie voorbeeld 6 in [bijlage 8](#) bij dit hoofdstuk.

Voorbeeld 1

Een belanghebbende wordt werkloos per 1-11 jaar t. Zijn arbeidsuren lopen in beginsel door tot 1-2 jaar t+1. Wanneer in jaar t het recht op kinderopvangtoeslag vervalt omdat de kosten niet zijn betaald, bestaat er onmiddellijk voorafgaande aan de werkloosheid geen aanspraak (meer) op kinderopvangtoeslag en geldt ook de uitlooptermijn niet (meer).

Voorbeeld 2

Wanneer in voorbeeld 1 de opvang per 1-12 stopt, tellen voor het jaarrecht alle gewerkte uren tot 1-11 mee, plus de uren in de twee maanden dat de uitlooptermijn in jaar t loopt. Wil de aanvrager de opvang op 1 januari jaar t+1 weer starten, dan moet er dan wel weer werk of opvang zijn, wil hij gebruik kunnen maken van de uitlooptermijn. Wanneer later in jaar t+1 de aanvrager weer werk en opvang combineert, b.v. vanaf 1 mei, dan doen de (volledig gebufferde) uitloopturen van januari mee bij de bepaling van het jaarrecht (ook al was er in januari zelf geen sprake van opvang).

Er bestaat wel recht op de uitlooptermijn wanneer iemand voorafgaande aan het stoppen met werken nog verlof moet opnemen. Niet het moment waarop de burger met verlof gaat, maar het moment van einde arbeidscontract bepaalt de aanvang van de uitlooptermijn.

De vraag is hoe de uren voor de uitlooptermijn moeten worden berekend als er sprake is van een flexcontract met wisselende uren. Bij een contract met vaste uren wordt van dat aantal uren uitgegaan. Staan de uren niet vast, b.v. bij een nul-uren contract of bij een flexcontract dan kijkt B/T terug naar de werkelijk gewerkte uren: in beginsel kijken we eenvoudshalve een maand terug. Bij een gunstiger uitkomst voor de burger kijken we meer maanden terug: tot maximaal zes maanden (de termijn die het UWV hanteert bij het bepalen van de ww-uitkering). Zie ook de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 6 december 2018:

[ECLI:NL:RBOVE:2018:4686](#)

Let op!

De uitloop bij werkloos worden geldt per baan. Iemand met twee deeltijdbanen kan in één ervan werkloos worden. Dan geldt bij die baan ook de bewuste uitlooptermijn van drie maanden. Het gaat er namelijk om dat er arbeid, die eerst werd verricht, is gestopt. Volledig stoppen met alle arbeid is dus geen voorwaarde voor het starten van de uitlooptermijn. In feite gaat de uitlooptermijn dus ook bij deeltijd-ww lopen, wanneer het aantal

uren in het contract wordt verminderd. Bij flexcontracten is deeltijd-ww gewoonlijk niet aan de orde. Vermindering van het aantal contracturen leidt dan niet tot een uitlooptermijn voor die vermindering in uren.

De drie maanden regel wil overigens niet zeggen dat drie maanden na werkeloos worden de kinderopvangtoeslag altijd zou moeten eindigen. Dat is een misverstand dat geen rekening houdt met de mogelijkheid dat er gebufferd kan worden.

Bij overlijden kan er geen sprake zijn van een uitlooptermijn. Deze termijn is persoonsgebonden. Als de burger er niet meer is, is er ook geen uitlooptermijn (meer).

Voorbeeld (2015-2017: zes maanden uitloop)

A heeft kinderopvangtoeslag (dagopvang) voor 20 uren per week. Hij werkt er ook 20. Hij zou recht hebben op 20 maal 140% ofwel 28 uren per week. Als A werkeloos wordt op 1 april dan loopt zijn urenaanspraak op basis van 20 werkuren nog tot oktober door. A laat de opvang doorlopen tot 31 december. Hij heeft recht op 9 maanden van 28 uren per week wat neer komt op 1.092 uren. Hij gebruikte er 52 maal 20, ofwel op jaarbasis: 1.040. Dus heeft A – ondanks slechts drie maanden werken – in dit geval toch het hele jaar recht op kinderopvangtoeslag over de 20 uur daadwerkelijke opvang/week die hij betaalt.

In de wet tot en met 2014 werd enkel gesproken over de ouder die werkloos wordt. Met die ouder wordt ook de partner bedoeld. SZW heeft de wet 2015 op dit punt nog verduidelijkt.

[Naar boven](#)

Werkeloos en werkhervatting binnen drie maanden [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Het aantal uren dat zes maanden doorloopt is het aantal contracturen of – als geen sprake is van een contract (of b.v. van een nul-uren contract) van het aantal gewerkte uren in de maand voorafgaande aan de werkeloosheid (of het einde van de onderneming). Is in de laatste maand duidelijk minder gewerkt dan in de maanden daarvoor, of heeft de burger dan niet genoeg uren gewerkt voor de benodigde opvanguren dan mag ook verder terug worden gekeken, tot een maximum van zes maanden. Dat is het aantal maanden op basis waarvan het UWV de WW-uitkering bepaalt (mits in die maanden gewerkt is natuurlijk) Zie ook , [ECLI:NL:RBOVE:2018:4686](#) (aan de orde in 1.10.4.4 (3) hierna. Bij werkhervatting van een paar weken binnen deze drie maanden loopt de driemaandstermijn gewoon door. De uren worden dan niet bij elkaar opgeteld, maar het hoogste aantal uren van de driemaandstermijn of van de nieuwe werkzaamheden geldt. Eindigen ook de nieuwe werkzaamheden, dan start een nieuwe uitlooptermijn van drie maanden. Deze kan samenvallen met een eerdere uitlooptermijn. Ook dan geldt dat de uitlooptermijn met het hoogste aantal uren bepalend is.

Voorbeeld

Iemand met 36 contracturen per week wordt werkeloos per 1 januari. Die uren lopen nu nog drie maanden door (tot 1 april). Aan het einde van de eerste maand, dus in de laatste week van januari, werkt deze persoon weer een week, ook 36 uren. De oorspronkelijke driemaandsperiode loopt na die week gewoon door. Daarnaast bestaat er na 1 februari opnieuw voor drie maanden recht, dus tot 1 mei. Tijdens deze nieuwe periode bestaat er recht op basis van 36 uren per maand. Meer uren zijn in de eerste maand (januari) immers niet gewerkt. Omgerekend komt dit neer op ongeveer negen uren per week. Dat is dus lager dan in de eerste periode. Omdat de termijn van drie maanden na de eerste werkloosheid (per 1 januari) op 1 april nog niet is verstreken, blijft het recht op kinderopvangtoeslag gedurende februari en maart nog wel gebaseerd op 36 contracturen/week - dus tot 1 april - omdat dit voor de aanvrager het meest gunstig is. Daarna bestaat er nog een maand lang recht op kinderopvangtoeslag op basis van 9 werkuren/week.

[Naar boven](#)

Ziekte, zwangerschapsverlof en werkloosheid [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

Bij ziekte loopt het recht op kinderopvangtoeslag gewoon door. Er wordt geen arbeid (meer) verricht maar er is nog wel sprake van inkomen box 1 (als bewijs voor het feit dat er arbeid wordt verricht). Bij het einde van twee jaar ziekte en de overgang naar de WIA ontbindt de werkgever de arbeidsovereenkomst. Het komt ook voor dat de werkgever de arbeidsovereenkomst dan niet ontbindt. In beide gevallen is er nog drie maanden opvolgend recht op grond van [artikel 1.6](#), zevende lid Wko.

Bij tijdelijke contracten kan het voorkomen dat tijdens ziekte of zwangerschapsverlof het contract eindigt. Of dat gedurende de uitlooptermijn een zwangerschapsperiode begint. Dat roept de vraag op of er samenloop is tussen de 16 weken zwangerschapsverlof en de drie maanden uitloop bij werkloosheid. Bij zwangerschapsverlof is die er, volgens de rechter. Anders worden vrouwen gediscrimineerd ten opzichte van mannen: de laatsten kunnen immers wel altijd de uitlooptermijn volledig benutten en de eersten zouden dat niet kunnen als er een zwangerschap zou spelen. Bovendien schort het UWV in die tijd dan ook de WW-uitkering op, en krijgen vrouwen een zogenaamde Wazo-uitkering. Nadien herleeft de WW-uitkering weer. Zie Rb Overijssel, 6 december 2018, nr. ZWO 17/1886, [ECLI:NL:RBOVE:2018:4686](#). Tegen deze uitspraak is B/T na overleg met SZW, niet in hoger beroep gegaan. Dus: zwangerschapsverlof wat samenloopt met de uitlooptermijn schort deze termijn op tot na dat zwangerschapsverlof.

Voorbeeld 1

Zwangerschapsverlof loopt tot 1 maand na einde werk. Dat wordt de ingangsdatum van de uitlooptermijn 1 maand opgeschort.

Voorbeeld 2

Zwangerschapsverlof begint twee maanden na einde werk. Op dat ogenblik is er nog een maand uitlooptermijn over: de uitlooptermijn wordt opgeschort en die laatste maand herleeft na het einde van zwangerschapsverlof.

Er wordt een aanpassing van de wetgeving op dit punt verwacht.

[Naar boven](#)

Deeltijd ww, ouderschapsverlof, levensloopverlof, onbetaald verlof [Klik voor dialoogscherm met permalink](#)

In de urennormering is de vakantie ook opgenomen. Dat wil zeggen dat tijdens vakanties de contracturen ook gelden. Datzelfde geldt ook bij ouderschapsverlof: daarmee wordt bij de beoordeling van de koppeling geen rekening gehouden. Datzelfde principe houden we ook aan bij levensloopverlof. Dat is anders bij onbetaald verlof: dan is geen sprake meer van arbeid waarvoor inkomen wordt genoten. Bij deeltijd-ww lopen de contracturen nog drie maanden door. Zie ook [1.9.1.2](#).

Een aantal andere voorbeelden van de urenkoppeling staan in [bijlage 8](#).

[Naar boven](#)

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1.1 Inleiding met historisch overzicht](#)
 - [1.2 Achtergrond](#)
 - [1.3 Gebruikte afkortingen](#)
 - [1.4 Kinderopvang](#)
 - [1.4.1 Inleiding](#)
 - [1.4.2 Soorten kinderopvang](#)

- [1.4.2.1 Kindercentrum](#)
 - [Dagopvang](#)
 - [Buitenschoolse opvang](#)
 - [Dagopvang, bso of einde kinderopvang](#)
 - [1.4.2.2 Gastouderopvang](#)
 - [1.4.2.3 Uitzonderingen kinderopvang](#)
 - [1.5 Voorwaarden recht op kinderopvangtoeslag](#)
 - [1.5.1 Voorwaarden persoonlijke situatie:](#)
 - [1.5.2 Voorwaarden arbeidssituatie](#)
 - [1.5.2.1 Inkomsten uit werk](#)
 - [1.5.2.2 Geen werk en toch recht op kinderopvangtoeslag](#)
 - [1.5.2.3 Recht op een tegemoetkoming kinderopvang om sociaal-medische redenen](#)
 - [1.6 De aanvrager en/of partner](#)
 - [1.6.1 Ingezeten](#)
 - [1.6.1.1 Vreemdeling met rechtmatige partner](#)
 - [1.6.1.2 Werken bij een internationale organisatie](#)
 - [1.6.2 De \(pleeg\)ouder](#)
 - [1.6.2.1 Inwonend kind](#)
 - [1.6.2.2 Pleegouder](#)
 - [1.6.2.3 Tienermoeder](#)
 - [1.6.3 Partner](#)
 - [1.6.3.1 Inkomen van het huishouden](#)
 - [1.6.3.2 Wijzigend partnerschap](#)
 - [1.6.4 Gevolgen scheiding](#)
 - [1.6.4.1 Kind behoort tot twee huishoudens](#)
 - [1.6.4.2 Bewijs dat het kind tot twee huishoudens behoort](#)
 - [1.7 De kinderopvang is geregistreerd](#)
 - [1.7.1 Inleiding](#)
 - [1.7.2 Landelijk register kinderopvang](#)
 - [1.7.3 Een invalgastouder](#)
 - [1.7.4 De-registratie](#)
 - [1.7.4.1 Buitenlandse instellingen](#)
 - [1.7.5 Voorwaarden gesteld aan het contract](#)
 - [1.8 De ouder betaalt zelf de kosten kinderopvang](#)
 - [1.8.1 Betaalde kosten kinderopvang](#)
 - [1.8.2 Toetsing aanvraag](#)
 - [1.8.3 Bewijzen van betaling](#)
 - [1.8.4 Gevolgen niet betalen](#)
 - [1.8.5 Geen jaaropgave kinderopvang](#)
 - [1.8.6 Schenken van de eigen bijdrage](#)
 - [1.8.7 Andere situaties van betaling eigen bijdrage](#)
 - [1.8.8 Tijdstip betaling](#)
 - [1.8.8.1 Betalingsregeling](#)
 - [1.8.8.2 Betaling bij gastouderopvang](#)
 - [1.9 Doelgroepen kinderopvangtoeslag](#)
 - [1.9.1 Werken](#)
 - [1.9.1.1 Tegenwoordige arbeid verrichten](#)
 - [1.9.1.2 \(Tijdelijk\) niet werken, toch kot.](#)
 - [1.9.1.3 Uitzondering op de arbeidseis](#)
 - [1.9.1.4 Over het inkomen box 1](#)
 - [1.9.1.5 Meewerken in de onderneming van de partner](#)
 - [1.9.1.6 Inkomen nihil, toch kot](#)
 - [1.9.2 Werkzoekenden](#)

- [1.9.2.1 Re-integratie via gemeente](#)
- [1.9.2.2 Re-integratie via WW en UWV](#)
- [1.9.2.3 Re-integratie via werkgever](#)
- [1.9.2.4 Overigen](#)
 - [Inburgeraars](#)
 - [Tienermoeders](#)
 - [Studenten](#)
- [1.9.2.5 Wlz \(AWBZ\)-gerechtigden](#)
- [1.9.2.6 Bijzondere omstandigheden](#)
 - [Samenloop](#)
 - [Wonen in het buitenland](#)
 - [Buitenlands inkomen](#)
- [1.10 Hoogte van de kinderopvangtoeslag](#)
 - [1.10.1 Criteria hoogte kinderopvangtoeslag](#)
 - [1.10.2 Toetsingsinkomen](#)
 - [1.10.3 De kosten van kinderopvang](#)
 - [1.10.3.1 Kosten: economisch of juridisch?](#)
 - [1.10.3.2 Kosten kinderopvang en acties.](#)
 - [1.10.3.3 Inschrijf- en begeleidingskosten](#)
 - [1.10.3.4 Andere kosten](#)
 - [1.10.3.5 Aantal kinderen](#)
 - [1.10.3.6 Aantal uren](#)
 - [Declarabele uren kinderopvang](#)
 - [Berekeningsjaar](#)
 - [Ingangsdatum](#)
 - [Opzegtermijn](#)
 - [1.10.3.7 De uurprijs](#)
 - [1.10.3.8 Jaarlijks wijzigend maximum](#)
 - [1.10.3.9 Kosten kinderopvang en verschillen in uurprijzen](#)
 - [1.10.4 Urenkoppeling](#)
 - [1.10.4.1 Bij arbeid](#)
 - [1.10.4.2 Bij doelgroepen](#)
 - [1.10.4.3 Urenberekening](#)
 - [Berekening jaarrecht](#)
 - [Gebruik jaarrecht](#)
 - [1.10.4.4 Arbeidstijd](#)
 - [Werkeloosheid](#)
 - [Werkeloos en werkhervatting binnen drie maanden](#)
 - [Ziekte, zwangerschapsverlof en werkeloosheid](#)
 - [Deeltijd ww, ouderschapsverlof, levensloopverlof, onbetaald verlof](#)
- [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
- [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
- [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
- [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
- [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
- [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
- [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
- [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
- [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
- [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

Zoeken

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- 1 Kinderopvangtoeslag

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

2Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Geschiedenis op hoofdlijnen

Sinds 2005 kennen we een tegemoetkoming voor kinderopvangkosten. Naast de tegemoetkoming werd ook de kwaliteit van de kinderopvang geregeld. De bedoeling van de wet was, om voor ouders en andere verzorgers de combinatie van arbeid en zorg voor de kinderen te vergemakkelijken en de toegankelijkheid van de kinderopvang te vergroten.

In dat jaar draaien drie partijen voor de kosten op:

- de overheid (tegemoetkoming)
- de werkgever (werkgeversbijdrage)
- de ouders zelf (eigen bijdrage)

In 2006 doet de zorg- en huurtoeslag haar intrede. Voor die wetten is de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) in het leven geroepen. Ook de Wet kinderopvang (Wko) valt dan onder de Awir.

Rijk betaalt werkgeversbijdrage

Een jaar later, in 2007, betaalt het Rijk de werkgeversbijdrage. Betalen de werkgevers dan helemaal niets meer? Sindsdien betalen werkgevers hun deel (eerst) door een opslag op de WW-premie, met ingang van 2014 door een opslag op de WAO/IVA/WGA premie. Zie [art. 1.10](#) Wko dat verwijst naar [art. 36](#) Wfsv.

Gemeenten en UWV betalen voor niet werkenden nog wel een substituut (werkgevers) bijdrage (1/6 voor alleenstaande, 1/3 bij partners). De gemeente/het UWV was niet verplicht voor alle kinderopvang een vergoeding te verstrekken. Alleen voor kinderopvang die echt nodig is voor een traject, of voor inburgering. Ook is de tegemoetkoming van de gemeente niet zonder meer voor een heel kalenderjaar. Het kan voor een deel van het jaar zijn, of voor een deel van de week (b.v. wanneer de scholing dat vereist). In het t/m 2012 geldende [artikel 1.22 Wko](#) stond het begrip “voorzover”. Daardoor kon de gemeente de tegemoetkoming alleen laten gelden voor de periode dat een aanvrager of zijn partner tot de gemeentelijke doelgroep behoort. Gaat een ouder weer werken, dan ontvangt de ouder vanaf dat moment van het Rijk de (doorgesluisde) bijdrage van de werkgever in de kosten van kinderopvang als extra tegemoetkoming.

Wijzigingen om misbruik te voorkomen

In 2010 scherpt de overheid de wet aan om het kinderopvangstelsel betaalbaar en toegankelijk te houden.

De meeste wijzigingen slaan op de gastouderopvang. De overheid probeert zo misbruik en verkeerd (“oneigenlijk”) gebruik van deze toeslag te voorkomen.

Ook een belangrijke wijziging in dat jaar: een maximum aantal uren waarvoor ouders een tegemoetkoming in de kosten kunnen vragen.

Per 1 augustus 2010 zijn er aan de wet kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen toegevoegd. Ook past de wetgever dan de nummering van de wetsartikelen aan. Dat komt er vooral op neer dat er voor wetsartikelen die met Toeslagen te maken hebben een ‘1’ komt te staan.

Per 2012 is het aantal uren kinderopvang waarvoor ouders kinderopvangtoeslag kunnen vragen afhankelijk van hoeveel uren ze werken.

Rijk betaalt werkgeversbijdrage doelgroepers

Tot slot verandert er in 2013 nog wat voor [doelgroepers](#). Ouders uit deze groep krijgen tot die tijd een zogenaamde werkgeversbijdrage. Waarom een ‘zogenaamde’? Omdat ze niet echt een werkgeversbijdrage kunnen krijgen omdat ze werkeloos zijn. Gemeenten en het UWV betalen daarom tot 2013 die bijdrage als een soort van werkgever. Vanaf 2013 betaalt het Rijk die bijdrage.

Tot en met 2012 betaalt het Rijk bij werkenden minimaal een zesde (twee werkende partners: een derde) van de kosten kinderopvang als zogenaamde werkgeversbijdrage. Dit is een inkomensafhankelijke bijdrage (art. 1.8 Wko). Per 2013 is deze bijdrage integraal onderdeel geworden van de kinderopvangtoeslag en is de kinderopvangtoeslag volledig inkomensafhankelijk geworden. Tot en met 2012 kon een aanvrager een miljoen of meer verdienen en en deze kreeg voor het eerste kind toch minimaal een derde van de kosten kinderopvang vergoed. Vanaf 2017 is dat opnieuw het geval. In 2013 was bij een eerste kind de kinderopvangtoeslag vanaf een gezamenlijk toetsingsinkomen van € 118.189 nihil. In 2014 was bij een inkomen van € 103.574 (2015: € 105.594) en hoger de minimale bijdrage voor het eerste kind 18%. Dat werd in 2016 23,8% bij een inkomen van € 177.403 en hoger.

Jaaroverzicht 2005 - 2019 Klik voor dialoogscherm met permalink

In dit overzicht staat hoe de Kinderopvangtoeslag vanaf 2005 jaarlijks is aangepast.

Jaar Aanpassing

2005 Start Wet kinderopvang(Wko). Ouders kunnen een tegemoetkoming kinderopvang aanvragen.

2006 Wko valt onder Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir).

De tegemoetkoming kinderopvang heet voortaan Kinderopvangtoeslag.

2007 De werkgeversbijdrage voor kosten kinderopvang wordt door het Rijk betaald.

2008 Geen wijzigingen.

2009 Geen wijzigingen.

Strengere regels voor gastouderopvang om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen.

Controle via GGD.

Bij gastouderopvang wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen dagopvang en buitenschoolse opvang.

Verplichte registratie voor kinderopvanginstellingen (kinderopvangcentra, gastouderbureaus en gastouders) in Landelijk Register Kinderopvang (LRK).

2010

Maximum opvanguren: 230 uur per kind per maand per opvangsoort (kindercentrum of gastouderopvang).

Per 1 augustus 2010 zijn er aan de wet kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen toegevoegd.

De naam van de Wet kinderopvang wijzigt in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

Citeertitel wordt Wkcp

Tot en met het toeslagjaar 2011 wordt voor de kinderopvangtoeslag geen rekening gehouden met het partnerschap in de maand waarin dit partnerschap beëindigd werd.

2011

Maximaal aantal opvanguren :230 uur per kind per soort kinderopvang (kindercentrum of gastouderopvang).

De aanvraag kinderopvangtoeslag vanaf 2012 kreeg een maximale terugwerkende kracht van een kalendermaand . Bij brief aan de Tweede Kamer van 29 maart 2013 accepteert de Minister van Sociale Zaken voor de kinderopvangtoeslag alsnog dezelfde regeling als bij de overige toeslagen. De beperking van de terugwerkende kracht komt voor 2012 en 2013 te vervallen.

Met de komst van TVS in 2012 is het beëindigen van het partnerschap gelijk getrokken met de andere toeslagen.

Het aantal uren kinderopvang waarvoor kinderopvangtoeslag kan worden gevraagd, wordt gekoppeld aan het aantal uren arbeid van de minst werkende ouder. 140% voor dagopvang en 70% voor buitenschoolse opvang. Dit geldt niet voor doelgroepers, die kunnen uitgaan van het aantal opvanguren in het contract met een maximum van 230 uur per kind per maand.

2012 Maximum opvanguren: 230 uur per kind per maand voor alle opvangsoorten samen.

Geen werk meer? Dan nog 3 maanden recht op kinderopvangtoeslag vanaf de eerste dag zonder werk voor hetzelfde aantal uren als toen men werkte. Daarna stopzetten (rekening houden met gespaarde uren) of als men doelgroeper wordt maximaal 230 uur per kind per maand.

WWIK vervalt: kunstenaars vallen niet meer onder de doelgroepers en kunnen geen kinderopvangtoeslag meer krijgen (in de praktijk pas jaar later geëffectueerd)

Gastouders kunnen alleen kinderopvangtoeslag voor zichzelf aanvragen als ze naast de inkomsten uit gastouderopvang nog ander inkomen hebben.

Landelijk Register Kinderopvang wijzigt in Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP). Voor kinderopvang die via geregistreerde peuterspeelzalen wordt aangeboden is kinderopvangtoeslag mogelijk.

De “werkgeversbijdrage” die gemeenten en UvV betalen aan doelgroepers wordt onderdeel van de kinderopvangtoeslag van het Rijk.

2013 Geen kinderopvangtoeslag meer voor het kind met de meeste opvanguren (eerste kind) bij een (gezamenlijk) toetsingsinkomen boven de € 118.000.

Alleen recht op kinderopvangtoeslag gedurende de doelgroepperiode (rekening houden met gespaarde uren).

Kinderopvangtoeslag aanvragen met terugwerkende kracht is beperkt tot 3 maanden (maand van aanvraag en max 3 maanden daarvoor).

2014 Ouders met een (gezamenlijk) toetsingsinkomen van € 47.812 of meer krijgen een hogere bijdrage voor het kind met de meeste opvanguren (eerste kind).

Weer 18% kinderopvangtoeslag voor kind met de meeste opvanguren (eerste kind) bij een (gezamenlijk) toetsingsinkomen vanaf € 103.574.

Wie stopt met werken , kan nog 6 maanden kinderopvangtoeslag krijgen. Dit geldt voor 2015 en 2016. Naar verwachting wordt dit voor 2017 voortgezet.

2015 Ook bij werkloosheid van de toeslagpartner (die geen ouder is) blijft er recht op doorbetaling.

Voor de berekening van de kinderopvangtoeslag wordt bij een gelijk aantal uren het kind met de hoogste kosten aangemerkt als het eerste kind.

2016 Geen wijzigingen. Financieel: de eigen bijdrage voor minimuminkomens daalt van 9,7 naar 6% (tweede kind: 5%). De minimale toeslag voor hogere inkomens wordt 23,8% (tweede kind: 64%)

2017 Uitlooptermijn bij werkloosheid wordt nu jaarlijks in het Besluit vastgesteld. Voor 2017 is deze wederom zes maanden. Verder – behoudens percentages, geen wijzigingen. De minimale toeslag eerste kind bij hogere inkomens wordt 33,3%. Bij het tweede kind blijft deze 64%.

2018 Uitlooptermijn bij werkloosheid terug naar 3 maanden
Peuterspeelzalen geïntegreerd in de Wko (nieuwe citeertitel)

2019 Geen wijzigingen

2020 Agv ([voorgenomen](#)) [beleidsbesluit](#) wordt na [ECLI:NL:RVS:2019:3535](#) proportioneel toekennen op basis van betalingen mogelijk. Ook wordt een betalingsregeling afgesloten voor 1 maart jaar t+1 met een maximale looptijd van een jaar goedgekeurd.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)

- [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
- [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
- [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
- [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
- [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
- [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
- [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
- [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- 2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

3Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir

 Klik voor dialoogschermd met permalink

3.1 Kinderopvang en de Awir

 Klik voor dialoogschermd met permalink

In [artikel 1.3](#) van de Wko staan een aantal situaties waarin de kinderopvangtoeslag voor Belastingdienst/Toeslagen afwijkt van de Awir. (Tot en met 2012 was dat [artikel 1.1a](#).) Dat zijn:

1. Wijzigingen kinderopvang gaan direct in. [Artikel 5 Awir](#): wijzigingen gaan in per de eerste van de volgende maand. Deze regel geldt niet voor de kosten van kinderopvang. Kosten die worden verhoogd of verlaagd kunnen meteen worden meegenomen. Ook al is dat halverwege de maand.
2. Pleegouders krijgen ook kinderopvangtoeslag. Een kind moet in belangrijke mate worden onderhouden. Een pleegouder kan subsidie voor een kind ontvangen op basis van de Wet op de Jeugdzorg. De pleegouder wordt geacht dit kind in belangrijke mate te onderhouden. Dus staat die subsidie niet in de weg van de aanspraak op kinderopvangtoeslag. Een pleegouder mag dus kinderopvangtoeslag aanvragen. [Artikel 1.1](#), Wko (ouder) , [artikel 4](#), derde lid Awir (kind).
3. Partnerschap telt door in maand van beëindiging. Tot en met het toeslagjaar 2011 wordt in [artikel 1.1a](#), lid 1 een andere uitzondering gemaakt op [artikel 5](#) van de Awir. Voor de kinderopvangtoeslag houden we tot 2012 geen rekening met het partnerschap in de maand waarin dit partnerschap stopt. Dat wijkt af met wat er in de Awir staat. Met de komst van TVS in 2012 doen we dat wel. Vanaf dan trekken we het beëindigen van het partnerschap gelijk met de andere toeslagen. (zie ook [Hoofdstuk 5](#))
4. Aanvragen toeslag met terugwerkende kracht. Voor 2014 is [artikel 1.3](#), lid 2 onder b van de Wko aangepast. Wat is het gevolg? Ouders kunnen hun aanvraag kinderopvang met terugwerkende kracht doen, maar daar zit een grens aan. Ze kunnen kinderopvang met terugwerkende kracht aanvragen tot drie maanden tot maximaal de 1e van de kalendermaand. Vanaf 2012 gold eerst een maximale terugwerkende kracht van een maand. De Minister van Sociale Zaken bepaalt echter – na maatschappelijke verontwaardiging - in 2013 dat voor de kinderopvangtoeslag voor 2012 en 2013 alsnog dezelfde regeling geldt, als bij de overige toeslagen. De minister accepteert dat in een brief aan de Tweede Kamer van 29 maart 2013. Daardoor komt voor 2012 en 2013 de beperking van de terugwerkende kracht van maximaal een maand te vervallen. De wijziging staat in de overgangsbepaling van [artikel 3.8i Wko](#). In dit artikel staat een afwijking op artikel 1.1a. Daarin stond vanaf 2012 de maximale terugwerkende kracht van een maand. Op die manier geldt [artikel 15 Awir](#) eerste lid voor de aanvragen kinderopvang tóch zonder beperking voor 2012 en 2013.

Hoe werkt deze regeling met de beperkte terugwerkende kracht?

Er is vanaf 2014 drie kalendermaanden terugwerkende kracht mogelijk, en wel naar maximaal de eerste van de maand. Een aanvraag met een ingangsdatum van 1 januari moet dan uiterlijk op 30 april zijn ingediend.

Situaties rondom de terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag

Terugwerkende kracht geldt alleen voor aanvragen, dus niet voor wijzigingen.

Stel we hebben een tijdige aanvraag aan het begin van het jaar met weinig uren. De ouder kan in december van datzelfde jaar de aanvraag aanpassen voor veel meer uren. Met als ingangsdatum 1 januari van dat jaar. De ouder kan later ook een kind toevoegen met een terugwerkende kracht van meer dan drie maanden

Terugwerkende kracht geldt niet (meer) als een aanvraag in een voorafgaand jaar alsnog wordt toegewezen.

Een ouder heeft een aanvraag over jaar t-1. Die wordt in de eerste instantie afgewezen, maar wordt later alsnog toegewezen. Dat leidt er toe dat een aanvraag gedaan in mei of later van jaar t, met terugwerkende kracht naar 1 januari jaar t, alsnog wordt gehonoreerd. De aanvrager kan namelijk terugvallen op de aanvraag over t-1, die vóór jaar t is gedaan. Op grond van [artikel 15 Awir](#) geldt die voor alle volgende jaren. Als deze aanvraag op tijd zou zijn goedgekeurd, zou B/T deze immers hebben verlengd naar jaar t.

Terugwerkende kracht na automatisch verlengen over 2013, voor of na 1 mei 2014.

Ook tijdig – voor 2013 – is j een aanvraag ná het automatisch verlengen, maar vóór 1 mei 2014. . Er is voor dat jaar geen beperking van terugwerkende kracht (meer). Die aanvraag geldt ook voor 2014. En omdat deze is ingediend vóór 1 mei 2014 is de terugwerkende kracht naar 1 januari 2014 voldoende om geen periode te missen. Dat wordt anders als de aanvraag 2013 op 1 mei 2014 of later binnenkomt. Voor 2013 is deze dan wel op tijd, maar voor 2014 is het te laat voor het heel het jaar. Dat komt omdat de bijzondere wet (Wko) in zo'n situatie vóór de algemene wet (Awir) gaat. [Artikel 15, vierde lid, Awir](#) moet wijken voor de beperkende maatregel van [artikel 1.3, lid 2 onder b](#) uit de Wko.

[Naar boven](#)

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
 - [3.1 Kinderopvang en de Awir](#)
 - [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
 - [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
 - [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
 - [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
 - [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
 - [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
 - [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)

- [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- 3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

4Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling

 Klik voor dialoogschermd met permalink

Ernst van het contract **Klik voor dialoogschermd met permalink**

De Raad van State is (in ieder geval zo ongeveer t/m het berekeningsjaar 2010) erg streng (geweest) naar aanvragers over het contract. Er moeten in ieder geval met de houder afspraken in staan over de uren en kosten kinderopvang. Zo niet, dan telt het contract niet als basis voor de kinderopvangtoeslag. Zie echter ook de alinea boven de “meerzijdige rechtshandeling”, hieronder.

Ook op algemene vereisten uit het Burgerlijk Wetboek over contracten is de Raad van State scherp: zo moeten de partijen de overeenkomst:

- dagtekenen
- en ondertekenen

Ontbreekt het daar aan, dan is er geen recht op de kinderopvangtoeslag.

Uit rechtspraak na 2010 – in dat jaar is de Wko aangescherpt – komt naar voren dat het betalen van de kosten meer bepalend geworden is geworden voor het recht op kinderopvangtoeslag dan gebreken aan het contract. Zo zijn de volgende gebreken aanvaardbaar (mits de betaling in overeenstemming is met wat op papier is vastgelegd):

- de gastoudergegevens hoeven niet op/in de overeenkomst met het gastouderbureau te staan. Dat mag ook in een apart document;
- of sprake is van dagopvang of bso hoeft er niet in te staan (is af te leiden uit de uren);
- adres van de kinderen (aanne: adres ouders is adres kinderen);- de duur van de overeenkomst – indien niet genoemd, onbepaalde tijd aannemen ([ECLI:NL:RVS:2014:4711](#));
- de ondertekening door enkel de koi of het gob is voldoende, mits aannemelijk is dat er wel een juist ondertekende overeenkomst is (geweest: bij een failliete koi b.v.),
- worden uren kinderen alsmede uurprijs gastouder vermeld dan is de uurprijs per kind daaruit af te leiden. Een prijs per uur per kind is dan niet noodzakelijk.

In een uitspraak van 29 november 2017 heeft de Afdeling het belang van het contract verder versoepeld. Voor de volledigheid volgt daarom thans een overzicht van de jurisprudentie.

De RvS heeft diverse keren geoordeeld dat voorwaarde voor kinderopvang is, dat er een overeenkomst tussen de vraagouder en de houder van de gastouderbureau is, waarin alle gegevens staan vermeld genoemd in artikel 11, derde lid, aanhef en onder c, van de Regeling Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (hierna: de Regeling), zie bijvoorbeeld de uitspraak van 27 juli 2011 ([ECLI:NL:RVS:2011:BR3264](#)).

Vervolgens heeft de RvS bij herhaling geoordeeld dat het feit dat bepaalde gegevens langs een andere weg bekend zijn, niet betekent dat het gebrek aan de overeenkomst daarmee geheeld is, onder andere in de uitspraak van 24 juli 2013 ([ECLI:NL:RVS:2013:441](#)).

In de uitspraak van 2 april 2014 ([ECLI:NL:RVS:2014:1114](#)) heeft de RvS het belang van de overeenkomst nogmaals bevestigd, maar is de RvS tevens meegegaan met de lijn dat zich na het ondertekenen van de overeenkomst wijzigingen in de opvangkosten kunnen voordoen en dat het voor de kinderopvangtoeslag dan niet noodzakelijk is, dat de overeenkomst op die wijzigingen wordt aangepast, als uit andere stukken, bijvoorbeeld de jaaropgaaf, maar duidelijk blijkt wat de wijziging is geweest. De kinderopvangtoeslag wordt dan berekend op basis van de gewijzigde opvangkosten.

Op 29 november 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:3264](#)) heeft de RvS de lijn bijgesteld. Voortbordurend op de uitspraak van 2 april 2014 heeft de RvS geoordeeld dat een overeenkomst wel een voorwaarde is voor het hebben van recht op kinderopvangtoeslag, maar dat de overeenkomst niet doorslaggevend is voor de hoogte van het recht. Daarom is de RvS nu van mening dat de overeenkomst in samenhang moet worden gezien met, bijvoorbeeld, maandelijkse facturen en jaaropgaven. Gelet daarop mag B/T aan de ouder niet tegenwerpen dat de overeenkomst niet alle vereiste gegevens bevat, indien uit de overige overgelegde stukken duidelijk blijkt dat de kinderen zijn opgevangen, voor hoeveel uren en tegen welk tarief, en dat de kosten voor de opvang tijdig en volledig zijn voldaan.

Analyse

Hoewel de oude lijn van de RvS formeel was, dat de overeenkomst alle gegevens uit [artikel 11](#), derde lid, aanhef en onder c, van de Regeling moet bevatten, ging B/T daar in de praktijk al soepeler mee om. Minimumeis was wel dat ten minste de opvanggegevens, dus aantal uren, uurtarief en opvangsoort, in de overeenkomst vermeld waren.

Daarnaast betekende de oude lijn van de RvS niet dat alle gegevens ook daadwerkelijk in de overeenkomst moesten staan. De gegevens mochten ook staan in bijvoorbeeld een bijlage bij de overeenkomst of andere stukken, mits maar duidelijk was dat de stukken onderdeel uitmaken van de overeenkomst en die stukken er ook vooraf waren. Wanneer bijvoorbeeld in de overeenkomst tussen ouder en houder werd gezegd dat de ouder met de gastouder een aparte overeenkomst sluit en deze valt onder de overeenkomst tussen ouder en houder, dan was het ook goed als bijvoorbeeld de opvanguren in de overeenkomst tussen ouder en gastouder staan.

In de [uitspraak van 29 november](#) 2017 laat de RvS los dat de overeenkomst alle gegevens moet bevatten, mits uit andere stukken maar blijkt wat de kosten zijn geweest. Voor het recht op kinderopvangtoeslag is daarnaast ook nodig dat die kosten ook wel daadwerkelijk zijn betaald. Dit laatste is geen verandering ten opzichte van eerdere jurisprudentie.

De vraag is nu welke andere stukken voldoen. De RvS heeft het zelf over maandelijkse facturen en jaaropgaven. Dat waren de stukken die in dat dossier aanwezig waren. Er kan echter ook gedacht worden aan andere stukken, zoals offertes, e-mails, algemene voorwaarden of een internetsite. Een limitatieve lijst is dus niet te geven.

Verder kan de vraag gesteld worden wanneer de stukken opgemaakt moeten zijn. De Afdeling laat zich hier niet over uit in de uitspraak. Er wordt enkel verwezen naar de facturen en jaaropgaven. Facturen worden maandelijks afgegeven, terwijl de jaaropgaaf pas achteraf, dus na de betalingen wordt opgemaakt. Zijn enkel jaaropgaven (of andere na afloop opgemaakte stukken) ook voldoende om het gebrek in de overeenkomst zelf te helen? Het lijkt, gezien de lijn van de jurisprudentie, het meest logisch om deze vraag bevestigend te beantwoorden. Uiteraard moeten de kosten die uit deze jaaropgaven of stukken blijken, wel volledig betaald zijn. Die kosten van de jaaropgaaf zijn dan wel gewoon gemaakt, zodat het ook niet gek is om over dat bedrag kinderopvangtoeslag toe

te kennen. Als grens kan hierbij dan gesteld worden dat de stukken er wel moeten zijn als de DT-uitvraag gedaan wordt. Dit is ook in lijn met [de uitspraak van 2 april 2014](#).

Overigens is de overeenkomst natuurlijk niet alleen bedoeld om B/T inzicht te geven in wat de kosten zullen zijn. Primair is de overeenkomst bedoeld om het voor de partijen, dus ouder en kinderopvanginstelling, duidelijk te maken welke afspraken er zijn gemaakt. Wanneer deze afspraken niet in de overeenkomst zelf staan, zullen er in de praktijk veelal wel andere stukken zijn waaruit de uitspraak blijkt.

Conclusie

1. De aanwezigheid van een overeenkomst tussen ouder en houder van de kinderopvanginstelling blijft een voorwaarde.
2. Als uit andere stukken dan de overeenkomst blijkt wat de kosten voor de kinderopvang (uren, uurtarief en opvangsoort) zijn, is dit voldoende, mits deze stukken er maar zijn op het moment dat de DT-uitvraag gedaan wordt.

Meerzijdige rechtshandeling

Klik voor dialoogscherm met permalink

Een overeenkomst moet een meerzijdige rechtshandeling zijn. Twee verschillende partijen moeten ondertekenen. Dat betekent dat een ouder die ook houder is van een kinderopvangorganisatie niet met zichzelf een overeenkomst kan sluiten. Dat heeft de Afdeling voor de ouder die houder is van een kinderopvangorganisatie ook geregeld bevestigd: zie b.v. [ECLI:NL:RVS:2015:47](#). Eind 2018 ging de Afdeling “om” bij het eenoudergezin. De belanghebbende in die zaak deed een beroep op ongelijke behandeling tussen, in haar geval een eenoudergezin, en daarnaast het tweeoudergezin, waarin de partner van de houder de overeenkomst kan tekenen, zodat er dan wel een rechtsgeldige overeenkomst tot stand kan komen (Zie AbRvS, 1 aug 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BX3308](#)). De belanghebbende vond dat zo een ongerechtvaardigd onderscheid ontstaat tussen het een- en het tweeoudergezin, wat in strijd is met de [artikelen 14](#) en [8](#) van het EVRM en met [artikel 26](#) van het IVBPR. De Afdeling herhaalt dan dat niet iedere ongelijke behandeling door artikel 14 EVRM dan wel art. 26 IVBPR wordt verboden, maar wel die behandeling die als een ongerechtvaardigd onderscheid moet worden beschouwd. Van een ongerechtvaardigd onderscheid is sprake als voor het gemaakte onderscheid geen redelijke en objectieve rechtvaardiging bestaat. Dit doet zich voor indien dat onderscheid geen legitiem doel dient of er geen redelijke, proportionele verhouding is tussen de gebruikte middelen en het doel dat daarmee wordt beoogd. De Afdeling vindt de situatie van belanghebbende, in een eenoudergezin, vergelijkbaar met die in een tweeoudergezin. Het onderscheid vindt zijn grondslag in de wet. Met de toepassing van het vereiste van het sluiten van een overeenkomst wordt een legitiem doel gediend, namelijk de controle op een juiste besteding van overheids gelden en het waarborgen van de kwaliteit van kinderopvang. De vereiste overeenkomst stelt B/T in staat na te gaan of de (financiële) afspraken tussen ouder, gastouderbureau en gastouder voldoen aan de wettelijke eisen en of de betalingen die tussen partijen hebben plaatsgevonden hiermee in overeenstemming zijn. De Wkbp staat er niet aan in de weg dat kinderopvangtoeslag wordt toegekend voor de kosten van opvang via het gastouderbureau van één van de ouders, zijnde een eenmanszaak. Zie [ECLI:NL:RVS:2012:BX3308](#). Naar het oordeel van de Afdeling is het niet toekennen van kinderopvangtoeslag aan de ouder, tevens houder in een éénoudergezin, een onevenredig middel om het hiervoor vermelde doel (controle op juiste besteding overheids gelden) te bereiken. Daarom moet in dit bijzondere geval [artikel 1.52](#) (over de overeenkomst) van de Wkbp buiten toepassing blijven. AbRvS, 27 december 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:4270](#). Er is wat dit betreft geen verschil tussen een alleenstaande ouder met een kinderopvanginstelling en een alleenstaande ouder met een gastouderbureau.

Dat betekent niet dat er geen overeenkomst meer nodig is: er moet wel duidelijk zijn wat er over de opvang is afgesproken anders kan B/T dat niet controleren. De overeenkomst hoeft – in geval van een eenoudergezin, waarbij de ouder ook houder is van de kinderopvang – alleen niet meer ondertekend te zijn.

Een overeenkomst kan een ouder als houder altijd sluiten met de BV waarvan zij groot aandeelhouder is. Een BV in oprichting kan niet achteraf een met de ouder/houder gesloten overeenkomst bekrachtigen, aldus de Afdeling op 6 september 2017: [ECLI:NL:RVS:2017:2418](#), vanuit het idee dat een niet rechtsgeldig gesloten overeenkomst daardoor niet ineens ook rechtsgeldig kan worden. Deze uitspraak kan gelet op de hiervoor behandelde [ECLI:NL:RVS:2018:4270](#) ook bij het oud papier. De ouder moet de BV wel de overeenkomst laten bekrachtigen, uiterlijk wanneer de BV tot stand is gekomen. Of de ouder gaat een nieuwe overeenkomst met de BV aan.

Vennootschap onder firma Klik voor dialoogscherm met permalink

Op grond van een arrest van de Hoge Raad van 4 december 2009 ([ECLI:NL:HR:2009:BB8345](#)) oordeelt ook de Afdeling dat een vennootschap onder firma (vof), hoewel geen rechtspersoon, wel een zelfstandige juridische entiteit is. Er is dan sprake van een houder in de zin van de Wko ([ECLI:NL:RVS:2014:176](#))

Een vof kan dus met (een van) de vennoten rechtsgeldig een overeenkomst sluiten.

Als een vof een eenmanszaak wordt kan het contract dat de ouder met de vof heeft, zomaar ineens waardeloos worden. Dat is het geval als degene die de vof voortzet als ouder tekende. De partner tekende namens de vof. In de eenmanszaak vallen de ouder en de houder dan samen.

Direct contracten laten zien Klik voor dialoogscherm met permalink

De ouders en de opvang moeten de rechter meteen contracten kunnen laten zien. Als dat niet gebeurt dan lopen ouders de kans dat de rechter de authenticiteit van het contract in twijfel trekt. Die kans lopen ze ook als ze later met een ander contract komen.

Uit een rechtszaak: In beroep is een contract overgelegd over het jaar 2007 en verder. Daarop staan een dagtekening, een handtekening van de gastouder en het adres en de woonplaats van het kind, alsmede gegevens over de kosten kinderopvang. De belanghebbende heeft niet aannemelijk gemaakt waarom zij dit contract niet eerder heeft kunnen overleggen. Ook is niet verklaard waarom er in beroep wel een gedagtekend en ondertekend contract is overgelegd en in een eerder stadium een contract zonder dagtekening, handtekening en gegevens over de kosten. De rechtbank heeft daarom de voor het eerst in beroep overgelegde akte ten onrechte toereikend geacht voor het kunnen toekennen van de kinderopvangtoeslag. AbRvS, 23 januari 2013 ([ECLI:NL:RVS:2013:BY9185](#))

Uitzondering contracten Klik voor dialoogscherm met permalink

Wel bekijkt de rechter de zaak opnieuw als de ouders of opvang een goede verklaring hebben voor een latere overeenkomst. Dat kan bijvoorbeeld zijn als ze eerst wél, en later niet een dagtekening hadden. Dit is weleens gebeurd. De verklaring was dat er eerst een eigen, ongedateerd exemplaar was verzonden en later een gedagtekende kopie uit het dossier van het gastouderbureau. AbRvS, 19 maart 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:938](#).

De rechtbank Rotterdam was het er niet mee eens dat [artikel 11](#) van de Regeling wet kinderopvang de inhoud van de overeenkomst bepaalt. Volgens de rechtbank gaat dit artikel alleen maar over de administratie van de instelling. Dat heeft de rechtbank Rotterdam in een aantal uitspraken in het najaar van 2013 duidelijk gemaakt. B/T is daar met succes tegen in [Hoger beroep](#) gegaan. De rechtbank Rotterdam ging in haar uitspraken voorbij aan de Afdeling die al [eerder](#) heeft gewezen op die samenhang.

Jaarlijkse prijsaanpassingen

 Klik voor dialoogscherm met permalink

De kinderopvang moet per brief de jaarlijkse prijsaanpassingen melden. Dat staat in de algemene voorwaarden van de brancheorganisatie De ouders moeten dergelijke brieven steeds bij het contract bewaren.

Knipkaart Klik voor dialoogscherm met permalink

Er zijn kinderopvanginstellingen die voor de opvang een knipkaart gebruiken. Dat is vaak voor ouders die af en toe kinderopvang gebruiken. De knipkaart heeft mogelijk geen ondertekening, maar toch geldt het als een geldige overeenkomst. Voor een knipkaart voor b.v. tien dagdelen betaalt de ouder een bedrag ineens. Voor dit bedrag kan een ouder ineens kinderopvangtoeslag vragen: datum van ingang de eerste van de maand, datum einde, de eerste van de volgende maand. Zo krijgt de ouder ineens het bedrag aan kot dat bij zijn uitgave hoort. Wanneer de knipkaart per jaar geldt en de ouder krijgt voor ongebruikte knippen niets terug van de koi, dan doet dit er voor het recht op kot niet toe.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
 - [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
 - [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
 - [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
 - [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
 - [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
 - [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
 - [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
 - [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

5Bijlage 4: Eisen digitale contracten

Klik voor dialoogschermd met permalink

Digitale contracten Klik voor dialoogschermd met permalink

We leven in een digitaal tijdperk en dat is te zien bij kinderopvanginstellingen of gastouderbureaus. Er zijn er die proberen de overeenkomst volledig digitaal te regelen.

Formeel is dat niet eenvoudig vanwege het vaststellen van de identiteit van partijen. Dat betekent dat er:

- of een elektronische handtekening nodig is
- of dat ouders een kopie van hun identiteitsbewijs naar de instelling sturen.

In het laatste geval stuurt de kinderopvang daarna een getekend contract terug

Zonder digitale handtekening kan het dus niet volledig digitaal. Omdat de ouders op basis van een plaatsingsovereenkomst de kinderen brengen en halen gebeurt dat meestal ook niet. In die gevallen zou er dus geen geldig contract zijn (zie echter slotalinea).

Eisen digitale contracten Klik voor dialoogschermd met permalink

Naast de identiteitseis zijn er nog 3 eisen:

- Je moet de overeenkomst kunnen raadplegen
- Je moet de authenticiteit van de overeenkomst kunnen waarborgen
- Het moment van de totstandkoming moet voldoende duidelijk zijn.

Een digitale ingevulde plaatsingsovereenkomst is authentiek als de ouder via een bevestigingsmail van de instelling hoort dat de overeenkomst akkoord is.

Inloggen niet rechtsgeldig Klik voor dialoogschermd met permalink

Het is een ander verhaal als de instelling de overeenkomst pas accepteert, nadat de ouder met een inlogcode zijn fiat eraan heeft gegeven. Dan is het nog maar de vraag of de overeenkomst rechtsgeldig is. De identiteit van de ouder is dan nog niet vastgesteld.

Tijdens een zitting van de Afdeling over een digitaal contract in februari 2015 heeft B/T de procedure ingetrokken nadat de Afdeling liet doorschemeren meer belang te hechten aan de betalingen die in overeenstemming waren met wat op papier stond. Er bleef enkel over het ontbreken van een digitale handtekening en om daaraan strikt vast te houden vond men te formeel geredeneerd.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
 - [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
 - [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
 - [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
 - [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
 - [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
 - [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
 - [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
 - [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

6Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013

 Klik voor dialoogscherm met permalink

De meeste geregistreerde buitenlandse kinderopvangcentra en gastouderbureaus staan in België en Duitsland. De eisen die deze landen stellen aan kinderopvang lijken erg op die van Nederland. Net als hier houdt ook daar de overheid toezicht op het naleven van de regels.

Daarom hoeven ouders die gebruik maken van kinderopvang uit die landen geen verzoek tot registratie te doen bij het ministerie. De regel gold van 1 oktober 2007 tot 1 januari 2014.

Voor heel België, verdeeld in:

- Vlaanderen
- Wallonië
- Brussel

En voor Duitsland, verdeeld in:

- Nordrhein-Westfalen
- De rest van Duitsland voor gastouders

De eisen per streek zijn ongeveer hetzelfde, specifiek:

- Voor Vlaanderen en Brussel: Het kindercentrum of de gastouder moet een geldige erkenning van toezicht hebben. Die komt via de website van Kind & Gezin. (www.kindengezin.be) Of via e-mail: info@kindengezin.be.
- Wallonië en Brussel: Het kindercentrum of de gastouder moet een attestation de qualité hebben. Verleend door l'Office de la Naissance et de l'Enfance. Ze zijn ook per mail bereikbaar. (www.one.be, mail naar info@one.be)
- Nordrhein-Westfalen: Het kindercentrum of de gastouder moet een geldige Betriebslerlaubnis hebben. Die is dan verleend door het [Landesjugendamt](#).
- Rest van Duitsland: In Duitsland moet de gastouder een Pflegeerlaubnis hebben van het Jugendamt van een lokale of regionale overheid.

Voor gastouderopvang in Duitsland gold van 2011-2014 geen registratieverplichting.

Zelfstandige onthaalouders (zo noemen de Belgen gastouders) in België krijgen geen erkenning voor het oppassen bij de ouders thuis. Alleen als ze zelf thuis oppassen. In Nederland kan beide. Dat kan tot interessante situaties leiden.

Oppassen bij ouders thuis in België

 Klik voor dialoogscherm met permalink

B/T heeft in het verleden een toeslag geweigerd waarbij er oppas was bij de ouders thuis in België. Het ging om een Nederlands gastouderbureau en een Nederlandse gastouder. Deze laatste kon zich niet in Nederland inschrijven, omdat het oppasadres in België is. En de gastouder kon bij onze zuiderburen geen wettelijke erkenning krijgen.

Rechtbank Utrecht: De ouder valt binnen de werkingssfeer van de EU Verordening [883/2004](#). De kinderopvangtoeslag valt onder de gezinsbijslagen van dezelfde Verordening. Omdat de ouder in Nederland werkt is in dit geval de Nederlandse wetgeving van toepassing. De ouder kan door het oppassen van de gastouder bij hem thuis, in België, niet voldoen aan artikel 16a van de Regeling kinderopvang. Zou de ouder in Nederland wonen dan zou er wel recht op kinderopvangtoeslag hebben bestaan. In dat geval wordt de ouder minder gunstig behandeld dan Nederlanders die verder in dezelfde omstandigheden verkeren als eiser zodat naar het oordeel van de rechtbank een vermoeden van indirecte discriminatie naar woonplaats bestaat. Het stellen van de eis van een geldig attest is dan in strijd met artikel 7 van de Verordening [883/2004](#). B/T moet een nieuw besluit nemen (Rb Utrecht: 28 december 2012: SBR 11/3867).

B/T is, na overleg met SZW, niet in hoger beroep gegaan.

SZW hoeft niet apart te regelen dat dergelijke gastouders in het register buitenland moeten worden opgenomen. Dat komt omdat de vereenvoudigde procedure een uitzondering op de hoofdregel is. Die luidt: registreer de gastouder in het register buitenland. De ouder moet dus voor zo'n gastouder een aanvraag tot opname in het register doen.

Vanaf 1 januari 2014 einde vereenvoudigde procedure

De vereenvoudigde procedure is per 1 januari 2014 vervallen. Ouders die onder deze regeling vallen hebben tot 1 januari 2015 de gelegenheid om te zorgen voor inschrijving in het register kinderopvang buitenland).

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
 - [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
 - [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
 - [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
 - [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
 - [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
 - [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
 - [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
 - [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- 6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

7Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Tot en met 2009 onderscheidt gastouderopvang zich als volgt van de opvang in een kindercentrum:

1. Gastouders mogen maximaal vier kinderen tegelijkertijd opvangen (exclusief eigen kinderen)
2. De opvang komt tot stand door tussenkomst van - en wordt begeleid door - een geregistreerd gastouderbureau

Toelichting punt 1: Bij meer dan vier kinderen geldt de opvang als opvang in een kindercentrum.

Vanaf 2010 stijgt het aantal kinderen dat mag worden opgevangen van vier naar zes.

Voor experimentele vormen van opvang is vóór 2010 ook al opvang tot zes kinderen mogelijk ([Wko, art. 87, tweede lid](#)).

Toelichting gastouder tot en met 2009

De gastouder:

- Hoeft niet geregistreerd te zijn
- Mag jonger dan 18 jaar zijn
- Kan iemand zijn die bij zijn (gehuwde) kind inwoont
- Kan een ouder zijn met onder toezicht gestelde kinderen

Vanaf 2010 zijn deze regels veranderd om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)

- [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
- [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
- [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
- [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
- [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
- [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
- [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
- [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
- [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- 7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

8Bijlage 7: uren en kosten tot 2012

Klik voor dialoogscherm met permalink

Het aantal uren kinderopvang was tot 2010 niet gemaximeerd. Vanaf 2010 tot 2012 is er een maximum van 230 uren in het Besluit opgenomen voor elke soort kinderopvang (Wko, [art. 1.7, lid 4](#), jo. [Besluit, art 8a](#)). Dat maximum van 230 uren is afgeleid van 48 weken werken van 40 uren per week plus enige reistijd. Omdat sprake is van maximering per soort opvang, geldt dit maximum zowel voor de gastouderopvang als voor het kindercentrum. Dat betekent dat bij een combinatie van beide opvangsoorten (gastouderopvang en opvang via een kindercentrum) theoretisch nog 460 uren opvang mogelijk is. Ook bij buitenschoolse opvang – normaliter minder uren nodig dan bij dagopvang – is het maximum 230. Dit heeft te maken met het feit dat in de grote vakantie de buitenschoolse opvang ook hele dagen beslaat en in die maand dus veel hoger kan zijn. Wel geldt het maximum per kind. Als een kind tot twee huishoudens behoort (artikel 4, tweede lid, Awir: Hoofdstuk 8) en beide ouders vragen kinderopvangtoeslag aan dan kunnen beide ouders niet voor hetzelfde kind 230 uren aanvragen. Samen mag het aantal uren niet uitgaan boven het maximum van 230.

Vanaf 2012 is het maximum gekoppeld aan de soort opvang (dagopvang of bso) in combinatie met (steeds) de gastouderopvang. Dat betekent dat cumulatief boven de 230 uren niet meer mogelijk is. Bij dagopvang van 150 uren voor € 6,00 en 100 uren gastouderopvang van € 5,50 ligt het totaal aantal uren boven de 230. De uren gastouderopvang worden dan afgetopt, zowel in aantal als ook (hier) in prijs. Die wijze van aftopping is wettelijk niet geregeld – B/T kiest dan voor de voor de aanvrager voordeligste oplossing. En dat is die, waarbij hij kinderopvangtoeslag krijgt over de hoogste kosten kinderopvang.

Een aanvraag wordt verleend op basis van het aantal uren in het contract. Het contract is de basis van waaruit de Belastingdienst/Toeslagen bij de verlening werkt. Tot 2010 was bij kinderopvanginstellingen een contractsduur van ca. 260 uren niet ongebruikelijk. Dat zijn 52 weken van 12 uren per dag. Daarbij hanteert het kindercentrum blokken van twee keer zes uren tussen b.v. 7 uur 's ochtends en 7 uur 's avonds. Feestdagen mogen ook doorgeteld worden al is de instelling dicht. Ouders hebben vaak geen keuze om uren in de vakantie niet af te nemen. Ook moeten ze uren die ze per dag niet nodig hebben, toch betalen. Als een kind om acht uur wordt gebracht en om vijf uur wordt gehaald dan heeft een ouder eigenlijk maar negen uur nodig, terwijl de ouder voor twaalf uur moet betalen. Dergelijke contracten laten zien dat van de beoogde flexibiliteit door invoering van markwerking in de kinderopvang nog niets terecht is gekomen. Dat heeft uiteindelijk wel gevolgen gehad voor de wetgeving: per 2010 is in de Wko opgenomen dat:

- er een maximum aan het aantal uren is gesteld van 230. Belastingdienst/Toeslagen is geconfronteerd met situaties van uitzonderlijk hoge uren over een langere periode. Die aantallen zijn niet aan te merken als een redelijk gebruik, dat past bij het arbeidspatroon van de ouders. Vandaar de maximering;
- er bij Algemene maatregel van bestuur regels gesteld kunnen worden over een redelijke verhouding tussen het aantal, al dan niet in dienstverband, gewerkte uren van de ouder en zijn partner alsmede de in verband daarmee benodigde reistijd, en het aantal uren kinderopvang waarvoor toeslag kan worden aangevraagd

(Wko art. 1.7, derde lid). Dit laatste heeft voor 2012 geleid tot een koppeling van aantal uren arbeid en opvang. Dit is in de Wko opgenomen op grond van een aanpassing van de wet door een in 2009 ingediend amendement, met de volgende toelichting:

Het kan gebeuren dat ouders toeslag aanvragen voor veel meer uren kinderopvang dan zij op grond van het aantal gewerkte uren redelijkerwijs nodig hebben. Naar de mening van de indieners is de kinderopvangtoeslag niet bedoeld om het mogelijk te maken dat ouders bijvoorbeeld zonder hun kinderen een weekje op vakantie gaan of een dagje in de week de eigen hobby's uitoefenen. Dit amendement schept de mogelijkheid om via een algemene maatregel van bestuur nader te bepalen wat een redelijke verhouding is tussen het aantal gewerkte uren en het aantal uren kinderopvang waarvoor toeslag kan worden aangevraagd (2 juni 2009: [Amendement](#) Kraneveldt-van der Veen c.s.)

Vanaf 2010 is het maximale aantal uren van 230 wettelijk een indicatie dat de noodzaak voor de kinderopvang van belang is voor de beoordeling of de aanvraag voor de toeslag redelijk is. Tot 2010 waren daarvoor alleen in de wetsgeschiedenis (MvT) aanwijzingen te vinden (het mogelijk maken van de combinatie arbeid en zorg). Nadeel van het feit, dat de relatie opvang – noodzaak tot 2012 nog niet is uitgewerkt is, dat het er (blijkbaar) tot dat moment niet toe doet wanneer er ook uren kinderopvang worden aangevraagd die niet te maken hebben met arbeidsuren (of studietijd e.d.) maar met sporten, of een andere vorm van vrijetijdsbesteding (winkelen zonder kinderen e.d.).

In 2010 is het bedrag van de maximale uurprijs bij de gastouderopvang verlaagd naar € 5. Daardoor ontstond een nieuw fenomeen in de gastouderopvang dat men ook daar wil gaan werken met blokken die verplicht afgenomen moeten worden, net zoals in de kinderopvang gebruikelijk was en is. De Wko verzet zich daar niet tegen. Bij Besluit (vanaf 2012 geëffectueerd) is een koppeling met de noodzaak voor kinderopvang wegens arbeid (of anderszins) gelegd.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
 - [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
 - [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
 - [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
 - [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
 - [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
 - [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
 - [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
 - [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

Zoeken

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- 8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

9Bijlage 8: (meer) voorbeelden urenkoppeling

Klik voor dialoogscherm met permalink

1. Aanvrager werkt per maand 150 uren en partner 100 uren. Er is een kind in de dagopvang en een in de buitenschoolse opvang. Het maximale aantal uren opvang dat bij de kinderen in aanmerking komt voor kinderopvangtoeslag is 140 uren voor het kind dat naar de dagopvang gaat en 70 uren voor het kind in de buitenschoolse opvang. Dat komt omdat de minstwerkende ouder (100 uren) hier de maatstaf voor de urenkoppeling is.
2. Een aanvrager werkt 150 uren per maand en zijn vrouw heeft een nul uren contract. In jaar t heeft ze gemiddeld per maand 70 uren gewerkt. Dan is er recht op – gemiddeld – 98 (70 maal 1,4) uren bij dagopvang en 49 (70 maal 0,7) uren bij buitenschoolse opvang.
3. Werkloosheid per 1 januari van de partner die 100 uren werkte. De aanspraak op die 100 uren blijft nog drie (2015-2017: zes) maanden bestaan. De opvang loopt door. Vindt de partner op 1 september weer werk voor 110 uren dan bestaat voor het gehele jaar recht op basis van (3 keer 100 en 4 keer 110=) 740 uren werken: en dan naar 140% (dagopvang), resp 70% (bso) daarvan.
4. Aanvrager werkt vier dagen: 138u/mnd. Werkloosheid per 1 december 2014 van de partner die 100 uren werkte. De aanspraak op kinderopvangtoeslag blijft nog tot 1 maart 2015 dezelfde. Partner start in 2015 in september een re-integratietraject via het UWV. Als deze aanvrager het recht laat doorlopen dan kan dat: het hele jaar 2014 kan voor alle kosten op basis van 100 uren arbeid per maand recht op opvanguren worden berekend. In 2015 heeft de partner recht op 200 (werk) uren (igv dagopvang op 280 uren) over de eerste twee maanden en op vier maanden van 230 uren is 920 uren, totaal 1200 uren opvang. Voor de aanvrager geldt een heel jaar (12 maal) van 138 uren maal 140% ofwel 2.318 uren.
5. Een alleenstaande ouder volgt in 2015 nog vier maanden een re-integratietraject. In september krijgt deze ouder een baan voor drie dagen per week ofwel 104 uren/mnd. Haar opvangbehoefte voor een kind in de dagopvang is drie dagen van 11 uur: na 1 mei brengt ze dat terug naar 2 dagen. Opvang 2015: (jan-april) 17 weken van drie dagen van 11 uur en (mei-dec) 35 weken van 2 dagen van 11 uur is totaal 1331 uren. Ze heeft recht op 4 maanden (jan-april) van maximaal 230 uren is 920 uren (doelgroep) en nog eens vier maanden (sept-dec) van 104 uren tegen 140% is 583 uren. Totaal 1503 uren. Ze heeft dus genoeg om 1331 uren opvang te kunnen claimen.
6. Aanvrager en partner werken 100, resp 80 uren per maand. In februari wordt het eerste kind geboren dat vanaf 1 juni een dag in de week naar de opvang gaat. Het jaarcontract van de partner eindigde op 1 mei. In december vindt ze weer werk voor een dag in de week: die maand 34 uren. De minstwerkende ouder is hier de toeslagpartner: deze bouwt op jaarbasis over januari tot mei (4 maanden van 80 uren – uitlooptermijn geldt niet want nog geen aanspraak) en december (een maand 34 uren); in totaal 354 uren

op. Bij dagopvang geeft dat recht op (maal 140%) 496 opvanguren. Het aantal opvanguren voor het kind vanaf juni komt uit op 520. Voor 24 opvanguren bestaat dus in dat jaar geen recht op kinderopvangtoeslag.

7. Hetzelfde voorbeeld als 6 – vier jaar later. Het kind gaat in september naar de basisschool. De toeslagpartner werkt nog steeds 34 uren/maand. Het aantal opvanguren tot en met augustus voor het kind, dat nadien niet naar de bso gaat, is in dat jaar 594. Het aantal gewerkte uren voor de tp is in dat jaar 408. Bij een factor van 140% tot september en een factor van 70% daarna is dat niet voldoende (want 476) voor de feitelijke opvanguren. Ook in de tussenliggende jaren heeft de tp dan niet genoeg gewerkt om recht te hebben op alle opvanguren voor het kind, die op jaarbasis immers uitkomen op 892 (tegenover 408 maal 140% is 572). Dit voorbeeld wordt wel anders wanneer als het kind in september overlijdt. Dan gaat het namelijk niet naar de basisschool en telt het aantal uren gedurende het gehele jaar à 140%. In dat geval heeft de minstwerkende ouder net niet voldoende tot de overlijdensdatum van het kind (594 tegenover 572 op jaarbasis berekende werkuren).
8. Aanvrager en toeslagpartner werken beide 20 uren/week. Dat is op jaarbasis 1040 uren. De aanvrager komt in augustus te overlijden. Vanaf september werkt de partner 30 uren/week. Er zijn in dat jaar twee perioden te onderscheiden. In de eerste werken beide evenveel. In de tweede werkt de partner meer, nl 30u/mnd. Tot en met augustus werken beide evenveel en is het aantal arbeidsuren per jaar, waaraan de opvanguren getoetst moeten worden: 693 uren. Na september werkt de partner nog 510 uren. Bij dagopvang is er dus een maximaal recht voor $(693 + 510)$ maal 140% of 1.684 opvanguren. Bij bso maximaal (de helft daarvan of) 842 opvanguren.
9. Aanvrager is gehuwd met P. P woont tot 15 mei in Uruguay, waar hij 40u/wk voor een multinational werkt. Hun kind is 7 jaar, en gaat naar de basisschool. Ook is er 10 uren kinderopvang per week. Vanaf 16 mei woont P in Nederland bij zijn vrouw, en blijft werken voor dezelfde multinational. Aanvrager zelf werkt 10u/week. Het NINBI-inkomen van P is tot 15 mei € 25.000 en nadien € 80.000. Inkomen aanvrager: € 15.000. Tot 1 juni is er geen recht op kot omdat P buiten de EU woont. De aanvrager is degene met het minste aantal gewerkte uren. Zij werkt er namelijk op jaarbasis 520; haar man werkt er 52 maal 40 of 2.080. Bij 520 uren arbeid horen 364 (70%) opvanguren. Het kind gaat 520 uur naar de bso – tot 1 juni is er geen recht, dus recht over 7/12 maal 520 is 304 opvanguren. Dat betekent dat alle uren na 1 juni in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. Blijft de situatie gelijk, dan komen in het volgende jaar 520 (opvanguren op jaarbasis) minus 364 (opgebouwde uren obv werk) is 156 uren niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag.
10. Aanvrager en toeslagpartner gaan in maart uit elkaar. Tot en met maart zijn ze dus elkaars toeslagpartner. Aanvrager werkt 165 uren per maand en toeslagpartner 120 uren per maand. Er is sprake van een kind dat in de dagopvang zit en de eerste drie maanden 500 opvanguren heeft en de overige negen maanden 1620. De toeslagpartner, die met het kind verhuist, wordt de aanvrager vanaf april. Wat is het recht op kinderopvang in deze twee aanvraagperioden? In de partnerperiode van drie maanden is de toeslagpartner het minstwerkend: haar aantal uren bepaalt dus het recht. Dat is 120 maal 12 maal 140% ofwel 2016 uren. In totaal is sprake van 1620 plus 500 of 2120 uren kinderopvang. Dat betekent dat 104 uren niet voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komen.

Hoe deze over het jaar te verdelen? Er zijn drie mogelijkheden waaruit belanghebbenden kunnen kiezen:

1. zoveel mogelijk toerekenen aan de partnerperiode (500) en het restant (1516) aan de periode als alleenstaande.
2. omgekeerd: zoveel mogelijk aan de alleenstaande-periode (1620) en de rest (496) aan de partnerperiode.
3. naar evenredigheid van de uren: $500/2120$ maal 2016; en $1620/2120$ maal 2016.
Het is zaak dat partners het hier over eens worden: dan kan B/T de toeslagen voor beiden tegelijk aanpassen.

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
 - [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
 - [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
 - [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
 - [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
 - [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
 - [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
 - [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
 - [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

10Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden (2015)

Klik voor dialoogschermd met permalink

De kinderopvangtoeslag is een bijdrage in de kosten van kinderopvang. Hoeveel kinderopvangtoeslag een aanvrager krijgt, hangt af van:

- de kosten van kinderopvang
- het gezamenlijke toetsingsinkomen van de aanvrager en diens toeslagpartner
- [het aantal uren opvang in relatie tot de gewerkte uren/de doelgroep](#)

Maximaal uurtarief

Dagopvang bij kindercentrum: € 6,84 per uur;

Bso bij een kindercentrum: € 6,38 per uur;

Gastouderopvang (do en bso): € 5,48 per uur.

[Naar boven](#)

10.1 Gestyleerde berekening **Klik voor dialoogschermd met permalink**

U berekent de kinderopvangtoeslag van de aanvrager in 6 stappen.

[Naar boven](#)

10.1.1 Stap 1: koppelingsberekening **Klik voor dialoogschermd met permalink**

Bepaal op basis van de arbeidscontracten of de doelgroeptrajecten op hoeveel uren kinderopvang u maximaal recht heeft.

Werken beide ouders? Dan gaan we uit van het aantal gewerkte uren van de ouder die het minst werkt. Gaat het kind naar de dagopvang? Vermenigvuldig de gewerkte uren met 140%. Gaat het kind naar de buitenschoolse opvang? Vermenigvuldig de gewerkte uren met 70%. Gaat het kind minder uren naar de opvang? Neem dan de werkelijke uren. Een werkende ouder kan per kind voor maximaal 230 uur per maand kinderopvangtoeslag krijgen.

Volgen beide ouders een traject naar werk, studie of inburgeringscursus bij een gecertificeerde instelling? Dan kunnen ze per kind voor maximaal 230 uur per maand kinderopvangtoeslag krijgen voor de duur van het traject. Dit geldt ook als ze daarnaast werken. Werkt een van beide ouders? Dan gaan we uit van de ouder die de minste uren opvang nodig heeft. Vermenigvuldig die uren met 140% voor dagopvang en 70% voor buitenschoolse opvang.

[Naar boven](#)

10.1.2 Stap 2: eerste kind Klik voor dialoogscherf met permalink

Bereken de kosten kinderopvang van het eerste kind. Dit is het kind met de meeste opvanguren.

Aantal (eventueel door stap 1 beperkte) opvanguren voor het eerste kind x de uurprijs = de kosten kinderopvang voor het eerste kind

Let op!

Ligt de uurprijs boven het maximale uurtarief? Dan geldt het maximale uurtarief.

[Naar boven](#)

10.1.3 Stap 3: gezamenlijk inkomen Klik voor dialoogscherf met permalink

Bereken het gezamenlijke toetsingsinkomen.

Toetsingsinkomen aanvrager (klant) €

Toetsingsinkomen toeslagpartner+ €

Gezamenlijk toetsingsinkomen €

[Naar boven](#)

10.1.4 Stap 4: toeslag eerste kind Klik voor dialoogscherf met permalink

Bereken de overheidsbijdrage voor het eerste kind. Lees uit de tabel af welk percentage voor het eerste kind bij het gezamenlijke toetsingsinkomen hoort.

Kosten kinderopvang eerste kind x percentage toeslag eerste kind = kinderopvangtoeslag eerste kind

[Naar boven](#)

10.1.5 Stap 5: overige kinderen Klik voor dialoogscherf met permalink

Bereken de bijdragen voor de andere kinderen.

Zijn er meer kinderen die naar de kinderopvang gaan? Herhaal stap 1 tot en met 4 voor het tweede en volgende kind. Kijk voor het percentage in de tabel bij het tweede en volgende kind.

[Naar boven](#)

10.1.6 Stap 6: totaal bedrag Klik voor dialoogscherf met permalink

Bereken het totaal aan kinderopvangtoeslag.

Alle rekenvoorbeelden hierna hebben betrekking op het jaar 2015

[Naar boven](#)

10.2 Rekenvoorbeeld 1 Klik voor dialoogscherf met permalink

Chris en Tina werken beiden in loondienst. Chris werkt 36 uur per week, zijn jaarinkomen is € 40.000. Tina werkt 20 uur per week, haar jaarinkomen is € 20.000. Ze hebben één kind, dat 121 uur per maand naar de dagopvang gaat bij een kindercentrum. Het uurtarief van de opvang is € 6,90.

[Naar boven](#)

10.2.1 Stap 1 Klik voor dialoogscherf met permalink

Gewerkte uren minst werkende ouder: Tina werkt 20 uur per week, dat is 1040 uur per jaar (52 weken). Hun kind gaat naar de dagopvang, dus vermenigvuldigen met 140%. Het aantal uren op jaarbasis dat voor opvang in aanmerking komt is dan 1.456. In het jaar gaat het kind 1452 uren naar de opvang. Er bestaat recht op 121 uren opvang/maand..

[Naar boven](#)

10.2.2 Stap 2 Klik voor dialoogscherf met permalink

Kosten dagopvang eerste kind: $121 \times € 6,84 = € 827,64$ per maand

[Naar boven](#)

10.2.3 Stap 3 Klik voor dialoogscherf met permalink

Toetsingsinkomen aanvrager € 40.000

Toetsingsinkomen toeslagpartner + € 20.000

Gezamenlijk toetsingsinkomen € 60.000

[Naar boven](#)

10.2.4 Stap 4 Klik voor dialoogscherf met permalink

Percentage voor eerste kind in tabel bij € 60.000: 61,8%

Overheidsbijdrage inclusief werkgeversbijdrage: $€ 827,64 \times 61,8\% = € 511,48$

[Naar boven](#)

10.2.5 Stap 5 Klik voor dialoogscherf met permalink

Is niet van toepassing (één kind).

[Naar boven](#)

10.2.6 Stap 6 Klik voor dialoogscherf met permalink

Totaal kinderopvangtoeslag: € 511,48 per maand.

Het jaarbedrag wordt rekenkundig afgerond op hele euro's.

[Naar boven](#)

10.3 Rekenvoorbeeld 2 Klik voor dialoogscherf met permalink

Erik en Loes werken beiden. Erik heeft een eigen bedrijf, hij werkt 60 uur per week en zijn jaarinkomen is € 100.000. Loes werkt 10 uur per week in loondienst, haar jaarinkomen is € 20.000. Ze hebben twee kinderen. Het oudste kind gaat 61 uur per maand naar de buitenschoolse opvang bij een kindercentrum. Het uurtarief is € 6,50. Het jongste kind gaat 87 uur per maand naar de dagopvang bij een kindercentrum. Het uurtarief is € 6,90.

[Naar boven](#)

10.3.1 Stap 1 Klik voor dialoogscherf met permalink

Gewerkte uren minst werkende ouder: Loes werkt 10 uur per week, dat is 520 uur per jaar (52 weken). Hun oudste kind gaat naar de buitenschoolse opvang, dus vermenigvuldigen met 70% = $364 \text{ uren} / 12 = 31 \text{ uur/maand}$. Hun jongste kind gaat naar de dagopvang, dus vermenigvuldigen met 140% = $728 \text{ uren} / 12 = 61 \text{ uur/maand}$. Erik en Loes hebben voor hun jongste kind voor 61 uur per maand en voor hun oudste kind voor 31 uur per maand recht op kinderopvangtoeslag.

[Naar boven](#)

10.3.2 Stap 2 Klik voor dialoogscherf met permalink

Kosten van dagopvang eerste kind: $61 \times € 6,84 \text{ (maximum uurtarief)} = € 417,24 \text{ per maand}$

[Naar boven](#)

10.3.3 Stap 3 Klik voor dialoogscherf met permalink

Toetsingsinkomen aanvrager € 100.000

Toetsingsinkomen toeslagpartner + € 20.000

Gezamenlijk toetsingsinkomen € 120.000

[Naar boven](#)

10.3.4 Stap 4 Klik voor dialoogscherf met permalink

Percentage voor eerste kind in tabel bij € 120.000: 18% over € 417,24 = € 75,10

[Naar boven](#)

10.3.5 Stap 5 Klik voor dialoogscherf met permalink

Kosten van buitenschoolse opvang tweede kind: $30 \times € 6,48 \text{ (maximum uurtarief)} = € 194,40 \text{ per maand}$.

Overheidsbijdrage inclusief werkgeversbijdrage: $€ 194,40 \times 74,1\% = € 144,05$

[Naar boven](#)

10.3.6 Stap 6 Klik voor dialoogscherm met permalink

Totaal kinderopvangtoeslag:

Eerste kind: € 75,10

Tweede kind: € 144,05

Totaal: € 219,15 per maand

Het jaarbedrag wordt rekenkundig afgerond op hele euro's.

[Naar boven](#)

10.4 Rekenvoorbeeld 3 Klik voor dialoogscherm met permalink

Anne is een alleenstaande vrouw met één kind. Ze werkt 40 uur per week en haar jaarinkomen is € 40.000. Haar kind gaat 240 uur per maand naar de dagopvang bij een gastouder. Het uurtarief is € 5,15.

[Naar boven](#)

10.4.1 Stap 1 Klik voor dialoogscherm met permalink

Gewerkte uren minst werkende ouder: Anne werkt 40 uur per week, dat is 2080 uur per jaar (52 weken). Bij dagopvang geeft dat aantal uren recht op 2.912 uren opvang/jaar. Per maand: 243 uren. Anne kan voor maximaal 230 uur per maand kinderopvangtoeslag krijgen.

[Naar boven](#)

10.4.2 Stap 2 Klik voor dialoogscherm met permalink

Kosten van gastouderopvang eerste kind: $230 \times € 5,15 = € 1184,50$ per maand

[Naar boven](#)

10.4.3 Stap 3 Klik voor dialoogscherm met permalink

Toetsingsinkomen aanvrager € 40.000

Toetsingsinkomen toeslagpartner + n.v.t.

Gezamenlijk toetsingsinkomen € 40.000

[Naar boven](#)

10.4.4 Stap 4 Klik voor dialoogscherm met permalink

Percentage voor eerste kind in tabel bij € 40.000: 74,5%

Overheidsbijdrage inclusief werkgeversbijdrage: $€ 1184,50 \times 74,5\% = € 882,45$

[Naar boven](#)

10.4.5 Stap 5 Klik voor dialoogscherf met permalink

Is niet van toepassing (één kind).

[Naar boven](#)

10.4.6 Stap 6 Klik voor dialoogscherf met permalink

Totaal kinderopvangtoeslag: € 882,45 per maand.

Het jaarbedrag wordt rekenkundig afgerond op hele euro's.

[Naar boven](#)

10.5 Rekenvoorbeeld 4 Klik voor dialoogscherf met permalink

Mark en Agnes hebben samen één kind. Mark studeert tot juli aan de universiteit en werkt daarnaast 10 uur per week in loondienst. Zijn jaarinkomen is € 15.000. Agnes werkt 20 uur per week in loondienst. Haar jaarinkomen is € 20.000. Hun kind gaat 108 uur per maand naar de dagopvang bij een gastouder. Het uurtarief is € 5,17.

[Naar boven](#)

10.5.1 Stap 1 Klik voor dialoogscherf met permalink

Gewerkte uren minst werkende ouder: Mark werkt 10 uur per week, maar doet dit in combinatie met een universitaire studie die in juni is afgerond. Daardoor bouwt hij voor de periode januari tot juli voor 6 maal 230 uren kinderopvang op. Aansluitend werkt hij nog tien uren: wat over juli-december een opbouw van 260 uren (26 weken van 10 uren) oplevert. Gezien de dagopvang levert dat 364 (140% van 260) opvanguren. Agnes werkt 20 uur per week, dat is 1040 uur per jaar (52 weken). Agnes bouwt dus 1.456 opvanguren op. Dat is minder dan Mark: zij is dus de minstverdiener. Per maand is het aantal opvanguren daarom maximaal 121. De feitelijke opvanguren zijn minder, namelijk 108 uur per maand. We gaan dus uit van 108 uur per maand.

[Naar boven](#)

10.5.2 Stap 2 Klik voor dialoogscherf met permalink

Kosten van gastouderopvang eerste kind: $108 \times € 5,17 = € 558,36$ per maand

[Naar boven](#)

10.5.3 Stap 3 Klik voor dialoogscherf met permalink

Toetsingsinkomen aanvrager € 15.000

Toetsingsinkomen toeslagpartner + € 20.000

Gezamenlijk toetsingsinkomen € 35.000

[Naar boven](#)

10.5.4 Stap 4 Klik voor dialoogscherm met permalink

Percentage voor eerste kind in tabel bij € 35.000: 78,2%

Overheidsbijdrage inclusief werkgeversbijdrage: € 558,36 x 78,2% = € 436,64

[Naar boven](#)

10.5.5 Stap 5 Klik voor dialoogscherm met permalink

Is niet van toepassing (één kind).

[Naar boven](#)

10.5.6 Stap 6 Klik voor dialoogscherm met permalink

Totaal kinderopvangtoeslag: € 436,64 per maand.

Het jaarbedrag wordt rekenkundig afgerond op hele euro's.

[Naar boven](#)

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
 - [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
 - [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
 - [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
 - [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
 - [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
 - [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
 - [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
 - [10.1 Gestyleerde berekening](#)
 - [10.1.1 Stap 1: koppelingsberekening](#)
 - [10.1.2 Stap 2: eerste kind](#)
 - [10.1.3 Stap 3: gezamenlijk inkomen](#)
 - [10.1.4 Stap 4: toeslag eerste kind](#)
 - [10.1.5 Stap 5: overige kinderen](#)
 - [10.1.6 Stap 6: totaal bedrag](#)
 - [10.2 Rekenvoorbeeld 1](#)
 - [10.2.1 Stap 1](#)
 - [10.2.2 Stap 2](#)
 - [10.2.3 Stap 3](#)
 - [10.2.4 Stap 4](#)
 - [10.2.5 Stap 5](#)
 - [10.2.6 Stap 6](#)
 - [10.3 Rekenvoorbeeld 2](#)
 - [10.3.1 Stap 1](#)
 - [10.3.2 Stap 2](#)

- [10.3.3 Stap 3](#)
- [10.3.4 Stap 4](#)
- [10.3.5 Stap 5](#)
- [10.3.6 Stap 6](#)
- [10.4 Rekenvoorbeeld 3](#)
 - [10.4.1 Stap 1](#)
 - [10.4.2 Stap 2](#)
 - [10.4.3 Stap 3](#)
 - [10.4.4 Stap 4](#)
 - [10.4.5 Stap 5](#)
 - [10.4.6 Stap 6](#)
- [10.5 Rekenvoorbeeld 4](#)
 - [10.5.1 Stap 1](#)
 - [10.5.2 Stap 2](#)
 - [10.5.3 Stap 3](#)
 - [10.5.4 Stap 4](#)
 - [10.5.5 Stap 5](#)
 - [10.5.6 Stap 6](#)
- [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- 10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden (2015)

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

31.00.00 Kinderopvangtoeslag

11Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis

 Klik voor dialoogschermd met permalink

11.1 Inleiding **Klik voor dialoogschermd met permalink**

Een gastouder zal haar werkzaamheden voor de IB in het algemeen kwalificeren als “resultaat uit overige werkzaamheden”. Ondernemer is de gastouder niet: zie (hieronder) [paragraaf 11.3](#) van dit hoofdstuk. Wel zijn sommige gastouders in loondienst. In de praktijk komen er soms vragen van de zijde van gastouderbureaus of ze bij opvang van kinderen door een gastouder bij de vraagouder thuis, de regeling “dienstverlener aan huis” moeten toepassen. Of ze passen deze regeling toe. Het gaat hier om een [regeling van de Belastingdienst](#) (Loonheffingen). Hoewel deze geen belang heeft voor het recht op kinderopvangtoeslag wordt er vanwege het bestaan er van, en de vragen die B/T er over krijgt, daarom toch in deze bijlage aandacht aan besteed.

Gastouders kunnen hun opvang verzorgen in hun eigen huis of in het huis van de vraagouder(s).

Wanneer de gastouder de opvang verzorgt in de woning van de vraagouder(s) dan heeft de vraagouder de keuze om gebruik te maken van de regeling ‘dienstverlener aan huis’.

De regeling dienstverlening aan huis is in principe in het leven geroepen om zwart werken tegen te gaan.

[Naar boven](#)

11.2 Dienstverlener aan huis **Klik voor dialoogschermd met permalink**

De regeling is met name bedoeld voor dienstverlening die in en om het huis verzorgd wordt.

Denk hierbij aan de tuinman, de huishoudelijke hulp, iemand die de honden uitlaat, en dus ook de kinderopas.

Wanneer kinderen in het huis van de vraagouder worden opgevangen is er bij het kiezen voor deze regeling ook sprake van een dienstverband omdat er wordt uitgegaan van een gezagsverhouding. In de relatie vraagouder – gastouder is dat overigens niet per se het geval. Er ontstaat daardoor een werkgever-werknemer-relatie.

Er zijn twee belangrijke uitzonderingen:

De regeling Dienstverlening aan Huis is niet van toepassing wanneer:

1. een familielid de kinderen opvangt in het huis van de vraagouder;
2. de gastouder is als ZZP-er werkzaam.
3. Omdat voor de wet bij een arbeidsrelatie altijd sprake moet zijn van een gezagsverhouding is er in de situatie ‘oppas door een familielid’ géén arbeidsrelatie waardoor de regeling Dienstverlening aan Huis niet

van toepassing is. Een overeenkomst zoals deze standaard gebruikt wordt bij gastouderopvang is in deze situatie voldoende om de opvang formeel goed te regelen. Daarnaast/bij staat een gezagsverhouding tussen vraagouder/partner en gastouder (geen familielid) niet zonder meer vast.

4. Wanneer de gastouder voldoet aan de criteria voor een ZZP-status kan ook worden afgezien van de regeling Dienstverlening aan Huis. De vraagouder huurt dan in feite de ZZP-er in waardoor er geen sprake kan zijn van een dienstverband maar van een overeenkomst van opdracht.

De dienstverlener aan huis valt onder twee regelingen:

Zijn de genoemde uitzonderingen niet van toepassing, dan kan er worden gewerkt onder de regeling Dienstverlening aan Huis. Daarnaast dient de gastouder zich te houden aan de bestaande Wet Kinderopvang.

Kinderopvangtoeslag:

Ook voor gastouderopvang die binnen de regeling Dienstverlening aan Huis valt, kunnen ouders kinderopvangtoeslag aanvragen.

De regeling Dienstverlening aan Huis houdt in dat de ouders bij drie dagen of minder per week opvang bij hen thuis geen loonheffing en sociale premies hoeven in te houden (af te dragen) over de vergoeding die ze aan de gastouder betalen.

De vraagouder hoeft naast het contract en de registratie bij het gastouderbureau, nergens anders op te geven dat de dienstverlener aan huis met het werk gaat starten.

Wanneer er meer dan drie dagen per week opvang verzorgt wordt in de woning van de ouders, is er – bij toepassing van deze regeling wel de verplichting om loonheffing en sociale premies in te houden op de vergoeding die zij betalen aan de gastouder.

[Naar boven](#)

11.3 Gastouder (geen) ondernemer?

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Op 17 augustus 2016 heeft het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden in een geschil over ondernemerschap van een gastouder, geoordeeld dat een gastouder geen ondernemer is omdat ze de vereiste zelfstandigheid mist. De rechtbank had de gastouder nog wel in het gelijk gesteld. Het hof komt tot de conclusie dat het gastouderbureau veel meer dan een bemiddelende rol vervult. De gastouder staat naar de bedoeling van de wetgever en ook feitelijk onder een permanent en scherp toezicht van het gastouderbureau. Significant is ook dat voor de vraagouder slechts recht bestaat op kinderopvangtoeslag voor gastouderopvang als deze opvang plaatsvindt door tussenkomst van een geregistreerd gastouderbureau. Ook heeft A geen zelfstandig declaratierecht en heeft zij geen werkzaamheden verricht door tussenkomst van andere zorgaanbieders dan de gastouderbureaus. Gelet hierop is het hof van oordeel dat A dusdanig afhankelijk is van haar opdrachtgevers, dat niet kan worden geoordeeld dat zij over de voor het ondernemerschap noodzakelijke zelfstandigheid beschikt. Hieraan doet niet af dat sprake is van continuïteit van de werkzaamheden, dat er een (bescheiden) debiteurenrisico wordt gelopen, dat A in beginsel haar uurtarief zelfstandig kan bepalen en dat er in zekere mate een inkomensrisico wordt gelopen dat direct is gerelateerd aan het aantal op te vangen kinderen ([ECLI:NL:GHARL:2016:6586](#)).

In [ECLI:NL:RBDHA:2016:14368](#) van 26 oktober 2016 sprak de rechtbank in navolging van bovenstaande uitspraak ook uit dat er geen sprake was van ondernemerschap. De gastouder was door de Wko in hoge mate afhankelijk van het gob. Het gerechtshof in Den Haag was het daarmee niet eens. Op 27 juni 2017 sprak het hof uit dat er sprake was van voldoende omvang en zelfstandigheid, Er is sprake van debiteurenrisico, inkomensrisico, Ondernemerschap voor deze gastouder derhalve. Geen cassatie gezien het feitelijke karakter van de uitspraak: [ECLI:NL:GHDHA:2017:2123](#)).

[Naar boven](#)

[Naar boven](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Inhoud Handboek Toeslagen](#)
 - [31.00.00 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [1 Kinderopvangtoeslag](#)
 - [2 Bijlage 1: Geschiedenis op hoofdlijnen en schematisch](#)
 - [3 Bijlage 2: Kinderopvang en de Awir](#)
 - [4 Bijlage 3: Contract/Rechtshandeling](#)
 - [5 Bijlage 4: Eisen digitale contracten](#)
 - [6 Bijlage 5: Vereenvoudigde procedure buitenlandse kindercentra t/m 2013](#)
 - [7 Bijlage 6: verschillen gastouderopvang en kindercentrum t/m 2009](#)
 - [8 Bijlage 7: uren en kosten tot 2012](#)
 - [9 Bijlage 8: \(meer\) voorbeelden urenkoppeling](#)
 - [10 Bijlage 9: Vier rekenvoorbeelden \(2015\)](#)
 - [11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis](#)
 - [11.1 Inleiding](#)
 - [11.2 Dienstverlener aan huis](#)
 - [11.3 Gastouder \(geen\) ondernemer?](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

Handboek Toeslagen (HTS)

[Naar tekstnavigatie](#)

[Belastingnet](#)

[Naar tekstnavigatie](#)

- [Handboek Toeslagen](#)
- [31.00.00 - Kinderopvangtoeslag](#)
- 11 Bijlage 10: De regeling dienstverlener aan huis

[Naar tekstnavigatie](#)

Direct naar:

- [de inhoud van deze pagina](#)
- [de inhoudsopgave van deze pagina](#)
- [de algemene informatie Handboek Toeslagen](#)
- [zoeken](#)
- [het kruimelpad](#)

32.00.00 Kindgebonden budget

1fKindgebonden Budget

 Klik voor dialoogscherm met permalink

1.1 Inleiding **Klik voor dialoogscherm met permalink**

De Wet op het kindgebonden budget is een inkomensafhankelijke regeling voor zowel de kindertoeslag (voor het jaar 2008) als het kindgebonden budget (vanaf 2009). De wet is van kracht sinds 1 januari 2008.

[Naar boven](#)

1.1.1 Achtergrond **Klik voor dialoogscherm met permalink**

Het kindgebonden budget hangt samen met de kindertoeslag. Het basiscriterium in de bepaling van de hoogte van de kindertoeslag is of er kinderen onderdeel zijn van het huishouden. Het aantal kinderen van het huishouden heeft dus geen invloed op de hoogte van de kindertoeslag.

Op 1 januari 2009 is de Wet op het kindgebonden budget ingevoerd. In de parlementaire geschiedenis was steeds sprake van de Wet op de kindertoeslag, maar die voorloper van deze wet is alleen in 2008 door B/T uitgevoerd.

Het basiscriterium in de bepaling van de hoogte van het kindgebonden budget is het aantal kinderen dat de aanvrager heeft. Sinds 2010 is daar ook de leeftijd van de kinderen aan toegevoegd. Vanaf 2013 spelen bij de vaststelling van de hoogte ook de woonlandfactor en de vermogenstoets van de belanghebbenden een rol. In 2015 heeft de wetgever het aantal kindregelingen vereenvoudigd en zijn deze deels ondergebracht bij het kindgebonden budget. Daarnaast is vanaf 2015 de zogenaamde alleenstaande ouderkop toegevoegd aan het kindgebonden budget. Dat laatste was ter vervanging van de tegemoetkoming voor alleenstaande ouders in de Wet werk en bijstand en de alleenstaande ouderkorting in de wet IB 2001.

In 2020 is de wet verder aangepast in die zin dat paren met kinderen extra ondersteund gaan worden door voor paren de inkomensgrens te verhogen. Het punt waar de inkomensafhankelijke afbouw begint wordt bij paren hoger vastgesteld. Alleen bij paren want alleenstaande ouders krijgen door de alleenstaande ouder kop al meer kindgebonden budget. Voor alleenstaanden blijft de afbouw rond het minimuminkomen liggen.

[Naar boven](#)

1.1.2 Toepassingsgebied **Klik voor dialoogscherm met permalink**

Het kindgebonden budget is een van de inkomensafhankelijke regelingen voor mensen met kinderen. Andere relevante inkomensafhankelijke regelingen zijn (in dit verband) de Wet studiefinanciering 2000 en de Wet kinderopvang. De Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS) bestaat nog steeds als

zodanig, maar in 2010 heeft er voor een belangrijk deel van deze doelgroep een wijziging plaatsgevonden. Onder meer wegens het verzilveringsprobleem (de onmogelijkheid van een regeling te profiteren omdat te weinig belasting wordt betaald) is dit komen te vallen onder het regime van de Wet op het kindgebonden budget. In [bijlage 5](#) kun je hier desgewenst meer over lezen. Door de toevoeging van de vermogenstoets heeft in 2013 de Wet Inkomstenbelasting 2001 meer gewicht gekregen bij het kindgebonden budget.

De belangrijkste artikelen uit de Wet op het kindgebonden budget voor dit handboekonderdeel zijn:

- [artikel 1](#), algemene bepalingen
- [artikel 2](#), aanspraak en hoogte kindgebonden budget
- [artikel 5](#), uitvoering (ambtshalve verlening van de toeslag)
- [artikel 6](#), overgangsbepaling

Uit de Algemene kinderbijslagwet zijn [artikel 18](#) en [artikel 7](#) de belangrijkste wetsonderdelen voor de uitvoering van de Wet op het kindgebonden budget: deze artikelen worden genoemd in [artikel 2](#), eerste lid van de Wet op het kindgebonden budget.

[Naar boven](#)

1.1.3 Verhouding tot Awir Klik voor dialoogscherm met permalink

De Wet op het kindgebonden budget is een inkomensafhankelijke regeling en valt onder de paraplu van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen.

[Artikel 1](#), derde lid, van de Wet op het kindgebonden budget stelt de kinddefinitie van de Awir ([artikel 4](#)) buiten werking.

[Artikel 5](#) van de Awir is deels onderscheidend voor het kindgebonden budget. Aanspraak op kindgebonden budget ontstaat vanaf de eerste dag van de kalendermaand ná de maand waarin het oudste kind is geboren (dan wel tot het huishouden gaat behoren), tot en met de kalendermaand waarin het jongste kind de leeftijd van 18 jaar bereikt of overlijdt.

[Naar boven](#)

1.2 Voorwaarden recht op kindgebonden budget

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Aanspraak op kindgebonden budget is mogelijk als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Dat een belanghebbende kinderbijslag ontvangt. ([artikel 2](#), eerste lid, Wkgb)
- Het toetsingsinkomen ([artikel 8](#), Awir) en het eigen vermogen (sinds 2013: [artikel 1](#), vierde lid, Wkgb) mogen niet te hoog zijn.

Een belanghebbende heeft een of meer kinderen jonger dan 18 jaar waarvoor hij kinderbijslag ontvangt, of die hij, als het kind 16 of 17 jaar is, in belangrijke mate onderhoudt.

In het bezit is van een Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning ([artikel 9](#), Awir).

Voor de bepaling van de hoogte van de toeslag kan ook de woonlandfactor van belang zijn. Voor ouders zonder partner geldt vanaf 2015 een alleenstaande ouder kop.

[Naar boven](#)

1.2.1 Recht op kinderbijslag Klik voor dialoogscherm met permalink

De memorie van toelichting bij de Wet op het kindgebonden budget ([TK 30912, nr.3](#)) spreekt over het recht op kinderbijslag. Hiermee wordt bedoeld op de rechthebbenden die de kinderbijslag ook daadwerkelijk ontvangen. Voor Belastingdienst/Toeslagen is het ontvangen van kinderbijslag een gegeven, dat de sociale verzekeringsbank (SVB) aanlevert. Nadere regels uit de Awir (zoals op tijd aanvragen (afwijking bij KGB) en de hoogte van het inkomen) bepalen of er ook een kindgebonden budget wordt verleend. Over de relatie met de SVB kun je meer lezen in [bijlage 6](#).

Uitzonderingen Klik voor dialoogscherm met permalink

'Geen ontvangst van kinderbijslag' betekent bijna altijd dat er automatisch 'geen recht is op kindgebonden budget'. Er zijn twee uitzonderingen:

- Kinderen die een hbo/wo – opleiding volgen kunnen aanspraak maken op (een zelfstandig recht op) studiefinanciering. Als het kind studiefinanciering ontvangt, heeft de ouder geen recht op kinderbijslag. Maar studiefinanciering stond tot 1-7-2013 in dit geval kindgebonden budget niet in de weg, mits het kind in belangrijke mate werd onderhouden. Voor kinderen voor wie tot 1 juli 2013 om die reden KGB werd ontvangen, blijft het recht bestaan. Niet voor nieuwe gevallen na 1 juli 2013. Deze uitzondering sterft uit in 2016.
- In de situatie dat het kind in belangrijke mate wordt onderhouden, maar de kinderbijslag is gestopt omdat het kind niet op school zit maar werkt, alleen met dit werk nog te weinig verdient.

In deze twee uitzonderingsgevallen dus geen recht op kinderbijslag maar nog wel op kindgebonden budget.

[Naar boven](#)

1.2.2 Inkomen Klik voor dialoogscherm met permalink

Als het (gezamenlijke) toetsingsinkomen niet meer bedraagt dan de afgbouwgrens van € 21.431 (2020) is de aanspraak op het kindgebonden budget maximaal. De aanspraak wordt lager naarmate het toetsingsinkomen toeneemt. Hiervoor geldt een [formule](#): Zie ook [artikel 2](#), zevende lid, Wkgb. Het kindgebonden budget kent geen maximum (gezamenlijk) toetsingsinkomen.

[Naar boven](#)

1.2.3 Vermogen Klik voor dialoogscherm met permalink

Sinds 2013 geldt voor de zorgtoeslag en het kindgebonden budget een [vermogenstoets](#). Reden hiervoor is dat mensen met een vermogen boven de gegeven grens geen inkomensondersteuning nodig hebben. De grens ligt hoger dan bij de huurtoeslag vanwege de inkomenseffecten die een hogere grens bij de huurtoeslag teweeg zou brengen.

Onder vermogen wordt onder meer verstaan spaargeld, schenkingen, beleggingen, een vakantiehuis, “groene beleggingen” (IB) en vermogen in het buitenland. De waarde van een eigen woning telt niet mee.

Peildatum is 1 januari van het toeslagjaar. Ligt het vermogen op die datum boven de vrijstellingsgrens dan vervalt de toeslag voor het gehele jaar. Het vermogen van de partner telt niet mee als zij voor een deel van het jaar toeslagpartner zijn.

Bijzonder vermogen Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor bepaalde vermogens bestaat een uitzondering: dat noemen we bijzonder vermogen. Dit vermogen kan op verzoek buiten beschouwing worden gelaten. Daar is een [formulier](#) voor. B/T kan pas bij de definitieve berekening rekening houden met dit verzoek. Het is voor een belanghebbende niet mogelijk om bijzonder vermogen aan te geven in de voorschotfase.

Lees meer over vermogensgrenzen in [hoofdstuk 11](#).

[Naar boven](#)

1.2.4 Kinderen Klik voor dialoogscherm met permalink

[Artikel 1](#), derde lid, van de Wet op het kindgebonden budget stelt de kinddefinitie van de Awir buiten werking. Hieruit volgt dat voor het kindbegrip de bepalingen van de kinderbijslag van toepassing zijn. Het kind kan een eigen kind, stiefkind, of pleegkind zijn, en hoeft niet op hetzelfde woonadres ingeschreven te staan. De verblijfstitel van een kind is niet van invloed op het verkrijgen van kindgebonden budget voor de aanvrager. Ook het eventuele inkomen van een kind is niet van directe invloed op de hoogte van het kindgebonden budget.

Het aantal kinderen in het huishouden heeft invloed op de hoogte van het kindgebonden budget. Voor de kindertoeslag, die in 2008 gold, was het aantal kinderen niet relevant. Sinds 2010 wordt ook de leeftijd van de kinderen in de berekening meegenomen. Er zijn drie leeftijdscategorieën: 0 t/m 11 jaar, 12 t/m 15 jaar en de groep 16 - en 17 jarigen. Zodra een kind de leeftijd van 12 of 16 jaar bereikt, wordt het toeslagbedrag verhoogd.

[Naar boven](#)

1.2.4.1 In belangrijke mate onderhouden Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor 16- en 17-jarigen bestond niet altijd recht op kinderbijslag:

- tot 2008 bestond wel recht op kinderkorting;
- vanaf 2020 bestaat in veel gevallen weer recht op kinderbijslag omdat in de AKW de beperkingen (studeren, bijverdienen) zijn vervallen. Daardoor zal B/T minder stopberichten ontvangen (en mogelijk weer startsignalen).

Om dat recht in de tussenliggende jaren min of meer 'door te laten lopen' in het kindgebonden budget, is aangesloten bij 'in belangrijke mate onderhouden'. Dit staat niet zo duidelijk in de wet, maar wordt afgeleid uit [artikel 2](#), eerste lid van de Wet op het kindgebonden budget (en de artikelen van de Algemene kinderbijslagwet die in dat artikel worden genoemd).

In de volgende twee gevallen is sprake van 'in belangrijke mate onderhouden' van een 16- of 17-jarig kind:

- Het kind verdient per kwartaal minder dan € 1.296 (2019) (€ 1285 – 2018).
- én de ouder draagt per kwartaal minstens voor € 422, resp 425 (2018, 2019) en € 433 (2020) bij in de kosten voor het levensonderhoud (zoals bijdragen in kamerhuur, voedsel en kleding).

Als kinderen na een scheiding bij één ouder wonen, en die ouder ontvangt kinderbijslag en dus kindgebonden budget, dan krijgt de andere ouder geen kindgebonden budget, ook al is er sprake van 'in belangrijke mate onderhouden' van de andere ouder, c.q. het kind.

Bij het geld dat het kind verdient, gaat het om netto-inkomen uit arbeid. Dit is bijvoorbeeld het loon dat het kind ontvangt, of inkomsten uit een eigen bedrijf. Zakgeld telt niet mee. Voor een vakantiebaantje geldt een (extra)

vrijstelling tot € 1.330 netto (2019).

De SVB beoordeelt of er sprake is van 'in belangrijke mate onderhouden'. Belastingdienst/Toeslagen informeert mensen op hoofdlijnen en verwijst voor meer informatie naar de SVB,

Pleegouders [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

Pleegouders hebben geen recht op kinderbijslag als zij een pleegoudervergoeding ontvangen. Hierdoor hebben zij ook geen recht op kindgebonden budget.

[Naar boven](#)

1.2.5 Vreemdeling [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

Een belangrijke voorwaarde om kindgebonden budget te ontvangen is dat een aanvrager de Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning bezit. Een verblijfsvergunning wordt verstrekt door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Indien een aanvrager in afwachting is van een verblijfsvergunning kan nog steeds aanspraak gemaakt worden op kindgebonden budget. Voorwaarde is wel dat de aanvrager in het verleden een geldige verblijfsstatus heeft gehad.

Is de aanvrager in bezit van een geldige verblijfsvergunning, maar de toeslagpartner niet, dan vervalt het recht op kindgebonden budget.

Voor verdere informatie zie [hoofdstuk 9](#) en de bijlage '[Toetsing aan internationaal recht](#)'.

[Naar boven](#)

1.2.6 Vertrokken, Onbekend, Waarheen (VOW) [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

Door allerlei omstandigheden kan het gebeuren dat een aanvrager geen of een onvolledige adresregistratie heeft in de Brp. Een geldig adres is geen voorwaarde voor het verlenen van de toeslag kindgebonden budget. De SVB gaat bij de toekenning van de kinderbijslag niet uit van adresregistratie in de BRP. Een eventueel correspondentieadres stuurt de SVB niet mee met het startbericht naar Belastingdienst/Toeslagen. Zonder geldig adres is Belastingdienst/Toeslagen overigens terughoudend in het verlenen van de toeslag. (zie de uitgebreide verhandeling in het BRP hoofdstuk

[Naar boven](#)

1.2.7 Woonlandfactor [Klik voor dialoogschermb met permalink](#)

Indien het kind of één van de kinderen in een ander land woont, is vanaf 2013 de woonlandfactor van toepassing. De woonlandfactor geeft de verhouding weer van de kosten voor kinderen die gemaakt worden in Nederland ten opzichte van het andere land. Zijn de kosten in een land lager dan is er naar verhouding minder kindgebonden budget. Bij de zorgtoeslag kennen we dit begrip al jaren.

De SVB is de voortrekker en bepaalt het woonland van het kind. Heeft een kind een inschrijving op een Nederlands GBA-adres, maar de SVB heeft geconstateerd dat het kind feitelijk in het buitenland woont, dan volgt Belastingdienst/Toeslagen de beslissing van de SVB.

[Artikel 4](#) van de Awir is niet van toepassing voor het kindgebonden budget. Indien het in TVS behandelsoort 2 betreft, dan informeert de Belastingdienst/Toeslagen belanghebbenden op hoofdlijnen en verwijst voor meer informatie naar de SVB. Eind mei 2015 heeft de Afdeling besloten dat voor Marokko voor het KGB geen woonlandfactor meer mag worden doorberekend (27 mei 2015:). Deze maatregel gaat met terugwerkende kracht in voor alle voorlopige beschikkingen over 2014 en 2015. De Centrale Raad van Beroep had dit voor de

kinderbijslag einde 2014 al bepaald (). Verder is door de overheid besloten om per 30-06-2015 het kinderbijslagrecht voor een aantal landen waarvoor een woonlandfactor geldt, te beëindigen. Dit zijn onder meer Turkije en Egypte. Het Verdrag met Marokko wordt daarom aangepast. Zie verder [1.6.5](#)

Op 20 januari 2017 heeft de CRvB geoordeeld dat het verdrag met Kaapverdië niet toestaat dat er gekort wordt op een WGA-uitkering ([ECLI:NL:CRVB:2017:304](#)). Deze uitspraak werkt ook door naar het kindgebonden budget. Daarnaast zijn er ook met andere landen vergelijkbare verdragsbepalingen. Daarom wordt de WLF voor KGB voor deze landen op 100% gezet. Dit geldt voor alle berekeningsjaren.

Omdat deze aanpassing gebaseerd is op jurisprudentie, valt deze onder de beperking van art. 5a, onder b, Uitvoeringsregeling Awir. Dit betekent dat de jaren waarvoor al een DT is afgegeven, niet herberekend worden o.b.v. deze aanpassing. Is er een andere reden voor herberekening, dan wordt wel gerekend met 100%.

Het in ieder geval om Australië, Bosnië-Herzegovina, Canada, Chili, India, Israël, Japan, Kaapverdië, Kosovo, Macedonië, Montenegro, Nieuw-Zeeland, Quebec, Servië, Suriname, Uruguay, delen van Verenigd Koninkrijk die niet onder de EU-verordening vallen, VS en Zuid-Korea.

Op 5 april 2018 heeft de CRvB uitspraken gedaan over de toepassing van het woonlandbeginsel op de WGA-uitkering van een inwoner van Thailand, op de kinderbijslag voor kinderen in Indonesië, en op de nabestaandenuitkering van een inwoner van Zuid-Afrika. Zie o.a. [ECLI:NL:CRVB:2018:1053](#). De CRvB concludeert in deze uitspraken dat het toepassen van het woonlandbeginsel op uitkeringen die op grond van het verdrag met Thailand, Indonesië en Zuid-Afrika moet worden gezien als een niet toegestane exportbeperking. Vanaf 1 april 2018 wordt het woonlandbeginsel daarom niet meer toegepast op deze landen. Omdat de bilaterale socialezekerheidsverdragen met: Argentinië, Belize, Ecuador, Egypte, Filipijnen, Hong Kong, Jordanië, Monaco, Panama en Paraguay soortgelijke bepalingen voor toepassing van het woonlandbeginsel hebben wordt ook daarbij het woonlandbeginsel niet meer toegepast vanaf 1 april 2018.

De tabel woonlandfactor 2018 vindt u [hier](#) (en 2017: [hier](#)).

[Naar boven](#)

1.3 Ingangs-, wijzigings- en beëindigingsdata

 Klik voor dialoogscherm met permalink

Aanspraak op kindgebonden budget ontstaat vanaf de eerste dag van de kalendermaand ná de maand waarin het oudste kind is geboren (dan wel tot het huishouden gaat behoren), tot en met de kalendermaand waarin het jongste kind de leeftijd van 18 jaar bereikt ([artikel 2](#), eerste lid, Wet op het kindgebonden budget). Voor tussentijdse wijzigingen die betrekking hebben op de aanvrager en eventuele toeslagpartner geldt de hoofdregel ([artikel 5](#), Awir). Daarin staat dat een wijziging op de eerste dag van de maand nog diezelfde maand wordt geëffectueerd, terwijl wijzigingen na de eerste dag pas effect hebben in de daaropvolgende maand. Deze regels wijken af van de kinderbijslag, waarbij het recht per kalenderkwartaal wordt beoordeeld.

De SVB informeert Belastingdienst/Toeslagen over de exacte ingangs-, wijzigings- en beëindigingsdata.

[Naar boven](#)

1.3.1 Ingangsdatum toeslag Klik voor dialoogscherm met permalink

Einde of begin van de toeslag hangt af van de datum van de omstandigheden. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van een aantal voorbeelden.

In de 1e drie voorbeelden geldt artikel 2 van de Wet KGB:

1. Eerste kind geboren - na eerder overlijden eerste kind - op 1 augustus
Er bestaat weer aanspraak op kindgebonden budget vanaf 1 september.
2. Eerste kind geboren - na eerder overlijden eerste kind - op 12 augustus
Er bestaat weer aanspraak op kindgebonden budget vanaf 1 september.
3. Laatste kind 18 jaar op 3 februari
Er bestaat aanspraak op kindgebonden budget tot 1 maart.

Voor “laatste kind overleden”, of “laatste kind 18 jaar” kan ook gelezen worden: het einde van het recht op kinderbijslag voor een zeker kind op enig moment in een maand. Het recht op KGB eindigt dan de 1e van de volgende maand.

In de laatste zes voorbeelden geldt [artikel 5](#) van de Awir:

1. Aanvrager overleden op 1 september. De aanspraak op kindgebonden budget vervalt per 1 oktober. Bij overlijden volgt B/T de uitspraak van de Afdeling ([ECLI:NL:RVS:2014:1818](#)) dat zich bij overlijden pas een dag later een wijziging in omstandigheden voordoet omdat het de eerste dag is dat – in dit geval – de aanvrager – niet meer in leven was.
2. Aanvrager overleden op 31 augustus
De aanspraak op kindgebonden budget vervalt per 1 september.
3. Laatste kind overleden op 1 mei: zie 1: einde KGB per 1 juni
4. Laatste kind overleden op 4 mei. Net als bij het 18 jaar worden van het jongste kind vervalt de aanspraak per 1 juni
5. Beëindiging partnerschap op 1 april 2015 (dit is niet gelijk aan overlijden: deze wijziging treedt meteen volledig in - de partner telt niet mee voor de toeslag met ingang van 1 april 2015.
6. Beëindiging partnerschap op 4 april 2015
De partner telt niet mee voor de toeslag met ingang van 1 mei 2015.

[Naar boven](#)

1.3.2 Wijziging kindersituatie Klik voor dialoogscherm met permalink

Belanghebbenden die niet het gehele jaar een kind hebben met recht op kinderbijslag, ontvangen alleen kindgebonden budget voor de maanden waarin zij wel aan de voorwaarden voldoen. Op de beschikking worden dan één of meerdere perioden gespecificeerd.

Situaties als deze doen zich bijvoorbeeld voor:

- als het eerste kind na 1 januari wordt geboren
- als een kind overlijdt en er zijn geen andere kinderen voor wie het recht bestaat
- als het laatste kind voor het einde van het toeslagjaar 16 jaar wordt
- als het laatste kind voor het einde van het toeslagjaar 18 jaar wordt (indien het 16/17 jarig kind in belangrijke mate wordt onderhouden)

Voorbeeld

Man en toeslagpartner hebben een gezamenlijke inkomen van € 33.000 over toeslagjaar 2015. Het eerste kind wordt op 11 november 2015 geboren. Het bedrag kindgebonden budget over heel 2015 zou € 118 zijn. Deze ouder heeft slechts recht op 1 maand (december) kindgebonden budget. Het bedrag aan kindgebonden budget is dan € 118 : 12 = € 10. Bedragen van minder dan € 24 per jaar worden echter niet uitgekeerd. Over 2015 ontvangt die ouder dus geen kindgebonden budget, hoewel hij aan de voorwaarden voldoet. Deze € 24,- wordt de doelmatigheidsgrens genoemd ([artikel 14](#), lid 5 Awir)

[Naar boven](#)

1.3.3 Wijziging partnerschap Klik voor dialoogscherm met permalink

Vanaf 1 januari 2015 is de alleenstaande ouderkop toegevoegd aan het kindgebonden budget, de zogeheten ALO-kop, waarbij aanvragers die geen partner hebben aanspraak kunnen maken op een verhoging van het budget. Over 2017 betreft het een bedrag van maximaal € 3076.

Op de beschikking kunnen een of meerdere perioden genoemd worden door wijziging van de toeslagpartner (in de loop van het jaar partner erbij, partner weg of een partnerwissel). Zo'n wijziging van de toeslagpartner geeft veelal ook een wijziging in de hoogte van het kindgebonden budget ([bijlage 2](#)).

[Naar boven](#)

1.3.4 Aanvrager en partner Klik voor dialoogscherm met permalink

De kinderbijslaggerechtigde in een toeslaghuishouden wordt door de SVB doorgegeven en deze wordt beschouwd als de aanvrager van het kindgebonden budget, ook al heeft hij niet daadwerkelijk aangevraagd. Soms is degene die de kinderbijslag ontvangt de partner van de kinderbijslaggerechtigde – in dat geval kunnen bij scheiding problemen ontstaan omdat de aanspraak op KGB ligt bij de ouder waaraan op grond van artikel 18 van de Algemene kinderbijslagwet kinderbijslag wordt betaald. De bij Belastingdienst/Toeslagen bekende toeslagpartner is ook voor het kindgebonden budget de toeslagpartner.

De meest gebruikelijke manier van wijzigingen doorgeven is dat de aanvrager dit doet. Soms ondertekent de partner (papier) in het vakje dat bedoeld was voor de aanvrager (en andersom). De wijziging is dan toch rechtsgeldig. Niet alle wijzigingen hoeven door de aanvrager te worden doorgegeven ([artikel 17](#), derde lid, Awir).

[Naar boven](#)

1.4 Berekening kindgebonden budget Klik voor dialoogscherm met permalink

De hoogte van het kindgebonden budget is afhankelijk van het inkomen van aanvrager en eventuele toeslagpartner, het aantal kinderen en de leeftijd van de kinderen. Vanaf 2020 ligt de afbouwgrens bij alleenstaanden en paren op een verschillend niveau. Die voor de paren is veel hoger komen te liggen om de middengroepen meer inkomensondersteuning te bieden. Uitgangspunt voor het kindgebonden budget is het aantal kinderen waarvoor kinderbijslag wordt uitgekeerd, waarbij dit aantal niet aan een maximum is gebonden. Tot en met een toetsingsinkomen van € 21.341 resp. 38.181 (2020, alleenstaanden resp. paren) wordt de toeslag volledig uitgekeerd. Als het van toepassing zijnde (gezamenlijk) toetsingsinkomen hoger is dan die bedragen, vermindert het kindgebonden budget met 6,75 % van het verschil tussen het gezamenlijke toetsingsinkomen en het van toepassing zijnde maximum. De hoogte van het kindgebonden budget wordt voor iedere maand afzonderlijk bepaald.

[Naar boven](#)

1.4.1 Componenten voor berekening Klik voor dialoogscherm met permalink

Bij berekening van het kindgebonden budget wordt rekening gehouden met de volgende componenten:

- het (gezamenlijke) toetsingsinkomen van de ouder aan wie kinderbijslag wordt betaald en diens partner; indien de ouder alleenstaande is, wordt de alleenstaande ouderkop toegevoegd (vanaf 2015);
- het aantal kinderen (vanaf 2009);
- het maximumtoeslagbedrag dat hoort bij het aantal kinderen (vanaf 2009);
- de leeftijd van de kinderen (vanaf 2010);
- het grensbedrag: een norm die bepaald tot welk toetsingsinkomen een aanvrager maximaal aanspraak kan maken;
- het minderingspercentage: indien het toetsingsinkomen hoger is dan het grensbedrag wordt het verschil hiertussen verminderd met het minderingspercentage;
- de woonlandfactor indien het kind buiten de Europese Unie woont (vanaf 2013).

[Naar boven](#)

1.4.2 Toetsingsinkomen Klik voor dialoogscherm met permalink

Voor de berekening van de hoogte van het kindgebonden budget wordt het toetsingsinkomen in aanmerking genomen. Het toetsingsinkomen ([artikel 8](#), Awir) wordt opgegeven als grondslag voor het gehele berekeningsjaar. Wanneer de aanvrager een toeslagpartner heeft, dan wordt de som van beide inkomens in aanmerking genomen. Dit geldt ook als een toeslagpartner maar voor een deel van het berekeningsjaar partner van de aanvrager was. Voor een huishouden met een partner golden tot 2020 dezelfde grensbedragen en minderingspercentage als voor een éénpersoonhuishouden. Door toevoeging van de alleenstaande ouderkop lopen de bedragen vanaf 2015 niet meer met elkaar synchroon. Na 2020 is daar voor paren een veel hoger inkomen bij gekomen waarna pas de afbouw begint. Zie de tabellen in [bijlage 3](#). Eventuele inkomensgegevens van de kinderen worden niet meegenomen in de berekening.

[Naar boven](#)

1.4.3 Aantal kinderen Klik voor dialoogscherm met permalink

Belastingdienst/Toeslagen ontvangt van de SVB de gegevens over hoeveel kinderen van de aanvrager en de eventuele toeslagpartner voldoen aan de voorwaarden.

Zie [bijlage 3](#) voor normbedragen en tabellen

[Naar boven](#)

1.4.4 De rekenformule Klik voor dialoogscherm met permalink

Er zijn een aantal mogelijkheden om de hoogte van het kindgebonden budget te berekenen. Dit kan middels TVS en BTS, maar het kan ook berekend worden met een rekenformule. Onderstaande beschrijving is geschikt voor de berekening van het kindgebonden budget vanaf toeslagjaar 2010 – normbedragen afkomstig uit 2020

De rekenformule voor het kindgebonden budget in zes (acht) stappen. Zes stappen bij partnerschap en acht als er sprake is van een alleenstaande ouder. Hierna volgen de stappen bij een alleenstaande (voor paren moet bij stap

1 het toetsingsinkomen van de partner worden bijgeteld (in onderstaande stap tussen haakjes opgenomen).

Stap 1

Bereken het gezamenlijke toetsingsinkomen.

Toetsingsinkomen aanvrager €

(Toetsingsinkomen eventuele toeslagpartner + €)

(Gezamenlijk toetsingsinkomen €)

Stap 2

(Gezamenlijk) toetsingsinkomen - € 21.431 = uitkomst A

Let op!

Als het gezamenlijke toetsingsinkomen lager is dan € 21.431 kunt u stap 3 overslaan. De aanvrager ontvangt dan de maximale toeslag.

Stap 3

Minderingspercentage 6,75 % van A = uitkomst B

Let op!

Indien het jongste kind 18 jaar wordt: B delen door 12 maanden x het aantal maanden dat het kind nog 17 jaar is.

Stap 4

Hoeveel kinderen heeft de aanvrager? Kijk in de tabel normbedragen kindgebonden budget ([bijlage 3](#)). welk maximaal bedrag bij het aantal kinderen hoort. Neem het maximale bedrag over voor de berekening bij stap 6.

Stap 5

Is het kind 12 t/m 15 jaar? Tel € 243 bij het maximale bedrag op, voor ieder kind dat 12 t/m 15 jaar is.

Is het kind 16 of 17 jaar? Tel € 434 bij het maximale bedrag op, voor ieder kind dat 16 of 17 jaar is.

Let op!

Indien een kind halverwege het toeslagjaar 12, 16 of 18 jaar wordt, dan de berekening splitsen naar het werkelijke aantal maanden dat een kind die leeftijd heeft. Pas de volgende formule toe: het maximale bedrag (+ voor zover van toepassing de extra leeftijdsverhoging) : 12 maanden x aantal maanden dat het kind nog geen 12, 16 of 18 jaar is. En doe vervolgens dezelfde berekening over de resterende maanden dat het kind 12 of 16 jaar is geworden.

De uitkomst is C

Stap 6

$C - B$ = het kindgebonden budget van de aanvrager.

Bij alleenstaande ouders:

Stap 7